

TAIKŌ

嶋村弾正高則

EIDŽI
JOŠIKAWA

Taikó

Vyšlo také v tištěné verzi

Eidži Jošikawa

Taikó – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

TAIKŌ

TAIKÓ

EIDŽI JOŠIKAWA

Epický román o bojích a slávě feudálního Japonska

Přeložil Tomáš Hrách

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2021

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © Fumiko Jošikawa

Published by arrangement with Kodansha USA Publishing, LLC

All rights reserved.

Z anglického originálu *Taiko*

přeložil © 2001, 2008, 2021 Tomáš Hrách, dědicové

Redakce textu: Viktor Janiš

Revize textu a doslov: Martin Tirala

Grafická úprava obálky: Robin Brichta

Jazyková korektura: Ludmila Böhmová a Mirka Jarotková

Třetí, upravené vydání v českém jazyce

ISBN tištěné knihy: 978-80-7595-512-8

ISBN ePUB: 978-80-7595-545-6

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7595-546-3

ISBN ePDF: 978-80-7595-547-0

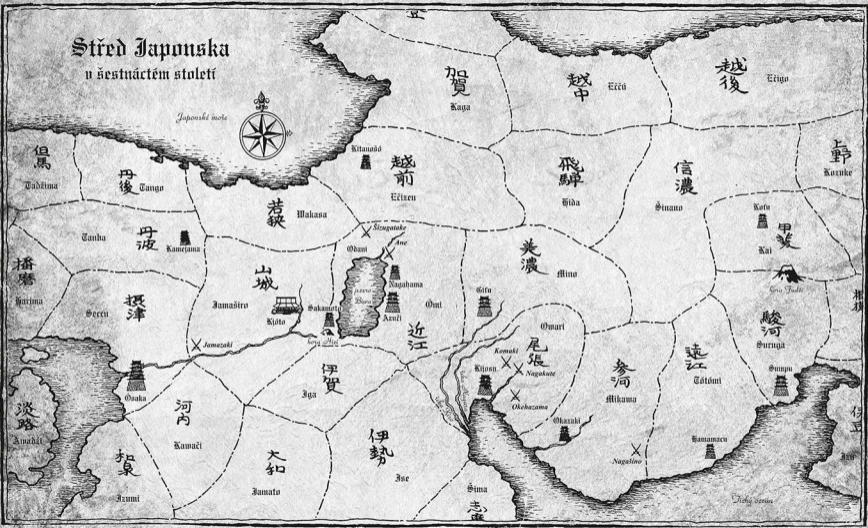
Japonské císařství

Japonské moře

Tichý oceán

Střed Japonska v šestnáctém století

HERALDIKA

Rodinné erby samurajských pánů vystupujících v románu

TOJOTOMI HIDEJOŠI
Taikó

SAITÓ DÓSAN
Vládcce provincie Mino

ODA NOBUNAGA
Vládcce provincie Owari

TAKEDA ŠINGEN
Vládcce provincie Kai

TOKUGAWA IEJASU
Vládcce provincie Mikawa

IMAGAWA JOŠIMOTO
Vládcce provincie Suruga

AKEČI MICUHIDE
Vládcce provincie Tanba

ASAI NAGAMASA
Vládcce provincie Ómi

ŠIBATA KACUIE
Vládcce provincie Ečizen

MÓRI TERUMOTO
Vládcce západních provincií

MĚŘENÍ ČASU VE STŘEDOVĚKÉM JAPONSKU

Tradiční japonský dvanáctihodinový den

DATA

Lunární datum: PRVNÍ DEN PRVNÍHO MĚSÍCE PÁTÉHO ROKU ÉRY TENMON.

Solární datum: DRUHÝ DEN MĚSÍCE ÚNORA 1536 PO KR.

Data v románu *Taikó* vycházejí z tradičního japonského lunárního kalendáře. Dvanáct lunárních měsíců po devětadvaceti nebo třiceti dnech nemělo jména; byly pouze očíslovány od prvního do dvanáctého. Protože lunární rok byl 353 dní dlouhý – tedy o dvanáct dní kratší než sluneční rok –, v některých letech se přidával třináctý měsíc. Neexistuje žádný jednoduchý způsob, jak převádět lunární data na jejich solární ekvivalenty, ale v podstatě lze lunární první měsíc považovat za solární měsíc únor.

SLOVO KE ČTENÁŘI

V polovině 16. století, po rozpadu ašikagského šógunátu, začalo Japonsko připomínat jedno velké bitevní pole. Soupeřící páni se snažili uchvátit vládu, ale jen tři z nich vynikli jako meteory na nočním nebi. Tito tři muži, jimž byla společná pouze touha ovládnout a sjednotit Japonsko, měli naprosto odlišné povahy: Nobunaga byl prudký, rozhodný a tvrdý, Hidejoši skromný, důmyslný, se složitou povahou, a Iejasu klidný, trpělivý a vypočítavý. Jejich protichůdné názory si Japonci po staletí připomínali historikou, kterou znalo každé dítě:

Co když pták nechce zpívat?

Nobunaga řekne: „Zabijte ho!“

Hidejoši řekne: „Zařídte, aby se mu *chtělo* zpívat.“

Iejasu řekne: „Počkejte.“

Tato kniha, *Taikó* (titul, pod nímž býval Hidejoši v Japonsku znám), je příběhem muže, který zařídil, aby se ptáku chtělo zpívat.

PRVNÍ KNIHA

PÁTÝ ROK ÉRY TENMON – 1536

OSOBY A MÍSTA

HIJOŠI,	dětské jméno Tojotomiho Hidejošiho, Taikóa
OFUKU,	Sutedžiróův adoptivní syn
ONAKA,	Hijošiho matka
OCUMI,	Hijošiho sestra
KINOŠITA JAEMON,	Hijošiho otec
ČIKUAMI,	Hijošiho otčím
KATÓ DANDŽÓ,	Hijošiho strýc
WATANABE TENZÓ,	vůdce skupiny samurajů bez pána
SUTEDŽIRÓ,	obchodník s keramikou
HAČISUKA KOROKU,	vůdce klanu Hačisuka
SAITÓ DÓSAN,	vládce provincie Mino
SAITÓ JOŠITACU,	Dósanův syn
AKEČI MICUHIDE,	vazal klanu Saitó
MACUŠITA KAHEI,	vazal klanu Imagawa
ODA NOBUNAGA,	vládce Owari
KINOŠITA TÓKIČIRÓ,	jméno, které Hijoši obdržel poté, co se stal samurajem
ŠIBATA KACUIE,	vůdce klanu Šibata a vysoko postavený vazal klanu Oda
HAJAŠI HIDESADA,	vysoko postavený vazal klanu Oda
OWARI,	rodiště Tojotomiho Hidejošiho a provincie klanu Oda
KIJOSU,	hlavní město Owari
MINO,	provincie klanu Saitó
INABAJAMA,	hlavní město Mino
SURUGA,	provincie klanu Imagawa

„Opičáku! Opičáku!“

„To je moje včela!“

„Ne, je moje!“

„Lháři!“

Asi tak osm malých chlapců se hnalo přes pole jako větrná smršť; švihali holemi mezi žlutými květy hořčice a bílými květy ředkve a hledali včely s medovými váčky, jimž se říkalo korejské. Jaemonovu synu Hijošimu bylo teprve šest let, ale jeho vrásčitý obličej připomínal spíše naloženou švestku. Byl menší než ostatní chlapci, avšak pokud šlo o lumpárny a bujné chování, nikdo se mu nevyrovnal.

„Hlupáku!“ zakřičel, když ho při zápase o včelu srazil větší hoch. Než stačil vstát, jiný chlapec si na něj stoupl, ale Hijoši mu podrazil nohy.

„Včela patří tomu, kdo ji chytí! Když ji chytíš, je tvoje!“ trval na svém, zatímco svižně vyskakoval ze země a chytal včelu v letu. „Jej! Tahle je moje!“

Hijoši včelu pevně sevřel a teprve po dalších deseti krocích otevřel dlaň. Odlomil včele hlavu a křídla a vložil si ji do úst. Včelí žaludek byl plný sladkého medu. Těmhle dětem, které nikdy neokusily cukr, připadalo jako zázrak, že něco může být tak sladké. Hijoši přimhouřil oči, nechal si med stéci do krku a olízl si rty. Ostatní přihlíželi a z úst jim tekly sliny.

„Opičáku!“ zavolal velký chlapec přezdíváný Nió, jediný, s nímž se Hijoši nemohl měřit. Druzí to věděli, a tak se přidali.

„Paviáne!“

„Opičáku!“

„Opičáku, opičáku, opičáku!“ pokřikovali. Připojil se i Ofuku, nejmenší z nich. Tvrđilo se o něm, že je mu osm, i když ve skutečnosti nebyl o nic větší než šestiletý Hijoši. Vypadal ovšem podstatně lépe: měl světlou pokožku a pohledný obličej se souměrně rozmístěnými očima a nosem. Jako syn bohatého vesničana byl Ofuku jediný, kdo nosil hedvábné kimono. Doopravdy se jmenoval Fukutaró nebo Fukumacu, ale všichni jeho jméno zkracovali a přidávali k němu *o*, jak bylo zvykem u bohatých rodin.

„Taky sis musel přiložit polínko, co?“ zavrčel Hijoši a zlostně pohlédl na Ofukua. Když mu ostatní chlapci nadávali do opičáků, nijak mu to nevadilo, jenže činil-li tak Ofuku, bylo to něco úplně jiného. „Zapomínáš, že se tě vždycky zastávám, ty bezpátečná medúzo!“

Po takovém pokárání se už Ofuku neodvážil říci nic. Všechna odvaha z něj vyprchala a začal si okusovat nehty. Třebaže byl ještě dítě, obvinění z nevděčnosti ho bolelo víc než označení „bezpátečná medúza“. Ostatní se zadívali jiným směrem: jejich pozornost přitáhl oblak žlutého prachu v dálce za poli a o včely ztratili zájem.

„Podívejte, armáda!“ vykřikl jeden z hochů.

„Samurajové!“ zvolal jiný. „Vracejí se z bitvy.“

Děti jásaly a mávaly.

Vládce provincie Owari Oda Nobuhide a jeho soused Imagawa Jošimoto byli zapřísáhlými nepřáteli, což vedlo k neustálým šarvátkám podél jejich společné hranice.

V jednom roce vojska Imagawů překročila hranici, zapálila několik vesnic a pošlapala úrodu. Tehdy vyrazily z hradů v Nagoji a Kijosu jednotky Odů, zahaly nepřítele a pobily ho do posledního muže. Když přišla zima, neměli lidé dost jídla, a mnozí ani střechu nad hlavou, avšak svému pánovi nic nevyčítali. Pokud hladověli, dobrá, tedy hladověli; jestliže jim byla zima, inu, byla jim zima. Nakonec, přesně proti Jošimotovu očekávání, všechna ta protivenství pouze posilovala jejich nepřátelství vůči němu.

Děti takové věci vídaly a slyšely o nich už od narození. Sotva spatřily vojska svého pána, bylo to, jako by viděly samy sebe. Měly to v krvi a nic je nevzrušovalo víc než pohled na vojáky.

„Jdeme se podívat!“

Chlapci se rozběhli směrem k blížícímu se vojsku, s výjimkou Ofukua a Hijošiho, kteří se na sebe stále ještě mračili. Bojácný Ofuku chtěl utíkat s ostatními, ale Hijošiho pohled ho zadržel.

„Promiň.“ Ofuku nejistě přistoupil k Hijošimu a položil mu ruku na rameno.

„Omlouvám se, ano?“

Hijoši zrudl zlostí a vytrhl se mu; když si však povšiml, že Ofuku má slzy na krajíčku, zjhl. „To všechno proto, že ses přidal k ostatním a říkal o mně ošklivé věci,“ vyčetl mu. „Když tě chtějí dopálit, nadávají ti do ‚malých Číňanů‘. A dělal jsem si snad já z tebe někdy legraci?“

„Ne.“

„Když se někdo stane členem naší party, je jeden z nás, třeba je to malý Číňan. Tohle přece říkám vždycky, ne?“

„Ano.“ Ofuku si otřel oči. Jeho slzy se smísily s blátem a vytvořily mu na tváři změť šmouh.

„Troubo! ‚Malý Číňan‘ ti říkají proto, že pořád brečíš. Pojď, jdeme se podívat na vojáky. Když si nepospíšíme, budou už pryč.“ Vzal Ofukua za ruku a rozběhl se za ostatními.

Mezi prachem se objevily praporce a vojenští koně. Bylo tu asi dvacet samurajů na koních a dvě stě pěšáků. Za nimi se loudala smíšená skupinka píkovníků, kopiníků a lučištníků. Přešli přes pláň Inaba od cesty do Acuty a začali zdolávat břeh řeky Šónai. Děti byly rychlejší než koně a na břeh se vyškřábaly jako první. Hijoši, Ofuku, Nió a ostatní usmrkaní chlapci s rozzářenými očima trhali růže, fialky a jiné divoké květiny a vyhazovali je do vzduchu, zatímco z plných plic volali: „Hačiman! Hačiman!“, vzývajíce tím boha války, a „Vítězství našim statečným a slavným bojovníkům!“ Ve vesnicích i na cestách děti vždycky křičely něco podobného, kdykoli spatřily vojáky.

Generál, samurajové na koních i obyčejní pěšáci kráčeli pomalu a mlčky, s tvářemi neproniknutelnými jako masky. Nikdo z nich nenabádal děti, aby se příliš nepřibližovaly ke koním, nikdo jim nevěnoval ani jediný úsměv. Tyhle jednotky zřejmě tvořily součást armády ustupující od Mikawy a bylo jasné, že mají za sebou náročnou bitvu. Koně i muži byli vyčerpaní. Ranění, zbrocení krví, se ztěžka opírali o ramena svých druhů ve zbrani. Na brnění a na násadách kopí se leskla zaschlá krev, černá jako lak. Zpoceně tváře měli natolik obalené prachem, že jim byly vidět jen oči.

„Napojte koně,“ nařídil jeden důstojník. Samurajové na koních rozkaz předali dál. Další příkaz nařizoval odpočinek. Jezdci sesedli a pěšáci se zastavili na místě. Úlevně si vydechli a beze slova se skáceli do trávy.

Hrad Kijosu na druhé straně řeky vypadal skoro titěrně. Mezi samuraji byl i Josaburó, mladší bratr Ody Nobuhideho. Posadil se na stoličku uprostřed hloučku mlčících družiníků a zadíval se na nebe.

Muži si obvazovali rány na pažích a na nohou. Z jejich sinalých tváří se dalo vyčíst, že utrpěli těžkou porážku. Dětem to ovšem nijak nevadilo. Jakmile viděly krev, stávaly se samy hrdiny brodícími se v krvi; kdykoli zahlédly lesk kopí a pik, nepochybovaly o tom, že nepřítel byl rozdrčen, a to je naplňovalo pýchou a vzrušením.

„Hačiman! Hačiman! Vítězství!“

Když se koně napojili, děti naházely květiny i na ně a povzbuzovaly je křikem.

Jeden samuraj, který stál vedle svého koně, si všiml Hijošiho a zavolal: „Jaemonův synu! Jak se daří tvé matce?“

„To myslíte mne?“

Hijoši k muži přistoupil a obrátil k němu svou umouněnou tvář. Muž přikývl a položil Hijošimu dlaň na zpcené vlasy. Samurajovi bylo sotva dvacet let. Při představě, že se tenhle člověk právě vrátil z bitvy, a s rukou v kroužkované rukavici na hlavě se Hijošiho zmocnil pocit nesmírného blaha.

Cožpak naše rodina skutečně zná nějakého samuraje? ptal se sám sebe. Jeho kamarádi, kteří ho zpovzdálí pozorovali, vycítili, jak se nadýmá pýchou.

„Jsi přece Hijoši, ne?“

„Ano.“

„Dobré jméno. Ano, dobré jméno.“

Mladý samuraj Hijošiho ještě jednou poplácal po hlavě a pak, aniž by z něj spustil oči, si urovnal pás svého koženého brnění. Něco ho rozesmálo.

Hijoši se dokázal snadno spřátelit, dokonce i s dospělými. Teď, když se někdo cizí – a navíc válečník – dotkl jeho hlavy, rozzářily se mu oči pýchou. Rychle se mu vrátila řeč.

„Víte, mně vlastně nikdo Hijoši neříká. Jedině matka a otec.“

„Počítám, že to je kvůli tomu, jak vypadáš.“

„Jako opičák?“

„Rozhodně je dobře, že to víš.“

„Tak mi říká každý.“

„Cha, cha!“ Samuraj měl silný hlas a jeho smích nebyl o nic tišší. Ostatní vojáci se k němu přidali, zatímco Hijoši se snažil tvářit znuděně, a dokonce si z blůzy vytáhl stonek prosa a začal jej žvýkat. Štáva ve stonku byla sladká a voněla po trávě.

Nezdvořile vyplivl rozzvýkaný stonek.

„Kolik ti je let?“

„Šest.“

„Skutečně?“

„Pane, odkud jste?“

„Znám dobře tvou matku.“

„Ech?“

„Mladší sestra tvé matky k nám často chodí. Až půjdeš domů, pozdravuj ode mne matku. Pověz jí, že Kató Dandžó jí přeje hodně zdraví.“

Po odpočinku se vojáci i koně seřadili a překročili brod na řece Šónai. Dandžó se jen krátce ohlédl a rychle naskočil na koně. S brněním a mečem u boku z něj vyzařovala vznešenost a moc.

„Pověz jí, že až skončí boje, zastavím se u Jaemona.“ Dandžó zakřičel, pobídl koně a vjel do řeky, aby dohnal ostatní. Kolem nohou koně vířila bílá pěna.

Hijoši se zbytky štávy z prosa v ústech ho okouzleně sledoval.

Pokaždé když šla Hijošiho matka do kůlny, kde měli uložené zásoby, propadala zármutku. Kdykoli odtamtud brala nakládanou zeleninu, obilí nebo dřevo na podpal, uvědomovala si, jak se jejich zásoby ztenčují. Při pomýšlení na budoucnost se jí svíralo hrdlo. Měli jen dvě děti, šestiletého Hijošiho a jeho devítiletou sestru Ocumi, a ani jeden z nich nebyl ještě dost starý, aby zastal nějakou pořádnou práci. Její manžel, který utrpěl zranění v bitvě, nedokázal nic jiného než sedět u krbu a hledět na zavěšený kotlík, a to i v létě, kdy se v krbu netopilo.

Všechny tyhle věci... nejradši bych je spálila, říkala si.

O stěnu kůlny stálo opřené kopí s černou dubovou rukojetí; nad ním visela pěšácká přilba a něco, co vypadalo jako staré brnění. V dobách, kdy její manžel vyrážel do bitev, byla tohle jeho nejlepší výstroj. Dnes byla celá zaprášená a stejně zbytečná jako její muž. Kdykoli se na ni podívala, cítila pouze odpor. Při pomýšlení na válku jí běhal mráz po zádech.

Ať si můj muž říká co chce, z Hijošiho samuraj nebude, rozhodla se.

Když si brala Kinošitu Jaemona, domnívala se, že samuraj pro ni bude ta nejlepší partie. Dům v Gokisu, kde se narodila, byl sice malý, ale patřil samurajskému rodu, a třebaže byl Jaemon pouhý pěšák, působil jako družiník u Ody Nobuhideho. Když se stali mužem a ženou a přísahali si, že „v budoucnu budeme vydělávat tisíc bušlů rýže“, stalo se tohle brnění zosobněním jejich tužeb a mělo přednost před veškerým vybavením domácnosti, po němž toužila. Nemohla popřít, že v ní vyvolávalo vzpomínky na šťastné časy po svatbě. Ovšem rozpor mezi jejich mladistvými sny a přítomností nestál ani za to, aby o něm uvažovala. Byla to kletba, kterou se nepřestávala užírat. Z jejího muže se stal mrzák ještě dřív, než se stačil v boji proslavit. Protože byl pouhý pěšák, musel odejít ze služby. Prvního půl roku si s velkými obtížemi vydělával na holé živobytí, a nakonec se stal rolníkem. Teď už nemohl dělat ani tohle.

Nezbývalo, než aby se do věci vložila žena. Jaemonova žena si brala děti s sebou na pole, sbírala morušové listy, orala, mlátila proso a celé ty roky zaháněla přízrak chudoby. Ale co dál? Nevěděla, jestli její slabé paže všechnu tu dřinu vydrží, a v srdci cítila stejnou tmou a chlad, jaké panovaly v kůlně. Nakonec si do bambusového košíku uložila potraviny k večeři – proso a pár kousků sušené ředkve – a odešla z kůlny. Ještě jí nebylo ani třicet let, ale Hijošiho porod nebyl lehký, a od té doby měla její pleť bledou barvu nezralé broskve.

„Matko.“ Byl to Hijošiho hlas. Vynořil se za rohem domu a hledal ji. Jeho matka se tiše zasmála. Měla jedinou naději: vychová Hijošiho a udělá z něj takového syna

a dědice, který poroste rychle a bude moci jejímu manželovi poskytnout aspoň trochu sake denně. Při tomhle pomyšlení se jí hned ulevilo.

„Tady jsem, Hijoši.“

Hijoši se rozběhl za matčiny hlasem a chytil ji za ruku, v níž držela košík.

„Dnes jsem u řeky potkal někoho, kdo tě zná.“

„Koho?“

„Samuraje! Nějakého Katóa. Tvrdil, že tě zná, a pozdravuje tě. Poplácal mě po hlavě a ptal se mě na různé věci!“

„Hm, to bude asi Kató Dandžó.“

„Byla s ním spousta vojáků, zrovna se vraceli z bitvy. Měl krásného koně! Kdo to je?“

„Dandžó bydlí u chrámu Kómjódži.“

„Skutečně?“

„Je zasnoubený s mou mladší sestrou.“

„Zasnoubený?“

„Ty se vážně nedáš odbýt!“

„Když já tomu nerozumím.“

„Budou se brát.“

„Cože? Chceš říct, že to bude manžel mladší sestry mé matky?“ Hijoši se zatvářil spokojeně a zasmál se.

Když jeho matka spatřila ten drzý, rozšklebený úsměv, připadal jí jako předčasně vyspělý fracek, i když to byl její jediný syn.

„Matko, tady v kůlně je meč, asi takhle velký, že?“

„Je. Co s ním chceš dělat?“

„Můžu si ho vzít? Je celý zubatý a otec už ho nepoužívá.“

„Aby sis mohl hrát na válku?“

„Můžu si ho vzít?“

„Rozhodně ne!“

„Proč ne?“

„Co myslíš, že se stane, když si rolníkův syn navykne nosit meč?“

„Jednou se přece stanu samurajem.“ Dupl nohou jako rozmazlené dítě a považoval věc za vyřízenou. Matka na něj zlobně pohlédla a oči se jí zalily slzami.

„Hlupáku!“ pokárala ho, neohrabaně si utřela oči a chytila ho za ruku. „Aspoň jednou bys mohl pomoci své sestře a přinést trochu vody.“ Vracela se do domu a táhla ho s sebou.

„Ne! Ne!“ Hijoši se vzpouzel, křičel a zarýval se patami do země. „Ne! Já tě nenávidím! Jsi hloupá! Ne!“

Matka prosadila svou a odvedla ho s sebou. Tehdy se z okna zakrytého bambusovou zástěnou, jíž pronikal kouř z krbu, ozval kašel. Sotva Hijoši zaslechl hlas svého otce, shrbil ramena a zmlkl. Jaemonovi bylo sotva čtyřicet, ale protože musel celé dny trávit nehybný jako mrzák, měl ochraptělý, ukašlaný hlas padesátníka.

„Počkej, povím tvému otci, že mě zlobíš,“ prohlásila matka a uvolnila sevření. Protože Hijoši tiše plakal, přikryla mu tvář rukama a otřela mu slzy.

Kdykoli se podívala na toho nezvládnutelného chlapce, uvažovala, co z něj asi vyroste.

„Onako! Proč zase křičíš na Hijošiho? To se přece nesluší. Co tě to napadá, že takhle ječíš a pereš se s vlastním dítětem?“ zavolal Jaemon z okna ostrým hlasem nemocného člověka.

„Měl bys mu vyčinit,“ ozvala se Onaka vyčítavým hlasem.

Jaemon se zasmál. „Proč? Protože si chce hrát s mým starým mečem?“

„Ano.“

„Vždyť si jen hraje.“

„Jistě, a právě to by neměl dělat.“

„Je to jen kluk, a navíc můj syn. Je na tom snad něco špatného? Dej mu ten meč!“

Onaka vyjeveně pohlédla směrem k oknu a v zoufalství se kousla do rtu.

Vyhrál jsem! Hijoši se chvíli radoval ze svého vítězství, ale opravdu jen chvíli. Jakmile si všiml slz, které se matce koulely po tvářích, připadalo mu jeho vítězství úplně bezvýznamné.

„No tak, neplač! Už ten meč nechci. Půjdu a pomůžu sestře.“ Odběhl do kuchyně, kde se jeho sestra skláněla nad hliněnou píckou a foukala do ní bambusovým stonkem, aby se dřevo lépe rozhořelo.

Hijoši se vrátil do kuchyně. „Hej! Mám přinést vodu?“

„Ne, díky,“ odpověděla Ocumi a překvapeně, skoro bojácně vzhledla. Zavrtěla hlavou; nevěděla, co má Hijoši za lubem.

Hijoši zvedl víko nádoby s vodou a podíval se dovnitř. „Už je plná. Mám utřít fazolovou pastu?“

„Ne! A neotravuj!“

„Já že otravuju? Chci ti jenom pomoci. Nech mě něco udělat. Mám přinést naloženou zeleninu?“

„Copak pro ni zrovna nešla matka?“

„Tak co tedy můžu udělat?“

„Největší radost bys matce udělal, kdyby ses choval slušně.“

„Copak se teď nechovám slušně? Hoří už ta pícka? Já to rozfoukám. Ukaž.“

„Jde mi to dobře!“

„Kdybys trochu uhnula...“

„Podívej, cos udělal! Uhasil jsi to!“

„Lhářko! To tys to uhasila!“

„To není pravda.“

„Žvanilko!“

Dřevo nechťelo chytit; Hijoši ztratil trpělivost a udeřil svou sestru do tváře. Ocumi hlasitě vykřikla a postěžovala si otcí. Protože stáli hned vedle obývacího pokoje, zanedlouho zaburácel Hijošimu v uších otcův hlas.

„Nebij svou sestru! Pravý muž ženy netluče! Hijoši, okamžitě sem pojď!“

Hijoši za přepážkou nasucho polkl a vyčítavě pohlédl na Ocumi. Matka vešla do domu a zůstala stát u dveří, celá nesvá z toho, že už jsou zase potíže.

Jaemon dokázal být pořádně děsivý – ten nejděsivější otec na světě. Hijoši poslechl. Posadil se, napřímil se a pohlédl na otce.

Kinošita Jaemon seděl u krbu. Za ním stála opřená hůl, s jejíž pomocí chodil. Bez

ní by se nedostal nikam, ani na záchod. Loktem se opíral o dřevěnou skříňku, do níž si ukládal konopí, které splétal do provazů; téhle práci se věnoval, kdykoli se mu zachtělo. I když byl mrzák, aspoň trochu takto přispíval do rodinné pokladny.

„Hijoši!“

„Ano, pane?“

„Nezlob svou matku.“

„Ano.“

„A nehádej se se sestrou. Jen pomysli, jak to vypadá. Jak se máš chovat jako muž, a zvláště vůči ženám, které máš chránit?“

„Totiž, já nechtěl –“

„Mlč! Ještě slyším dobře. I když třeba nevyjdu z téhle místnosti, vím přesně, kde jsi a co děláš.“

Hijoši se otřásl. Věřil otci na slovo.

Jaemon však nedokázal zakrýt to, co ke svému jedinému synovi cítil. Jeho paže a noha už neměly být nikdy takové jako dřív, ale věřil, že prostřednictvím tohoto dítěte bude jeho krev žít ještě další staletí. Pak znovu pohlédl na Hijošiho a jeho nálada se změnila. Otec měl svého syna znát nejlépe, avšak ani v tom nejoptimističtějším rozpoložení Jaemon netušil, jak by tenhle podivně vyhlížející usmrkaný spratek mohl dojít dál než jeho rodiče a smýt hanbu z rodinného jména. Hijoši byl ovšem jeho jediný syn a Jaemon v něj vkládal až nesmyslné naděje.

„Ten meč v kůlně – chceš ho, Hijoši?“

„Totiž –“ Hijoši zavrtěl hlavou.

„Tedy ho nechceš?“

„To chci, ale...“

„Proč to tedy neřekneš?“

„Matka říká, že ho nesmím mít.“

„To proto, že ženy nenávidí meče. Počkej tady.“

Chopil se hole a odbelhal se do vedlejší místnosti. Dům měl několik pokojů, na rozdíl od obydlí jiných chudých rolníků. Kdysi zde bydleli příbuzní Hijošiho matky. Jaemon měl příbuzných málo, ale rodina jeho ženy žila v sousedství.

I když se Hijošimu nedostalo pokárání, cítil se zkroušeně. Jaemon se vrátil s krátkým mečem zabaleným v kusu látky. Nebyl to ten, který rezivěl v kůlně.

„Tumáš, Hijoši, je tvůj. Nos ho, kdykoli se ti zachce.“

„Je můj? Opravdu?“

„S ohledem na tvůj věk bych ovšem byl radši, kdybys ho nenesl na veřejnosti. Lidé by se ti jen smáli. Pospěš si a dospěj tak, abys ho mohl nosit, aniž by se ti někdo smál. Uděláš to pro mne? Tenhle meč si nechal udělat tvůj děd...“ Jaemon se na chvíli odmlčel. Víčka mu ztěžkla a mluvil pomalu. „Tvůj děd byl rolník. Když se pokoušel dosáhnout vyššího postavení a jména, nechal si tenhle meč udělat u zbrojře. My Kinošitové jsme kdysi měli záznamy o svém rodokmenu, ale shořely při požáru. Tvůj děd přišel o život dávno předtím, než stačil něco dokázat. Byly to bouřlivé časy a podobný osud potkal mnoho lidí.“

Ve vedlejší místnosti se rozsvítila lampa; pokoj, kde seděli, osvětloval oheň z krbu. Hijoši naslouchal otci a hleděl do rudých plamenů. Jaemon nevěděl, jestli mu Hijoši

rozumí, nepochyboval však o tom, že o takových věcech by se svou ženou ani dcerou mluvit nemohl.

„Kdyby ten rodokmen Kinošitů ještě existoval, mohl bych ti vyprávět o tvých předcích, jenže z něj zůstal jenom popel. Máme však živý rodokmen, a ten jsi již dostal. Podívej.“ Jaemon přešel prstem přes modré žilky na svém zápěstí. Krev.

Takové bylo tedy jeho učení. Hijoši přikývl a pohlédl na své zápěstí. I on měl ve svém těle takové žilky. Nebylo pochyb! Žádný rodokmen nemohl být živější než tento.

„Nevím, jaké předky jsme měli před tvým dědem, ale jsem si jist, že mezi nimi byli i velcí lidé. Předpokládám, že byli samurajové, možná i učenci. Krev takových mužů proudí navěky a já jsem ti ji předal.“

„Ano.“ Hijoši znovu přikývl.

„Já ovšem velký nejsem. Skončil jsem jako mrzák. A proto ty, Hijoši, musíš být velký místo mne!“

„Otče,“ začal Hijoši s vyvalenýma očima, „jaký musím být, abych se stal velkým člověkem?“

„Můžeš dosáhnout v podstatě čehokoli. Pokud se staneš přinejmenším statečným bojovníkem a budeš nosit tuhle památku na svého děda, nebudu umírat s lítostí v srdci.“

Hijoši mlčel a tvářil se zmateně. Neměl dost sebedůvěry, a tak se pohledu svého otce raději vyhnul.

Koneckonců, je to jen přirozené – vždyť je teprve dítě, uvažoval Jaemon, když si všiml synova bojácného jednání. Třeba to nakonec není ani tak krví, jako spíše prostředím. A jeho srdce zaplavil zármutek.

Hijošihova matka připravila večeři a mlčky čekala v koutku, až její manžel domluví. Smýšlela přesně opačně než on. Vadilo jí, že se její muž snaží chlapce přimět, aby se stal samurajem. V duchu se modlila za Hijošihovu budoucnost. Říkat takové věci dítěti je nerozum. Nejradši by řekla: Hijoši, z tvého otce mluví hořkost. Byla by chyba, kdyby ses vydal v jeho stopách. Jestli jsi hloupý, budiž, ale prosím, staň se rolníkem, i kdybys měl mít jen malé políčko. Nahlas pravila: „Pojďme se najíst. Hijoši a Ocumi, sedněte si blíž ke krbu.“ Rozdala hůlky a misky, otci jako prvnímu.

I když miska řídké polévky z prosa byla jejich obvyklým jídlem, pokaždé když se na ni Jaemon podíval, jeho smutek se jen prohloubil: jako otec nedokázal uspokojit potřeby své ženy a dětí. Hijoši a Ocumi zvedli misky, tváře a nosy jim zčervenaly, a s chutí se pustili do jídla, které jim vůbec nepřípadalo chudé. Větší bohatství si ani nedokázali představit.

„Máme tu fazolovou pastu, co jsme dostali od pána z obchodu s keramikou v Šinkawě, v kůlně je sušená zelenina a ořechy, takže Ocumi a Hijoši mohou jíst dosyta,“ pronesla Onaka, aby svého muže uklidnila, pokud se finančních záležitostí týkalo. Sama se hůlek chopila až poté, co se její děti nasytily a manžel dojedl. Po večeři šli spát. Tak to chodilo i ve všech ostatních domech. Po soumraku už v Nakamuře nesvítila žádná světla.

Jakmile přišla noc, ozvaly se na polích a po cestách rychlé kroky – zvuky bitev, které se odehrávaly nedaleko odtud. Róninové, uprchlíci a poslové nejraději cestovali v noci.

Hijošiho pronásledovaly zlé sny. Slyšel skutečně za tmy kroky, nebo jen snil o bojích o vládu nad zemí? Té noci kopl Ocumi, která ležela na rohoži vedle něj, a když překvapeně vyjekla, zakřičel: „Hačiman! Hačiman! Hačiman!“

Okamžitě se probudil a vyskočil z rohože; i když ho matka konejšila, vzrušení ho ještě dlouho neopustilo a spánek nepřicházel.

„Má horečku. Dej mu na krk nápal,“ radil Jaemon.

Hijošiho matka opáčila: „Neměl jsi mu dávat ten meč, ani mu vykládat historky o předcích.“

Příští rok došlo v domě k velké změně: Jaemon onemocněl a zemřel. Při pohledu na tvář mrtvého otce Hijoši neplakal; na pohřbu vesele skotačil a poskakoval kolem.

Na podzim, když bylo Hijošimu osm let, se dům opět zaplnil hosty. Celou noc si dělali rýžové koláčky, pili sake a zpívali. Jeden příbuzný sdělil Hijošimu: „Ženich se stane tvým novým otcem. Býval to Jaemonův přítel a také sloužil klanu Odů. Jmenuje se Čikuami. I jemu bys měl být dobrým synem.“

Hijoši s rýžovým koláčkem v ruce nahlédl dovnitř. Jeho matka se nalíčila a vypadala nezvykle hezky. Seděla s nějakým starším mužem, jehož neznal, a cudně klopila oči. Když to Hijoši viděl, rozradostnil se. „Hačiman! Hačiman! Házejte květiny!“ volal a zřejmě se toho večera bavil podstatně lépe než kdo jiný.

Opět přišlo léto. Obilí vzrostlo. Hijoši plaval v řece nahý s ostatními vesnickými dětmi a na polích chytal a pojídal malé červené žabky. Maso červené žáby bylo ještě chutnější než medový váček korejské včely. Jíst žáby naučila Hijošiho jeho matka. Tvrdila, že pomáhají léčit různé dětské neduhy, a od té doby se žabky staly jeho oblíbeným jídlem.

Zdálo se, že sotva si Hijoši chtěl hrát, Čikuami se po něm začal shánět. „Opičáku! Opičáku!“ volal jeho otčím.

Čikuami pracoval tvrdě. Ani ne za rok uvedl rodinné finance do pořádku a doby hladu pominuly. Pokud byl Hijoši doma, měl od rána do večera co dělat. Pokud se u něj projevila lenost nebo vzpurnost, netrvalo dlouho a Čikuamiho těžká ruka mu přistála na hlavě. Takové okamžiky Hijoši nevýslovně nenáviděl. Práce mu nevadila, ale otčímovi se snažil vyhýbat, jak jen mohl. Čikuami si každý den odpoledne na chvíli zdříml. Jakmile to jen trochu šlo, Hijoši vyklouzl z domu. Zanedlouho jej však už Čikuami hledal. „Opičáku? Kam ten náš opičák zmizel?“ vykřikoval.

Když se po něm jeho otčím sháněl, Hijoši okamžitě všeho nechal a schoval se mezi prosem. Čikuamiho posléze hledání unavilo a vrátil se domů. Teprve pak Hijoši s vítězným pokřikem vyskočil. Nikdy ho nenapadlo, že až večer dorazí domů, bude ho místo večere čekat výprask. Nechával se natolik unést hrou, že si nemohl pomoci.

Jednoho dne Čikuami neklidně procházel mezi prosem a přejížděl očima ze strany na stranu. „Kde je ten ďáblík?“

Hijoši utekl po nábřeží k řece.

Když Čikuami dorazil na nábřeží, zastihl tam pouze Ofukua. Jedině on nosil přes léto šaty, nekoupal se ani nejedl červené žáby.

„Hledme, nejsi ty ten chlapec z obchodu s keramikou? Nevíš, kam se ten náš opičák schoval?“

„Nevím,“ odpověděl Ofuku a zavrtěl hlavou. Čikuaami mu naháněl strach.

„Jestli mi lžeš, půjdu k vám domů a povím to tvému otci.“

Zbabělý Ofuku zbledl. „Schoval se tamhle v té loďce.“ Ukázal na člun vytažený na břeh. Když se k němu jeho otčím rozběhl, Hijoši vyskočil jako říční skřítek.

Čikuaami po něm skočil a srazil ho k zemi. Když Hijoši padal, udeřil se do úst o kámen. Mezi zuby mu prýštila krev.

„Au! To bolí!“

„Dobře ti tak!“

„Omlouvám se!“

Čikuaami Hijošiho několikrát udeřil, popadl ho za paži a táhl ho domů. Třebaže Hijošimu říkal „opičáku“, nedalo se říci, že by ho neměl rád. Spěchal, aby rodinu vytáhl z chudoby, a domníval se, že musí být na každého přísný; také chtěl zlepšit Hijošiho povahu – třeba i silou, pokud to bude nutné.

„Už je ti devět let, ty malý budižkničemu,“ peskoval ho Čikuaami.

Doma chytil chlapce za rameno a uštědřil mu ještě několik ran pěstí. Hijošiho matka se ho pokoušela zarazit. „Neměla bys mu tolik povolovat,“ vyštěkl na ni.

Když se rozplakala, začal chlapec tlouci ještě víc.

„Proč brečíš? Toho hrbatýho opičáka mlátím, protože si říkám, že mu to jenom prospěje. Zatím je nám jenom na obtíž!“

Zpočátku při takových výprascích skrýval Hijoši hlavu do dlaní a prosil za odpuštění. Teď už jen křičel a křičel, jako by ho na nože brali, a chrlil ze sebe nadávky.

„Proč? Povězte mi proč? Zčistajasna se objevíte, hrajete si na mého otce a naporujete se tady. Jenže můj... skutečný otec...“

„Jak můžeš něco takového vyslovit!“ Jeho matka zbledla, zalapala po dechu a přikryla si dlaní ústa. Čikuaami se rozzuřil ještě víc.

„Ty namyšlenej malej budižkničemu!“ Hodil Hijošiho do kůlny a nařídil Onace, aby mu nedala nic k jídlu. Až do tmy se pak z kůlny ozýval Hijošiho křik.

„Pusťte mě ven! Hlupáku! Dubová hlavo! To jste všichni hluší? Když mě nepustíte, zapálím to tady!“

Křičel a vyl jako pes, a teprve kolem půlnoci vysílením usnul. Pak někde zblízka zaslechl něčí hlas, jak volá jeho jméno. „Hijoši, Hijoši.“

Zdalo se mu o zesnulém otci. V polospánku vykřikl: „Otče!“ Pak si uvědomil, že postava, která stála před ním, patří jeho matce. Vyplížila se z domu a přinesla mu trochu jídla.

„Sněž si to a uklidni se. Ráno se za tebe otci omluvím.“

Zavrtěl hlavou a chytil se matčiných šatů. „To není pravda. Není to můj otec. Copak můj otec nezemřel?“

„No tak, proč říkáš takové věci? Proč se chováš tak nerozumně? Vždycky ti přece říkám, abys byl svému otci dobrým synem.“

Jeho matka se cítila, jako by do ní zabodl nůž. Jenže Hijoši nechápal, proč pláče, až se celá třese.

Druhý den Čikunami na Onaku křičel od samého rána. „Uprostřed noci jsi šla a přes můj zákaz jsi mu dala najíst, co? Když budeš takhle měkká, nikdy se ničemu nenaučí. A dneska se k té kůlně nesmí přiblížit ani Ocumi.“

Hádka mezi manželem a ženou trvala skoro půl dne, než Hijošiho matka s pláčem odešla. Když už slunce zapadalo, vrátila se s mnichem z chrámu Kómjódži. Čikunami se manželky neptal, kde byla. Seděl venku s Ocumi, pracoval na slaměné rohoži a zamračeně se na ni díval.

„Čikunami,“ oslovil ho mnich, „tvoje manželka za námi přišla do chrámu a ptala se, jestli bychom tvého syna nepřijali jako novice. Dáš k tomu své svolení?“

Čikunami mlčky pohlédl na Onaku, která stála u branky a vzlykala.

„Hm, asi ano. Ale nepotřebujete ještě přispět?“

„Naštěstí s tím souhlasila i žena Katóa Dandžóa, co bydlí pod kopcem Jabujama. Myslím, že je to sestra tvé ženy.“

„Takže šla ke Katóovým?“ Čikunami se tvářil kysele, i když proti Hijošiho vstupu do kláštera nebyl. Mlčky souhlasil a na všechny otázky odpovídal jednoslabičně.

Pak přikázal Ocumi, aby pokračovala v práci, vytáhl si své zemědělské náčiní a po zbytek dne usilovně pracoval, jako by pro něj nic jiného neexistovalo.

Když mohl Hijoši konečně opustit kůlnu, matka mu pořádně vyčinila. Celou noc ho kousali moskyti, až mu otekl celý obličej. Když se dověděl, že má posluhovat v chrámu, rozplakal se. Brzy se však uklidnil.

„V chrámu to bude lepší,“ prohlásil.

Dokud bylo ještě světlo, mnich připravil Hijošiho na cestu, a když se přiblížil čas k odchodu, zdálo se, že i Čikunami posmutněl.

„Opičáku, až přijdeš do kláštera, musíš se začít chovat jinak a ukázat se,“ nařídil chlapci. „Nauč se trochu číst a psát a dbej, aby ses co nejdřív stal skutečným mnichem.“

Hijoši zamumlal něco na souhlas a uklonil se. Když se ocitl za plotem, ještě se několikrát ohlédl po matce, která ho sledovala, dokud se jí neztratil v dálce.

Malý chrám stál stranou od vesnice, na vrcholku kopce jménem Jabujama. Patřil buddhistické sektě Ničiren a jeho představený už byl starý a nemocný. Budovy a pozemky opatrovali dva mladí mniši. Po mnoha letech občanské války ves zchudla a chrám měl jen málo příznivců. Hijoši se rychle přizpůsobil novému prostředí a pracoval tak tvrdě, jako by to ani nebyl on. Byl bystrý a energický a mniši si ho oblíbili; předpokládali, že se jim ho podaří dobře vyškolit. Každý večer musel cvičit kaligrafii a dostalo se mu i základního vzdělání; přitom měl možnost projevit svou mimořádnou paměť.

Jednoho dne mu jeden z mnichů řekl: „Včera jsem na cestě potkal tvou matku. Oznámil jsem jí, že si vedeš dobře.“

Hijoši nechápal, proč je jeho matka tak smutná, ale cokoli ji potěšilo, dělalo radost i jemu.

Na podzim roku, kdy dosáhl deseti let, se však začal v chrámu cítit jako svázaný. Oba mladší mniši chodili po sousedních vesnicích a žebrali. Když byli pryč, Hijoši vytáhl z úkrytu dřevěný meč a žezlo, které si sám vyrobil. Postavil se na vrcholek kopce a zavolal na své kamarády, kteří se zrovna scházeli ke hře na válku.

„Hej, nepřátelé, jste hlupáci. Pojdte a zaútočte na mne, odkud budete chtít!“

Náhle se z chrámové zvonice rozezněl zvon, i když zdaleka ještě nebyla vhodná

doba. Lidé pod kopcem tím byli překvapení a ptali se, co se děje. Z kopce sletěl nejprve kámen a potom došek, jenž zasáhl a zranil dívku, která pracovala na zeleninovém záhonku.

„To je ten kluk nahoře v chrámu. Sehnal chlapce ze vsi a už si zase hrají na válku.“

Několik lidí vystoupilo na kopec a postavilo se před hlavní chrámovou síň. Dveře byly otevřené a všude poletoval popel. V příčné lodi i v samotné svatyni panoval strašný nepořádek. Na zemi ležela rozbitá kadidelnice. Zdálo se, že vlajky někdo použil k jakémusi pochybnému účelu, roztrhaný závěs ze zlatého brokátu se válel v koutě a buben byl prasklý.

„Šóbo!“, „Josaku!“ volali rodiče a hledali své děti. Po Hijošim nebylo nikde ani stopy; také po ostatních chlapcích jako by se země slehla.

Než se rodiče vrátili na úpatí kopce, nastal v chrámu jakýsi ruch. Křoví zašumělo, vzduchem začalo létat kamení a zvon se znovu rozřinčel. Slunce zapadalo a děti, zakrvácené a plné modřin, kulhaly dolů z kopce.

Pokaždé když se mniši vrátili ze shánění almužny, přicházeli do chrámu lidé a stěžovali si. Když se však mniši vrátili toho večera, mohli na sebe jen v údivu zírat. Kadidelnice od oltáře byla rozpůlená vedví. Tuto vzácnou nádobu věnoval chrámu muž jménem Sutedžiró, obchodník s keramikou ze vsi Šinkawa a jeden z mála zbylých přispěvatelů chrámu. Když asi tak před třemi lety předával chrámu svůj dar, prohlásil: „Tuhle kadidelnici vypálil můj zesnulý učitel Gorodajú. Schovával jsem si ji jako památku. Zdobil ji popaměti a zvláštní péčí věnoval nanášení modré barvy. Nyní ji věnuji chrámu s nadějí, že ji zde budete navěky opatrovat jako velkou cennost.“

Obyčejně ji měli schovanou v krabici, jenže asi před týdnem přišla do chrámu na návštěvu Sutedžiróova manželka. Tehdy kadidelnici vyndali a použili, ale zpátky ji už nevrátili.

Mniši zbledli jako stěna. Nejvíce jim dělalo starost, že oznámí-li tuto událost starému opatovi, může se mu jen přitížit.

„Nejspíš to udělal Opičák,“ mínil jeden.

„Tak,“ souhlasil druhý. „Jiný z těch ďáblíků by nedokázal napáchat takovou škodu.“

„Co můžeme dělat?“

Vtáhli Hijošiho do chrámu a ukázali mu rozbitou kadidelnici. Hijoši si nevzpomínal, že by ji rozbil, ale přesto pravil: „Omlouvám se.“

Ta omluva mnichy rozzuřila ještě víc, protože chlapec mluvil klidně a zdálo se, že necítí ani špetku lítosti. „Pohane!“ zakřičeli na něj, svázali mu ruce za zády a připoutali ho k velkému chrámovému pilíři.

„Pár dní tě tady necháme. Možná tě sežerou krysy,“ prohlásili mniši.

Takové věci se Hijošimu stávaly každou chvíli. Až druhý den přijdou jeho kamarádi, uvažoval smutně, nebude si s nimi moci hrát. Když skutečně přišli, všimli si, že ho mniši potrestali, a utekli.

„Rozvažte mě,“ volal za nimi. „Rozvažte mě, nebo vás zbiju.“

Staví poutníci a venkovské ženy přicházející do chrámu si z něj utahovali. „Hledte, není to opičák?“

Jednou se uklidnil natolik, že si sám pro sebe zamumlal: „Já vám ukážu.“ Jeho malé tělo, přitisknuté k chrámovému sloupu, se náhle naplnilo pocitem nesmírné síly. O ta-

kových věcech ovšem radši pomlčel, a vědom si tíhy situace, tvářil se vyzývavě a proklínal osud.

Upadl do hlubokého spánku, z něhož jej probudily jeho vlastní sliny, které mu zaplnily ústa. Den byl strašně dlouhý. Celý znuděný si prohlížel rozbitou kadidelnici. Hrnčír napsal na dno nádoby malými znaky: „Pro štěstí vyrobil Gorodajú.“

Blízká vesnice Seto a vlastně celá provincie byly známy svou keramikou. Nikdy předtím ho to nijak zvlášť nezajímalo, ale tentokrát, když se díval na krajinu namalovanou na kadidelnici, povzbudilo to jeho představivost.

Kdepak to jen mohlo být?

Hory a kamenné mosty, věže a lidé, šaty a lodě, jaké nikdy předtím neviděl – to vše bylo zachyceno indigem na bílém porcelánu. Byl z toho celý zmatený.

Co je to za zemi? uvažoval.

Nemohl to uhodnout. Vyznačoval se chlapeckým důmyslem a žíznil po vzdělání; zoufale hledal odpověď a napíjal mozek, aby to prázdno v sobě zaplnil.

Může taková země vůbec existovat?

Když o tom přemýšlel, něco mu blesklo hlavou – něco, co se kdysi učil nebo někde slyšel, ale dávno na to zapomněl. Lámal si hlavu.

Čína! To je ono! Je to obrázek z Číny!

Byl na sebe hrdý. Díval se na glazovaný porcelán a v duchu cestoval do Číny.

Konečně dlouhý den skončil. Mniši se vrátili z žebroty. Jenže jejich předpoklad se nenaplnil – místo aby zastihli Hijošiho v slzách, zjistili, že se usmívá.

„Ani trest na něj neplatí. Nemůžeme mu pomoci. Bude lepší, když ho pošleme zpátky k rodičům.“

Toho večera dal jeden mnich Hijošimu večeři a odvedl ho z kopce dolů, do domu Katóa Dandžóa.

Kató Dandžó ležel hned u lampy. Byl samuraj, zvyklý bojovat od rána do večera. V těch vzácných chvílích, kdy mohl odpočívat, mu jeho vlastní domov připadal až příliš klidný. Klid a odpočinek patřily k věcem, jichž bylo třeba se obávat – mohl by si na ně snadno zvyknout.

„Oecu!“

„Ano?“ Její hlas vycházel z kuchyně.

„Někdo klepe na bránu.“

„Nejsou to zase veverky?“

„Ne, někdo tam je.“

Utřela si ruce, zašla k bráně a brzy se vrátila se slovy: „Je to mnich z Kómjódži. Přivedl Hijošiho.“ V její mladé tváři se zračila úzkost.

„Aha!“ Dandžó, který něco takového čekal, se zasmál. „Vypadá to, že Hijošiho pustili na prázdniny.“ Dandžó si poslechl mnichovo líčení posledních událostí. Protože Hijošiho přijetí do chrámu podporoval, omluvil se nyní všem zúčastněným a vzal Hijošiho k sobě.

„Pokud se nehodí na mnicha, nedá se s tím nic dělat. Pošleme ho zpátky domů do Nakamury. Není vaší povinností, abyste ho dále u sebe drželi. Je mi líto, že vám byl jenom na obtíž.“

„Prosím, vysvětlete celou věc jeho rodičům,“ požádal mnich, a když se obrátil k odchodu, vykročil podstatně lehčím krokem, jako by se zbavil nějaké nesmírné tíhy. Hi-

joši vypadal opuštěně jako kůl v plotě. Zvědavě se rozhlížel kolem a uvažoval, do čího domu jej zavedli. Cestou do chrámu se zde nestavovali a nikdo mu neřekl, že někde nablízku žijí jeho příbuzní.

„Tak co, chlapče, dali ti najíst?“ zeptal se Dandžó s úsměvem. Hijoši zavrtěl hlavou.
„Vezmi si tedy pár koláčků.“

Zatímco žvýkal koláče, prohlížel si Hijoši kopí zavěšené nade dveřmi a znak na zbroji; pak se podíval Dandžóovi přímo do očí.

Je s tímhle hochem skutečně něco v nepořádku? přemítal Dandžó. Pochyboval o tom. Opětoval mu pohled, ale Hijoši očima neuhnul. Nic v jeho vzezření nenapovídalo, že by byl hloupý. Věnoval Dandžóovi okouzlující úsměv.

Dandžó se zasmál a vzdal to. „Docela jsi vyrostl, co? Vzpomínáš si na mne, Hijoši?“

Hijošiho myslí se mihla matná vzpomínka na muže, který ho poplácal po hlavě, když mu bylo šest.

Jak bylo zvykem samurajů, Dandžó pobýval skoro stále na hradě v Kijosu nebo někde na bitevním poli. Jen zřídka mohl pobýt doma se svou ženou. Den předtím se nečekaně vrátil a nazítří se měl vydat zase do Kijosu. Oecu přemýšlela, kolik měsíců uplyne, než spolu budou moci strávit další den.

Otravné děcko! napadlo Oecu. Hijoši přišel nanejvýš nevhod. Rozpačitě zvedla oči. Co si pomyslí její tchán a tchyně? Je tohle skutečně dítě její sestry?

Z manželova obývacího pokoje zaslechla Hijošiho skřípavý hlas: „Byl jste tehdy s těmi samuraji u řeky, jel jste na koni.“

„Takže si vzpomínáš?“

„Jistě.“ Pokračoval přátelským tónem: „Pokud je tomu tak, jste můj příbuzný. Vy a mladší sestra mé matky jste zasnoubení.“

Oecu a posluhovačka vstoupily do pokoje, aby si vzaly podnosy na jídlo. Když Oecu naslouchala Hijošiho hlasité venkovské mluvě, dala se do ní zima. Otevřela posuvné dveře a zavolala na manžela.

„Večeře je hotová.“

Všimla si, že její muž cvičí páku s Hijošim, který samým úsilím zrudl a zvedal zadek od země jako sršní žihadlo. I Dandžó se choval jako dítě.

„Večeře?“ zeptal se roztržitě.

„Polévka vystydne.“

„Najez se sama. Ten kluk to bere smrtelně vážně. Báječně se bavíme. Cha, cha! Je zvláštní.“

Dandžó se plně zabral do hry a zdálo se, že Hijošiho bezelstnost ho dokonale okouzli. Chlapec, který se dokázal rychle spřátelit s každým, málem svého strýce ošálil. Od páky přešli ke stínovému divadlu a napodobování; hráli si, až se Dandžó smíchy popadal za břicho.

Když se druhý den Dandžó chystal k odchodu, řekl své ženě, která vypadala zasmušile: „Kdyby to jeho rodiče dovolili, co kdybychom si ho tady nechali? Pochybuji, že by nám byl nějak užitečný, ale počítám, že to bude lepší než si pořídít opravdovou opici.“

Oecu neměla z toho nápadu žádnou radost. Doprovodila manžela až k brance, kde prohlásila: „Ne. Jenom by zlobil tvou matku. Nedělalo by to dobrotu.“

„Jak myslíš.“

Oecu věděla, že kdykoli je Dandžó mimo domov, myslí jen na svého pána a na bitvy. Vrátil se živý? ptala se sama sebe. Je pro každého muže skutečně tak důležité, aby se vyznamenal? Oecu ho sledovala, jak odchází, a přemítala o měsících samoty, které ji čekají. Potom dokončila domácí práce a vydala se s Hijošim do Nakamury.

„Dobrý večer, paní,“ pozdravil ji muž, který šel opačným směrem. Vypadal jako kupec, snad dokonce majitel velkého podniku. Měl bohatě zdobený plášť, krátký meč a na nohou kožené ponožky zdobené vzorkem třešňových kvítků. Bylo mu asi čtyřicet a tvářil se srdečně.

„Nejste žena pana Katóa? Kam máte namířeno?“

„K sestře do Nakamury, vedu jí tam tohle dítě.“ Sevřela Hijošiho ruku pevněji.

„Aha, tady toho mladého pána. To je ten chlapec, co ho vyhnali z Kómjódži.“

„Vy už jste o tom slyšel?“

„Jistě. Ostatně zrovna jdu z chrámu.“

Hijoši se neklidně rozhlížel. Dosud ho ještě nikdo neoznačil za „mladého pána“. Zastyděl se a cítil, jak rudne.

„Byl jste snad v chrámu kvůli němu?“

„Ano, mniši za mnou přišli domů, aby se omluvili. Řekli mi, že kadidelnice, kterou jsem věnoval chrámu, je rozbitá.“

„To udělal ten dáblík!“ vyjekla Oecu.

„Víte, neměla byste říkat takové věci. Tohle se prostě stává.“

„Slyšela jsem, že to byla velmi vzácná a slavná nádoba.“

„Bohužel. Šlo o práci mistra Gorodajúa, u něhož jsem sloužil při jeho cestách do země Mingů.“

„Nepoužívá také jméno Šonzui?“

„To ano, jenže onemocněl a před nějakým časem zemřel. V posledních letech se objevila spousta modrobílého porcelánu se značkou ‚Vyrobil Šonzui Gorodajú‘, ale jsou to padělky. Jediný člověk, který kdy navštívil zemi Mingů a přinesl k nám jejich techniku výroby porcelánu, je nyní na onom světě.“

„Slyšela jsem, že jste adoptoval Ofukua, syna pana Šonzue.“

„Přesně tak. Děti si ho dobírají, říkají mu ‚malý Číňan‘. V poslední době odmítá vůbec vycházet ven.“ Obchodník pohlédl na Hijošiho. Chlapec zcela nečekaně zaslechl Ofukuovo jméno a uvažoval, čím se ten člověk asi živí.

„Víte,“ pokračoval obchodník, „tady Hijoši je shodou okolností jediný, kdo se Ofukua kdy zastával. Když se Ofuku doslechl o téhle nehodě, požádal mne, abych se přimluvil. Mělo se ovšem přihodit ještě mnoho jiných věcí. Mniši mi vykládali o jeho nezvládnutelném chování a já je nedokázal přesvědčit, aby ho vzali zpátky.“ Hrud' se mu zatrásla smíchem.

„Jeho rodiče mají jistě představu, co s ním,“ pokračoval muž, „ale pokud ho chtějí zase někam poslat, rád bych pomohl, jestliže jeho rodiče dojdou k závěru, že podnik jako můj by pro něj mohl být vhodný. Mám takový pocit, že v tom chlapci něco je.“

Zdvořile se rozloučil a pokračoval v cestě. Hijoši se držel Oecu za rukáv a několikrát se po muži ohlédl.

„Pověz mi, tetičko, kdo to byl?“

„Jmenuje se Sutedžiró. Je obchodník a prodává keramiku z různých zemí.“

Hijoši nějakou dobu mlčel.

„Kde je ta země Mingů?“ zeptal se najednou a myslel na to, co před chvílí slyšel.

„Je to Čína.“

„Kde leží? Jak je velká? Jsou tam taky hrady, samurajové a bitvy?“

„Neotravuj. A buď zticha, ano?“ Oecu podrážděně zamávala rukávem, ale tetino pokárání nemělo na Hijošiho účinek o nic větší než jemný větřík. Natáhl krk a upřel oči na modrou oblohu. Byla tak krásná, až se to skoro nedalo vydržet. Jak může být tak neuvěřitelně modrá? Proč musí lidé chodit po zemi? Kdyby uměli létat jako ptáci, mohl by se i on podívat do země Mingů. Ostatně, ptáci zobrazení na kadidelnici byli úplně stejní jako ti zde v Owari. Vzpomínal si, že lidé nosili jiné šaty a používali jiné lodě, avšak ptáci byli titíž. Možná je to tím, že ptáci nemají žádné státy, jen nebe a zemi.

Rád bych se podíval do jiných zemí, uvažoval.

Hijoši si ani neuvědomil, do jak malého a chudého domku se vrací. Když však s Oecu nahlédl dovnitř, poprvé v životě ho napadlo, že i v pravé poledne je uvnitř tma jako v jeskyni. Čikuumiho nebylo nikde vidět: zřejmě odešel na nějakou pochůzku.

„Samé potíže,“ pravila Onaka, když si poslechla o Hijošiho posledních kouscích. Zhluboka si povzdechla. Hijoši se tvářil, jako by se nechumelilo. Když na něj však pohlédla, nebyl její pohled nijak vyčítavý. Spíše ji potěšilo, jak za ty dva roky vyrostl. Hijoši se podezíravě díval na nemluvně, které matka držela na prsou. Jeho rodina se rozrostla o dalšího člena. Najednou chytil dítě za hlavu, odtrhl je od prsu a prohlížel si ho.

„Kdy se to děcko narodilo?“ zeptal se.

Místo odpovědi jeho matka pravila: „Stal se z tebe starší bratr. Měl by ses podle toho chovat.“

„Jak se jmenuje?“

„Kočíku.“

„Zvláštní jméno,“ pronesl vzrušeně a zakusil vůči maličkému nesmírný pocit moci: starší bratr bude moci svou vůli vnucovat mladšímu.

„Od zítřka tě budu nosit na zádech, Kočíku,“ slíbil. S dětmi to však příliš neuměl a Kočíku se rozplakal.

Otčím dorazil právě ve chvíli, kdy se Oecu měla k odchodu. Onaka sestře pověděla, že Čikuumiho boj proti chudobě unavil. Jen vyesedával, popíjel sake, a nyní, když vstoupil do domu, byl celý rudý ve tváři. Sotva zahlédl Hijošiho, zařval jako tur.

„Ničemo! Vyhodili tě z chrámu, a ty se odvažuješ přijít sem?“

Loupežník Tenzó

Hijoši už byl zpátky doma více než rok. Bylo mu jedenáct. Kdykoli jej Čikuumi ztratil z očí, třeba jen na chvíli, vydával se ho hledat a burácel: „Opičáku! Už jsi nasekal dříví? Jak to, že ne? Proč jsi nechal džber na poli?“ Když se Hijoši pokusil

odmlouvat, přistála mu na tváři tvrdá a těžká otčímova dlaň. V takových případech se jeho matka, která s nemluvnětem na zádech šlapala ječmen nebo vařila, nutila odvrátit oči a zůstat zticha. Přesto však měla ve tváři bolestný výraz, jako by Čikuami udeřil ji.

„Každý jedenáctiletý spratek musí doma pomáhat. Jestli si myslíš, že z toho vyklouzneš a budeš si celou dobu jen hrát, přerazím tě vejplů!“

Věčně nadávající Čikuami Hijošiho honil, seč mohl. Jenže poté, co se vrátil z chrámu, pracoval chlapec tak tvrdě, jako by to ani nebyl on. V případě, že se ho matka nerozumně pokoušela bránit, čekal ji Čikuamiho drsný hlas a tvrdé ruce. Nakonec se rozhodla, že bude nejlepší, když bude dělat, jako by si svého syna nevšímala. Čikuami už chodil na pole jen málo, ale stejně býval často pryč z domu. Chodil do města, vracel se opilý a křičel na ženu i děti.

„Ať dělám co dělám, topíme se v chudobě,“ stěžoval si. „Máme tu moc příživníků a pozemková daň pořád roste. Nebýt těch dětí, stal bych se samurajem bez pána – róninem! Pil bych aspoň skvělé sake. Připadám si tak svázaný!“

Po takových výlevech nutil svou ženu, aby spočítala to málo peněz, co měli, a posílal Ocumi nebo Hijošiho pro sake, třeba i uprostřed noci.

Někdy, když nebyl otčím v doslechu, dával Hijoši svým pocitům volný průchod. Tehdy ho Onaka přitiskla k sobě a konejšila ho.

„Matko, chci jít zase do práce,“ prohlásil jednoho dne.

„Prosím, zůstaň tady. Nebýt toho, že tě tady mám...“ Zbytku věty už nebylo pro pláč rozumět. Jak jí tekly slzy, otočila se a ořela si oči. Když Hijoši viděl, jak matka pláče, nedokázal říci nic. Nejradši by utekl, ale věděl, že musí zůstat zde a nést všechno to neštěstí a hořkost. Když litoval svou matku, všechny přirozené dětské tužby – hrát si, jíst, učit se, utíkat – v něm rostly jako plevel. To všechno stálo proti nadávkám, které Čikuami chrлил na svou ženu, a proti pěstem, jež ho tloukly po hlavě.

„Vlez mi na záda!“ zamumlal a vzdorovitá duše mu hořela jedním plamenem. Nakonec se přiměl k tomu, aby si se svým děsivým otčímem promluvil.

„Pošlete mne znovu do práce,“ pravil. „Radši budu někomu sloužit, než abych dál zůstával v tomhle domě.“

Čikuami mu to nerozmlouval. „Dobře,“ souhlasil. „Běž si, kam chceš, a ujídej rýži někomu jinému. Jestli tě ovšem zase vyženou, sem se už nevracej.“ Myslel to doopravdy, a třebaže si uvědomoval, že Hijošimu je teprve jedenáct, zjistil, že s ním rozmlouvá jako se sobě rovným, a to ho dopálilo ještě víc.

Hijoši dostal práci u vesnického barvíře.

„Pusu nezavře, a ještě je drzý. Pořád jen hledá, kde by se ulil,“ prohlásil jeden z pracovníků u barvířského lisu.

Brzy poté se ozval zprostředkovatel: „Bohužel, není k ničemu.“ A Hijoši se vrátil domů.

Čikuami se na něj zamračil. „Tak co s tebou, Opičáku? Má snad společnost živit takového lenocha? Ještě nechápeš, k čemu jsou dobří rodiče?“

Chtěl odpovědět, že není tak špatný, jak se zdá, ale místo toho řekl: „To vy už dávno nepracujete, a bylo by lepší, kdybyste tolik nehrál a nepil na koňském trhu. Mou matku každý lituje.“

„Jak se opovažuješ takhle mluvit s otcem!“ Čikumiho hromování chlapce umlčelo, avšak otčím začal Hijošiho vidět v jiném světle. Pomalu dospívá, pomyslel si. Pokaždé když Hijoši vyrazil do světa, byl po návratu o poznání větší. Oči, které soudily rodiče a domov, postupně dozrávaly. Už to, že Hijoši ho sleduje očima dospělého, otčima hluboce znepokojovalo, děsilo a zlobilo.

„Koukej si honem najít nějakou práci,“ přikázal.

Druhý den nastoupil Hijoši u dalšího zaměstnavatele, vesnického bednáře. Za měsíc byl zpátky a paní domu si stěžovala: „Takové neklidné dítě nemohu doma mít.“

Hijošiho matka netušila, co míní slovem „neklidný“. Hijoši pak vstoupil do učení u natěrače, v jídelně na koňském trhu a u kováře. Pokaždé vydržel nanejvýš tři měsíce nebo půl roku. Tohle neustálé střídání míst vešlo v obecnou známost a jeho pověst utrpěla natolik, že mu už nikdo nechtěl dělat prostředníka.

„Hm, ten Čikumiho kluk. Drzý budižkníčem.“

Hijošiho matka se mezi lidmi pochopitelně cítila na rozpacích. Za svého syna se styděla, a jakmile slyšela další zvěsti, rychle si na něj začala také stěžovat, jako by jeho provinění neměla mít konce. „Nevím, co s ním mám dělat,“ říkala. „Práci na poli nenávidí a doma se nechce usadit.“

Jednou na jaře, když bylo Hijošimu čtrnáct let, jeho matka prohlásila: „Tentokrát musíš v té práci vydržet. Jestli se ještě jednou stane totéž, moje sestra se nebude moci podívat panu Katóovi do očí, a každý se bude jenom smát a říkat: ‚Už zase?‘ Pamatuj, jestli to nezvládneš tentokrát, nikdy ti to neodpustím.“

Nazítří ho jeho teta odvedla do Šinkawy k pohovoru. Velký dům, do něhož zamířili, patřil Sutedžíróovi, obchodníkovi s keramikou. Z Ofukua se stal bledý šestnáctiletý hoch, který se obchodu s keramikou naučil tím, jak pomáhal svému adoptivnímu otci.

V obchodě s keramikou se přísně dbalo na rozlišování mezi nadřizenými a podřízenými. Při prvním pohovoru klečel Hijoši uctivě na dřevěné verandě, zatímco Ofuku seděl uvnitř, cpal se koláči a vesele klábosil s rodiči.

„Vida, to je ten Jaemonův opičák. Tvůj otec zemřel a Čikumi se stal tvým otčím. A teď chceš sloužit u nás v domě? Budeš muset tvrdě pracovat.“ Ta slova zazněla tak dospělým tónem, že by nikdo, kdo znal Ofukua z dětství, nevěřil, že to promluvil on.

„Ano, pane,“ odpověděl Hijoši.

Odvedli ho do ubikace služebnictva, odkud byl slyšet smích pánovy rodiny v obyvacím pokoji. Poté, co mu přítel neukázal ani trochu laskavou tvář, si Hijoši připadal ještě opuštěnější.

„Hej, Opičáku!“ Ofuku si nebral servítky. „Zítra vstaneš brzy a půjdeš do Kijosu. Protože povezeš zboží jednomu úředníkovi, nalož balíčky na káru. Cestou zpátky se zastav u dopravce a zeptej se, jestli už dorazila keramika z Hizenu. Jestli se budeš cestou někde flákat nebo přijdeš pozdě, jak se ti stalo onehdy, nepustíme tě do domu.“

Hijoši neodpověděl prostým „ano“ ani „ano, pane“. Stejně jako ostatní prodavači, kteří v obchodě pracovali podstatně déle, pravil: „Zajisté, pane, s nejvyšší úctou, pane.“

Hijošiho často posílali na obchůzky do Nagoji a Kijosu. Toho dne si všiml bílých stěn a vysokých hradeb hradu Kijosu a uvažoval: Kdo asi bydlí uvnitř? Jak dokázat, abych tam mohl žít také?

Byl zoufalý a připadal si malý a bídný jako červ. Když strkal po ulicích těžký vozík naplněný keramikou zabalenou do slámy, slyšel známé volání:

„Hleďme, opičák!“

„Opičák tlačí vozík!“

Kurtizány v závojích, módně oblečené měšťanky a hezké mladé ženy z dobrých rodin si šeptaly, ukazovaly prsty a hleděly na něj, když procházel kolem. Hijoši sám už mezi nimi dokázal najít ty nejhezčí. Nejvíce mu vadilo to, že se na něj dívaly, jako by byl nějaká zrůda.

Správce hradu Kijosu byl Šiba Jošimune a jedním z jeho nejvyšších družiníků byl Oda Nobutomo. V místě, kde se stýkal hradní příkop s řekou Godzjó, se stále ještě dala vycítit přítomnost upadající slávy starého ašikagského šógunátu, a prosperita, kterou si město i přes zmatky panující ve světě udrželo, vynášela Kijosu pověst nej-
skvělejšího města ze všech provincií.

*Na sake jdi do krámku se sake,
na dobrý čaj do čajovny,
ale na kurtizány jen do Sugaguči v Kijosu.*

V zábavní čtvrti Sugaguči lemovaly ulice štíty čajoven a veřejných domů. Dívky, které pracovaly v nevěstincích, si za dne zpívaly a hrály si na honěnou. Hijoši mezi nimi tlačil vozík a snil: *Jak bych se mohl stát velkým člověkem?* Na žádnou odpověď však nemohl přijít, a tak si říkal: *Jednou... jednou...* Za chůze dával své fantazii volný průchod. Město bylo plné věcí, které mu zůstávaly odepřeny: lahodného jídla, bohatých domů, krásné vojenské výstroje a sedel, elegantních šatů a drahého kamení.

Když se díval na páru vycházející z cukráren, kde se vařily sladké knedlíčky, vzpomněl si na svou vyhublou sestru v Nakamuře a zatoužil, aby jí také mohl nějaké koupit. Cestou kolem staré lékárny si bez sebe vzrušením prohlížel pytlíky s léčivými bylinkami a v duchu si říkal: *Matko, kdybych ti mohl dát takovýhle lék, určitě by ti brzo bylo lépe.* Hlavním tématem jeho snů byla touha zlepšit trudný život své matky a Ocumi. Jediný, na koho vůbec nemyslel, byl Čikuami.

Celý omámený sněním se přibližoval k podhradí. Jednou... jednou... ale jak? Cestou nemyslel na nic jiného.

„Hlupáku!“

Přecházel přes rušnou křižovatku a náhle se ocitl uprostřed hlučícího davu. Vrazil vozíkem do samuraje na koni, obklopeného deseti družiníky s kopími a koňmi. Mísy a talíře zabalené do slámy se rozletěly po ulici a rozbily se na kousky. Hijoši se nejspíše potácel mezi troskami.

„Jsi snad slepý?“

„Tupče!“

Družiníci spílali Hijošimu a dupali po rozbitých talířích. Ani jeden z kolemjdoucích se ho nezastal. Posbíral střepy, naházel je do vozíku a kráčel dál; krev mu vřela při pomyšlení na to, že se s ním takhle jednalo na veřejnosti. Mezi jeho dětinskými sny tak zazněla vážná nota: *Jak se mi podaří donutit takové lidi, aby přede mnou padali na kolena?*

O něco později si představil, jaké pokárání ho čeká, až se vrátí do domu svého pána, a v duchu před sebou viděl Ofukuův mrazivý pohled. Jeho skvělá fantazie zmizela jako vznášející se fénix uprostřed hejna starostí, jako kdyby jej pohltil oblak zvířených makových zrnek.

Setmělo se. Hijoši zastrčil vozík do kůlny a myl si u studny nohy. Sutedžiróův dům, nazývaný Palác keramiky, připomínal obydlí nějakého velkého provinčního klanu. Majestátní hlavní dům byl spojen s dalšími budovami a řadami skladišť.

„Opičáku! Opičáku!“

Když se Ofuku přiblížil, Hijoši vstal.

„Co je?“

Ofuku praštil Hijošiho do ramene tenkou bambusovou hůlkou, kterou s sebou nosil, kdykoli se šel podívat na ubikaci zaměstnanců nebo dával služebnictvu rozkazy. Nebylo to poprvé, co Hijošiho udeřil. Hijoši se zapotácel a hned se zase celý umazal od bláta.

„Říká se snad ‚co je‘, když mluvíš se svým pánem? Mohu ti to opakovat stokrát, ale tvoje chování se ne a ne zlepšit. Tady nejsme na statku!“

Hijoši neodpovídal.

„Proč mlčíš? Nerozuměl jsi snad? Odpověz ‚ano, pane‘.“

Ve strachu, že by ho mohl Ofuku znovu udeřit, Hijoši pravil: „Ano, pane.“

„Kdy ses vrátil z Kijosu?“

„Právě teď.“

„Lžeš. Ptal jsem se v kuchyni, a tam mi řekli, že ses už najedl.“

„Točila se mi hlava. Báł jsem se, že omdlím.“

„Proč?“

„Protože jsem měl po té cestě hlad.“

„Hlad! Jak to, že ses nehlásil u pána, jakmile jsi přišel?“

„Chtěl jsem to udělat, jakmile si umyji nohy.“

„Samé výmluvy! Podle toho, co jsem se dověděl v kuchyni, se většina té keramiky, cos měl dovézt do Kijosu, rozbila cestou. Je to pravda?“

„Ano.“

„Zřejmě sis myslel, že nevdá, když se mi neomluvíš přímo. Myslel sis, že si vymyslíš nějakou vhodnou lež, obrátíš to celé v žert, nebo požádáš kuchaře, aby tě kryli. Tentokrát to nehodlám tolerovat.“ Ofuku chytil Hijošiho za ucho a zatáhl. „Tak mluv.“

„Omlouvám se.“

„Začíná se to stávat pravidlem. Však my tomu přijdeme na kloub. A teď pojď, promluvíme si s mým otcem.“

„Prosím, odpusťte mi.“ Hijošiho hlas zněl skutečně jako křik opice.

Ofuku sevření nepovolil a chystal se obejít dům. Cesta, která vedla od skladiště ke vchodu do zahrady, byla zastíněná houštím čínskému bambusu.

Náhle se Hijoši zastavil. „Poslyš,“ spustil, zlostně pohlédl na Ofuku a srazil jeho ruku. „Chci ti něco říct.“

„Co má tohle znamenat? Tady jsem pánem já, pamatuj si to!“ křikl Ofuku, avšak zároveň zesinal a celý se rozklepal.

„Proto tě také poslouchám, ale teď ti chci něco říct. Ofuku, zapomněl jsi na naše dětství? Ty a já jsme byli přátelé, ne?“

„To už je dávno.“

„Dobrá, je to dávno, ovšem ty bys na to neměl zapomínat. Když si z tebe utahovali a říkali ti ‚malý Číňan‘, vzpomínáš, kdo se tě vždycky zastával?“

„Vzpomínám.“

„A nemáš pocit, že mi něco dlužíš?“ zeptal se Hijoši zamračeně. Byl mnohem menší než Ofuku, ale vyzářovala z něj taková důstojnost, že se nedalo přesně říci, kdo z nich je starší. „Ostatní dělníci si o tom také povídají,“ pokračoval. „Říkají, že majitel obchodu je dobrý, ale mladý pán je namyšlený a bez srdce. Kluk jako ty, který nikdy nepoznal chudobu ani protivenství, by si měl jednou vyzkoušet, jaké to je, pracovat u někoho cizího. Nevím, co udělám, jestli se budeš zase vytahovat na mne a na ostatní. Jenom si pamatuj, že jeden můj příbuzný je rónin z Mikurije. Velí víc než tisícovce mužů. Kdyby sem kvůli mně přišel, dokázal by takový dům srovnat se zemí za jedinou noc.“ Hijošihovo nesmyslné výhrůžky společně s žárem v jeho očích Ofukua vyděsily.

„Pane Ofuku!“

„Pane Ofuku! Kde je pan Ofuku?“

Služebnictvo v domě už Ofukua nějakou dobu hledalo. Jenže Ofuku, spoutaný Hijošihovo pohledem, neměl odvahu jim odpovědět.

„Volají tě,“ zamumlal Hijoši. A dodal tak, že to znělo jako rozkaz: „Teď můžeš jít, ale nezapomeň, co jsem ti povídal.“ Po tomto rozloučení se otočil a zamířil k zadnímu vchodu do domu. Později s bušícím srdcem uvažoval o tom, jestli ho potrestají. Nestalo se však nic. Celá příhoda byla zapomenuta.

Blížil se konec roku. Mezi rolníky a měšťany se pro patnáctileté chlapce pořádal obřad dospívání. Pokud šlo o Hijošihovo, nebyl nikdo, kdo by mu věnoval jediný obřadní vějíř, natož aby pro něj uspořádal hostinu. Protože byl Nový rok, seděl s ostatními služebníky v koutku dřevěného stupínku, popotahoval a jedl prosné placky se zeleninou, což byla vzácná pochoutka.

Zachmuřeně uvažoval: *Jestlipak matka s Ocumi také mají na Nový rok prosné placky?* I když pěstovali proso, pamatoval se na mnoho oslav Nového roku, kdy žádné placky neměli. Ostatní muži kolem něj remcali.

„Na dnešek si pán pozval návštěvníky, takže budeme muset sedět a poslouchat zase jeho historky.“

„Budu muset předstírat, že mě bolí břicho, a zůstat v posteli.“

„Tohle nesnáším. A zvláště na Nový rok.“

Podobné oslavy se pořádaly několikrát ročně, na Nový rok a na svátek boha bohatství. Ať už byl důvod jakýkoli, Sutedžiró si zval početné hosty: hrnčíře ze Seto, rodiny dobrých zákazníků z Nagoji a Kijosu, členy samurajských rodin, a dokonce i známé příbuzných. Od večera se dal očekávat obrovský nával lidí.

Dnes měl Sutedžiró mimořádně dobrou náladu. Své hosty vítal osobně, hluboce se klaněl a omlouval se, že je v průběhu roku zanedbával. V čajovém salónku, vyzdobeném jedinou nádhernou, pečlivě vybranou květinou, podávala hostům čaj Sutedžiróova krásná manželka. Všechno používané náčiní bylo velmi vzácné a drahé.

Prvním, kdo koncem předcházejícího století prováděl čajový obřad jako čistě estetickou záležitost, byl šógun Ašikaga Jošimasa. Zvyk se rozšířil i mezi prosté obyvatelstvo, a než se kdo nadál, stal se čaj nedílnou součástí každodenního života. V úzké čajové místnosti s jedinou květinou a jediným šálkem čaje se dalo zapomenout na zmatky světa i na lidské utrpení. I uprostřed světa na pokraji rozpadu dokázal čajový obřad obohacovat lidského ducha.

„Mám tu čest, že mluvím s paní domu?“ otázal se urostlý bojovník, který dorazil s ostatními hosty. „Jmenuji se Watanabe Tenzó. Jsem přítel vašeho příbuzného Šičiróbeie. Slíbil, že mne sem dnes doprovodí, ale bohužel onemocněl, a tudíž jsem přišel sám.“ Zdvorně se uklonil. Choval se vybraně, a třebaže jeho vzezření připomínalo ze všeho nejvíc venkovského samuraje, požádal o šálek čaje. Sutedžiróova žena ho podala ve žluté konvici ze Seto.

„Nejsem obeznámen s etiketou čajového obřadu,“ omluvil se. Zatímco spokojeně usrkával čaj, rozhlížel se Tenzó kolem sebe. „Čajové náčiní je přímo skvostné, jak se ostatně dalo očekávat u tak slavného a bohatého muže. I když je to nezdvořilé, dovoluji se zeptat: ten porcelánový džbáněk, který používáte, není snad z porcelánu akae?“

„Vy jste si toho všiml?“

„Ano.“ Tenzó se obdivně poíval na džbáněk. „Kdyby měl tenhle kousek padnout do rukou nějakého obchodníka ze Sakai, odváším se tvrdit, že by vynesl dobrý tisíc zlatých. A nehledě na tu cenu, je úplně nádherný.“

Zatímco spolu hosté tlachali, zavolali je dovnitř na večeři. Sutedžiróova žena je vedla a společně vešli do haly. Místa k sezení byla uspořádána do kruhu: Sutedžiró jako hostitel seděl uprostřed a zdravil hosty. Když jeho žena se služkami roznesla sake, posadil se k jednomu ze stolů. Zvedl šálek a začal vyprávět historky o zemi Mingů, kde strávil několik let. Hosty ostatně zval a bohatě hostil hlavně proto, aby mohl vyprávět o svých příhodách v Číně, v zemi, kterou dobře znal, avšak o níž se tehdy v Japonsku mnoho nevědělo.

„Nu, byla to skutečná hostina. A dnes večer jsem opět slyšel řadu zajímavých příběhů,“ mínil jeden host.

„Najedl jsem se a napil věru dosyta. Připozdívá se však. Asi bych měl jít,“ pravil druhý.

„Já také. Opravdu bych se už měl vydat na cestu.“

Hosté jeden po druhém odcházeli a oslava končila.

„Konečně je po všem!“ zaradoval se jeden sluha. „Hostům ty historky mohou připadat zajímavé, jenže my je slyšíme pořád dokola.“

Služebnictvo včetně Hijošiho uklízelo, jak nejrychleji mohlo, a nikdo se ani nesnažil potlačovat zívání. Nakonec zhasly lampy ve velké kuchyni, síni i v Sutedžiróově a Ofukuově pokoji a brána v hliněné hradbě byla zajištěna těžkou závorou. Bylo zvykem, že jak samurajská sídla, tak i domy alespoň trochu významnějších obchodníků měly hliněné hradby a vodní příkopy posílené dvěma nebo třemi liniemi opevnění. Po setmění se lidé ve městech i na venkově necítili bezpečně. Tak tomu bylo už od občanských válek v předchozím století a nikomu to nepřipadalo nijak divné.

Jakmile slunce zapadlo, lidé uléhali ke spánku. Když do postelí zalezli dělníci, pro něž byl spánek jedinou radostí, okamžitě usnuli, jako by je do vody hodil. Hijoši ležel

v koutku ubikace služebnictva, přikrytý tenkou slaměnou rohoží a s hlavou na dřevěném polštáři. Společně s ostatními naslouchal pánovým historkám o zemi Mingů. Na rozdíl od nich však poslouchal velmi pozorně. Jeho představitivost pracovala na plné obrátky, takže samým vzrušením ani nemohl usnout.

Co to je? podivil se a sedl si. Napjal uši, protože si byl jist, že před chvílí zaslechl praskot lámané větve stromu a ještě předtím tlumené kroky. Vstal, prošel kuchyní a kradmo vyhlédl ven. Byla jasná a studená noc: voda ve velkém sudu zamrzla a z dřevěných okapů visely rampouchy jako meče. Když zvedl oči, spatřil nějakého muže, jak leze na vysoký strom za domem. Hijoši usoudil, že praskot lámané větve pocházel od něj. Sledoval počínání muže na stromě: zdálo se mu značně podivné. Neznámý kroužil jakýmsi světlem, které nemohlo být větší než světluška. Že by zápalná šňůra? uvažoval Hijoši. Od rudého světélka odletovaly po větru slabé, čadící jiskry. Ten muž zřejmě dával znamení někomu, kdo čekal za hradbami.

Leze dolů, pomyslel si Hijoši, když se jako lasička schoval ve tmě. Muž sklouzl ze stromu a dlouhými kroky se pustil k zadní části pozemku. Hijoši ho nechal projít a vydal se za ním.

„No ne! Tenhle byl přece dnes večer mezi hosty,“ zamumlal nevěřičně. Ten muž se představil jako Watanabe Tenzó, pánova manželka mu podala čaj a on nadšeně poslouchal Sutedžiróovy historky od začátku do konce. Všichni ostatní hosté už dávno odešli domů; kde se Tenzó tak dlouho schovával? A proč? Také byl oblečený jinak než předtím. Měl na sobě slaměné sandály, konce pytlovitých nohavic si vyhrnul a přivázal nahoru a k pasu si připevnil dlouhý meč. Jestřábím zrakem se rozhlížel kolem. Každý, kdo ho viděl, si musel uvědomit, že baží po krvi.

Tenzó přistoupil k bráně a v témže okamžiku se o ni opřeli muži, kteří čekali venku.

„Počkejte! Dám pryč závoru. Budte zticha!“

Loupežné přepadení! Jejich vůdce jistě dával znamení svým lidem, aby se vrhli na dům a vyplenili ho jako hejno kobyлек. Hijoši se skrýval ve stínu a myslel jen na jedno: Lupiči! Krev mu začala vřít a úplně se přestal ovládat. Bez rozmyšlení pustil z hlavy obavy o své vlastní bezpečí a soustředil se jen na to, co čeká dům jeho pána. Přesto se to, co udělal, dá označit jen za bláznivý kousek.

„Hej, vy!“ zavolal a vystoupil z přitími; kdoví, co se mu přitom honilo hlavou. Postavil se za Tenzóa právě ve chvíli, kdy se chystal otevřít bránu. Tenzóovi přeběhl mráz po zádech. Jak mohl tušit, že se mu staví na odpor jen patnáctiletý chlapec, který pracoval v krámě? Když se rozhlédl, to, co viděl, ho úplně zmátlo: nezvykle vypadající mladík s tváří opice ho pozoroval s divným výrazem v očích. Tenzó si ho chvíli prohlížel.

„Kdo jsi?“ zeptal se udiveně.

Hijoši úplně zapomněl na nebezpečí. Tvář měl zachmuřenou a nehybnou. „Tak co se to tady děje?“ uhodil na Tenzóa.

„Cože?“ podivil se naprosto zaskočený Tenzó. Je to snad nějaký blázen? říkal si v duchu. Hijošiho nemilosrdný pohled, který se k dítěti jeho věku vůbec nehodil, Tenzóa přiváděl do rozpaků. Zdálo se mu, že mu ten pohled musí opětovat.

„Jsme róninové z Mikurije. Stačí, abys vykřikl, a vzápětí tě srazím mečem. Nepřišli jsme zabíjet děti. Běž odtud. Schovej se třeba do dřevníku.“ V domnění, že tím

chlapce zastraší, poklepal na jílec svého dlouhého meče. Hijoši se zašklebil a vycenil na něj bílé zuby.

„Takže jste lupič, co? A jestliže jste lupič, tak chcete odejít s tím, pro co jste si sem přišel, nemám pravdu?“

„Neotravuj. Zmiz!“

„Udělám to. Jenže pokud otevřete tu bránu, ani jeden z vás odtud neodejde živý.“

„Co tím chceš říct?“

„Takže vy to nevíte? Neví to nikdo kromě mne.“

„Nejsi trochu padlý na hlavu?“

„Mluvte jenom za sebe. To vy to nemáte v hlavě v pořádku, když chcete vyloupit takovýhle dům.“

Tenzóovi muži, znudění dlouhým čekáním, začali bušit na bránu a volat: „Co se děje?“

„Vydržte chvíli,“ nařídil jim Tenzó. Pak se obrátil zpátky k Hijošimu. „Řekl jsi, že pokud vstoupíme do tohoto domu, nevyjdeme živí. Proč bych ti měl věřit?“

„Je to pravda.“

„Jestli zjistím, že mne vodiš za nos, useknu ti hlavu.“

„Nebudete to mít zadarmo. Na oplátku od vás něco chci.“

„Ech?“ Tenzó si bručel pod vousy a na chlapce se díval podezíravě. Hvězdná obloha nad ním se začínala projasňovat, avšak dům obklopený hliněným náspem se stále ještě topil v temnotě.

„Co chceš?“ zeptal se Tenzó zkusmo.

„Nechci žádnou odměnu, jen to, abych se mohl stát členem vaší tlupy.“

„Chceš být jeden z nás?“

„Ano, přesně tak.“

„Chceš se stát zlodějem?“

„Ano.“

„Kolik ti je let?“

„Patnáct.“

„Proč se chceš stát zlodějem?“

„Pán mne honí jako nadmutou kozu. Všichni se tu na mne vytahují a pořád mi nadávají do opičáků, takže bych se rád stal loupežníkem a vyřídil si s nimi účty.“

„Dobrá, nechám tě, aby ses k nám přidal, ale napřed musíš ukázat, co v tobě je. Vysvětli mi, cos říkal prve.“

„O tom, že vás všechny pobijí?“

„Ano.“

„Totiž, ten váš plán není k ničemu. Dneska večer jste se převlékl za hosta a vmísil se mezi ostatní.“

„Ano.“

„Někdo vás poznal.“

„To není možné.“

„Myslete si co chcete, ale pán věděl úplně jasně, co jste zač. Proto jsem také ještě večer na jeho příkaz běžel do domu Katóa z Jabujamy a vyřídil mu, že čekáme noční útok a že bychom ocenili jeho pomoc.“

„Kató z Jabujamy... to je určitě Kató Dandžó, družiník Odů.“

„Protože Dandžó je příbuzný mého pána, vzal s sebou tucet samurajů, co bydlí ne- daleko odtud, a přivedl je sem, převlečené za hosty. Právě teď na vás čekají v domě, a to není žádná lež.“

Z toho, jak Tenzó pobledl, Hijoši usoudil, že mu věří.

„Skutečně?“ ujišťoval se. „Kde jsou? Co dělají?“

„Seděli v kruhu, popíjeli sake a čekali. Pak dospěli k závěru, že takhle pozdě už asi nezaútočíte, a šli spát. Postavili mě sem do mrazu na hlídku.“

Tenzó popadl Hijošiho a zavrčel: „Jestli cekneš, je po tobě.“ Mocnou dlaní přikryl Hijošimu ústa.

Hijoši se mu snažil vytrhnout a přitom se mu podařilo říci: „Pane, slíbil jste mi něco jiného. Nebudu dělat žádný hluk. Dejte pryč tu ruku.“ Zaryl lupičovi do ruky nehty.

Tenzó zavrtěl hlavou.

„Kdepak. Jsem přece jenom Watanabe Tenzó z Mikurije. Chceš, abych ti věřil, že v domě na mne čekají. I kdyby to byla pravda, pokud odtud odejdu s prázdnýma ru- kama, nebudu se moci svým lidem podívat do očí.“

„Ale...“

„Co můžeš udělat?“

„Přinesu vám, co chcete.“

„Ty to přineseš?“

„Jistě. Takhle to musíme udělat. Aspoň tím celá věc skončí, aniž byste museli ně- koho zabít, nebo přijít sami o život.“

„Určitě?“ Sevrhel Hijošiho krk pevněji.

Brána zůstala zavřená. Tenzóovi muži, polekaní a nedůvěřiví, hlasitě šeptali a lom- covali bránou.

„Hej, náčelníku, jsi tam?“

„Co se děje?“

„Proč nejde ta brána otevřít?“

Tenzó podstrčil závoru a zašeptal do otvoru: „Jsou tady potíže, tak radši mlčte. A nezůstávejte v hloučku. Rozdělte se a poschovávejte.“

Hijoši se vydal splnit Tenzóovo přání a tiše se odplížil od brány přes ubytovnu slu- žebnictva do hlavního domu. Jakmile se ocitl uvnitř, všiml si, že v Sutedžiróově pokoji svítí lampa.

„Pane?“ zavolal Hijoši a uctivě poklekl na verandu. Žádné odpovědi se mu nedo- stalo, avšak tušil, že Sutedžiró i jeho žena jsou vzhůru.

„Paní?“

„Kdo je to?“ zeptala se Sutedžiróova manželka roztřeseným hlasem. Buďto ona, nebo její manžel se probudili a zatřáslí tím druhým; ještě před chvílí se ozývalo tiché šustění a hlasy. V domnění, že jde o loupežné přepadení, oba zavřeli strachem oči. Hijoši otevřel posuvné dveře a na kolenou vstoupil dovnitř. Sutedžiró i jeho žena vy- třeštili oči.

„Venku jsou lupiči. Spousta lupičů,“ oznámil jim.

Muž a žena polkli, ale neřekli nic. Zdálo se, že nejsou mocní slova.

„Bylo by opravdu strašné, kdyby sem vpadli. Svázali by vás a nechali by po sobě

nejméně pět mrtvých a raněných. Vymyslel jsem plán a jejich vůdce teď čeká na vaši odpověď.“

Hijoši jim pověděl o svém rozhovoru s Tenzóem a uzavřel: „Pane, prosím, nechte ty lupiče, aby si odnesli to, co chtějí. Odnesu to Tenzóovi a on odejde.“

Po krátké pomlce se obchodník zeptal: „Co pro všechno na světě ten chlap chce, Hijoši?“

„Říká, že si přišel pro džbánec akae.“

„Jakže?“

„Tvrdil, že když mu ho dám, půjde. Nedáte mu ho, když vlastně nemá žádnou cenu? Bylo to celé můj nápad,“ pochlubil se Hijoši. „Budu dělat, jako že jsem ho pro něj ukradl.“ Ve tvářích obchodníka a jeho ženy se však i nadále zračil téměř hmatatelný strach a zoufalství. „Ten džbánec akae jste přece dnes vyndal ze skladu a použil ho při čajovém obřadu, nemám pravdu? Ten člověk musí být blázen, když chce, abych mu přinesl takovou bezcennou věc!“ prohlásil Hijoši a tvářil se, jako by z toho měl kdovíjakou radost.

Sutedžiróova žena se ani nehнула, jako by ji vytesali z kamene. Sutedžiró si zhluboka povzdechl a pravil: „To je strašné.“ Zamyslel se a také ztuhl jako socha.

„Pane, proč se na to dívat zrovna takhle? Jediný džbánec nám umožní, abychom se vyhnuli krveprolití.“

„Není to jen tak obyčejný džbánec. I v zemi Mingů je takových jen málo. Dalo mi hodně práce, než jsem ho mohl z Číny přivést. A navíc je to památka na pana Šonzuie.“

„V Sakai,“ vmísila se jeho žena, „by za něj dali nejméně tisíc zlatých.“

Jenže lupiči přece jen vzbuzovali větší strach. Kdyby se jim stavěli na odpor, došlo by k masakru, a oba slyšeli o sídlech, která byla po takovém nájezdu vypálena a srovnána se zemí. V těch nejistých dobách nešlo o nic mimořádného.

V takové situaci nemá člověk mnoho času na rozmyšlení. Ještě chvíli se zdálo, že se Sutedžiró nedokáže s džbánkem rozloučit. Nakonec však pravil: „Nedá se nic dělat.“ Okamžitě se začal cítit o něco lépe. Ze zásuvky lakované skříňky vytáhl klíč od skladu.

„Dones mu ho.“ Hodil klíč Hijošimu k nohám. Sutedžiró, zkroušený ztrátou vzácné nádoby, se nemohl přimět k tomu, aby Hijošiho pochválil, i když tušil, že plán je na chlapce jeho věku mimořádně důmyslný.

Hijoši vyrazil do skladu. Vrátil se s dřevěnou skříňkou a předal klíč pánovi se slovy: „Bude lépe, když zhasnete a půjdete zase spát. Nemusíte si už dělat starosti.“

Když přinesl skříňku Tenzóovi, loupežník, který stále ještě plně nechápal, co se děje, ji otevřel a pozorně si prohlédl její obsah. „Hm, to je on,“ pronesl. Jeho zamračená tvář se vyjasnila.

„Měl byste odtud se svými lidmi co nejrychleji odejít. Když jsem ten džbánec hledal ve skladišti, rozsvítil jsem svíčku. Kató a jeho samurajové jsou už možná vzhůru a každou chvíli začnou hlídkovat.“

Tenzó spěšně zamířil k bráně. „Můžeš za mnou kdykoli přijít do Mikurije. Vezmu tě mezi nás.“ S těmi slovy zmizel ve tmě.

Strašlivá noc skončila.

Nadešlo poledne následujícího dne. Protože šlo o první týden nového roku, přicházelo do hlavního domu nekonečné procesí hostů. A přesto v obchodě panovala podivně dusná atmosféra. Sutedžiró byl zamlklý a náladový a jeho jindy tak veselá žena se ani neukázala.

Ofuku tiše vstoupil do matčina pokoje a posadil se. Ještě se úplně nevzpamatovala z hrůzného zážitku, a tak ležela v posteli, bílá jako stěna.

„Matko, právě jsem mluvil s otcem. Všechno bude v pořádku.“

„Opravdu? Co říkal?“

„Napřed se k tomu stavěl skepticky, ale když jsem mu pověděl o Hijošioho chování a o tom, jak mne chytil za domem a vyhrožoval, že na nás pošle lupiče z Mikurije, překvapilo ho to a zřejmě si všechno rozmyslel.“

„Řekl, že ho propustí?“

„Ne. Prohlásil, že podle něj je ten opičák docela slibný, a tak jsem se ho zeptal, jestli chce ve svém domě trpět zloděje.“

„Od začátku se mi nelíbilo, jak se ten kluk dívá.“

„Také jsem se o tom zmínil a otec nakonec prohlásil, že nemá jinou možnost než ho propustit, když s ním nikdo nevyjde. Řekl jen, že to pro něj bude těžké, protože za něj převzal odpovědnost před Katóem z Jabujamy. Myslí, že bude lepší, když si to celé rozmyslíme a najdeme nějakou vhodnou záminku, proč ho propustit.“

„Dobře. Došlo to tak daleko, že bych tady toho malého opičáka nesnesla už ani půl dne. Co dělá teď?“

„Balí zboží ve skladu. Mám mu říct, že s ním chcete mluvit?“

„Ne, to ne. Nemohu se na něj ani podívat. Když s tím tvůj otec souhlasí, nebude lepší za ním prostě zajít a oznámit mu, že je na hodinu propuštěn?“

„Jistě,“ přisvědčil Ofuku, i když měl trochu strach. „Co jeho plat?“

„Nejsme vázáni žádným slibem, že bychom mu měli dávat peníze stranou. I když moc práce neodvedl, živili jsme ho a šatili. To je podstatně víc, než si zaslouží. Stačí, když mu necháš šaty, co má na sobě, a dáš mu dvě měřice soli.“

Ofuku se bál sdělit Hijošimu tuhle zprávu sám, a tak si s sebou do skladiště vzal ještě jednoho muže. Nahlédl dovnitř a spatřil Hijošioho, jak tu pracuje sám, obalený slámou od hlavy k patě.

„Ano? Copak chcete?“ zeptal se Hijoši nezvykle energickým hlasem a vyskočil. Předpokládal, že by nebylo dobré někomu vyprávět o událostech poslední noci, a všechno si tedy nechal pro sebe; přesto však byl na sebe nesmírně pyšný – dokonce tolik, že čekal od svého pána pochvalu.

Ofuku, doprovázen nejsilnějším prodávacem z krámu, jehož se Hijoši obával ze všech nejvíc, pravil: „Opičáku, dnes můžeš jít.“

„Kam?“ otázal se Hijoši překvapeně.

„Domů. Máš přece nějaký domov, ne?“

„To ano, ale –“

„Ode dneška jsi propuštěn. Šaty si můžeš nechat.“

„Tohle ti dáváme jen ze zvláštní laskavosti paní domu,“ přidal se prodavač a podal Hijošimu sůl a uzlíček šatů. „Protože se nemusíš loučit, můžeš odejít okamžitě.“

Zaražený Hijoši cítil, jak rudne. Vrhł na Ofukua zlostný pohled. Ofuku uskočil, vzal od prodavače pytlík soli a šaty, položil je na zem a spěšně odešel. Z Hijošiho pohledu se mohlo zdát, že se za ustupujícím Ofukuem rozběhne, ale ve skutečnosti pro slzy vůbec nic neviděl. Vzpomněl si na matčinu uplakanou tvář, když mu říkala, že se nebude moci lidem podívat do očí, jestli znovu neuspěje, a že tím poníží i jejího švagra. Vzpomínka na její tvář a tělo, vyhublé chudobou a porody, ho přiměla, aby zadržel pláč. Z nosu mu už neteklo, ale přece jen zůstal ještě chvíli stát na místě: nevěděl, co dál. Krev se mu vařila zlostí.

„Opičáku,“ zavolal na něj jeden z dělníků. „Co je? Zase jsi to zkazil, co? Říkal ti přece, abys šel pryč, no ne? Je ti patnáct, a ať půjdeš kamkoli, aspoň ti dají najíst. Tak přestaň fňukat a chovej se jako muž.“

Ostatní dělníci si ho začali dobírat, aniž by přerušili práci. Jejich úšklebky a posměšky mu zněly v uších, ale rozhodl se, že před nimi plakat nebude. Místo toho se k nim obrátil a vycenil na ně zuby.

„Kdo tady fňuká? Tohohle krámu mám už beztak tak akorát. Tentokrát půjdu sloužit nějakému samurajovi!“ Pověsil si uzlík se šaty na záda, pytlík soli připevnil k bambusové hůlce a přehodil si jej přes rameno.

„Sloužit samurajovi!“ zasmál se jeden dělník. „To je mi rozloučení!“ Všichni se rozchechtali.

K Hijošimu necítili nenávisť, ale ani soucit. Pokud šlo o něj, jakmile vykročil za hliněný násep, naplnilo se jeho srdce jasnou modří nebes. Připadal si jako osvobozený.

Katō Dandžó bojoval na podzim minulého roku v bitvě u Azukizaky. Nemohl se dočkat, až se nějak vyznamená, a vrhl se přímo mezi imagawovské vojáky, kde utrpěl tak těžké zranění, že se musel nadobro vrátit domů. Teď už pobýval jenom ve svém domě v Jabujamě. Jak se koncem roku ochlazovalo, rána po zásahu kopím do břicha ho neustále pobolívala. Takřka pořád sténal bolestí.

Oecu se o svého manžela dobře starala a toho dne prala jeho spodní prádlo umazané od hnisu v potoce, který protékal jejich pozemkem. Najednou zaslechla něčí bezstarostný zpěv a uvažovala o tom, kdo by to mohl být. Znepokojeně vstala a rozhlédla se. I když dům stál pouze v polovině kopce Kómjódži, zpoza hliněné hradby byla vidět cesta pod kopcem a za ní nakamurská pole, řeka Šónai a rozlehlá pláň Owari.

Mrzlo, až praštělo. Novoroční slunce líně klesalo k obzoru a končilo tak další den. Zpěvák zpíval nahlas, jako by nikdy nezakusil světskou zlobu ani lidské utrpení. Šlo o oblíbenou píseň z konce minulého století, kterou si rolnické dcerky zde v Owari prozpěvovaly při předení.

Že by to byl Hijoši? podivila se, když postava došla na úpatí kopce. Na zádech nesl umouněný uzlík s oblečením a přes rameno měl přehozenou bambusovou hůlku s přivázaným pytle. Překvapilo ji, jak za tu krátkou dobu vyrostl, i když zůstal pořád stejně bezstarostný jako dřív.

„Tetičko! Co děláš tady venku?“ Hijoši pokynul hlavou na pozdrav. Vykračoval si

do rytmu písně a jeho upřímný hlas zněl vesele. Jeho teta se zachmuřila: vypadala jako člověk, který se odnaučil smát.

„Kde ses tady vzal? Neseš nějaký vzkaz mnichům v Kómjódži?“

Hijoši nevěděl, jak odpovědět, a podrbal se na hlavě.

„Z krámu mne propustili. Přišel jsem, protože jsem si říkal, že by se o tom měl můj strýc dovědět.“

„Jakže? Už zase?“ podivila se Oecu a zamračila se. „Znovu tě propustili, a ty si klidně přijdeš sem?“

Hijoši uvažoval o tom, že by jí sdělil důvod svého propuštění, ale zdálo se, že to ani nestojí za námahu. Ještě milejším tónem pronesl: „Je strýc doma? Pokud ano, mohl bych si s ním promluvit, prosím?“

„V žádném případě! Můj manžel utrpěl v bitvě těžké zranění. Každá hodina může být jeho poslední. Nesmíš se k němu ani přiblížit.“ Mluvila stroze a přísně. „Je mi líto sestry, že má takové dítě.“

Tetina zpráva Hijošiho zchladila. „Hm. Chtěl jsem strýce požádat o laskavost, ale takhle to asi nemá smysl, co?“

„O jakou laskavost?“

„Protože je sám samuraj, myslel jsem, že by mi mohl najít místo u nějakého samuraje.“

„No tohle! Kolik ti je vlastně let?“

„Patnáct.“

„V patnácti bys už měl trochu vědět, jak to ve světě chodí.“

„Proto také nechci sloužit na nějakém nudném místě. Tetičko, myslíš, že někde mají volno?“

„Jak bych to mohla vědět?“ Oecu na něj vyčítavě pohlédla. „Samurajská domácnost nepřijme nikoho, kdo nezapadá do rodinných tradic. Co by dělali s takovým nezvedeným a lehkovážným klukem?“

V tu chvíli k nim přiběhla služebná a pravila: „Prosím, paní, pojdte rychle. Vašemu manželovi se přitížilo.“

Oecu se beze slova rozběhla k domu. Opuštěný Hijoši se zadíval na temné mraky, které se honily nad Owari a Mino. Po chvíli prošel brankou v hliněné hradbě a zastavil se u kuchyně. Nejradši by se hned vydal do Nakamury za matkou, ale bránilo mu v tom pomýšlení na otčíma, který v něm vzbuzoval pocit, jako by jeho domov byl obehnaný ostnatým plotem. Rozhodl se, že nejdříve ze všeho si najde místo. Do Jabujamy zavítal z opatrnosti; připadalo mu vhodné zpravit o situaci svého dobrodince, jenže teď, když se dověděl, v jakém je Dandžó stavu, neměl nejmenší tušení, co má dělat – a navíc měl hlad.

Zatímco přemítal, kde bude od nynějška spát, něco měkkého se mu ovinulo kolem nohy. Podíval se dolů a spatřil koťátko. Hijoši je zvedl a posadil se vedle dveří do kuchyně. Zapadající slunce je zalévalo chladným světlem.

„Také máš prázdný žaludek?“ zeptal se. Přitiskl si roztrášené kotě na prsa. Zvíře ucítilo teplo Hijošiho těla a olízlo mu obličej.

„No tak, no tak,“ zabručel a odvrátil se. Na kočky si nijak nepotrpěl, jenže toho dne bylo to kotě jediným živým tvorem, který mu dal najevo náklonnost.

Najednou Hijoši nastražil uši. Také kotěti se překvapením rozšířily zornice. Z pokoje hned u verandy se ozval křik muže, který evidentně trpěl hroznými bolestmi. Téměř současně se v kuchyni objevila Oecu. Oči měla uplakané, a zatímco míchala na plotně jakýsi lektvar, slzy jí usychaly na rukávu.

„Tetičko,“ ozval se Hijoši opatrně a hladil dál kočku, „tohle kotě má hlad a celé se třese. Když mu nedáš nažrat, zemře.“ O svém vlastním prázdném břicho se ani nezmínil. Oecu si jeho slov nevšímala.

„Ty jsi ještě tady?“ podivila se. „Za chvíli bude tma, ale já tě v tomhle domě spát nenechám.“

Zakryla si oči rukávem. Krása mladé samurajské ženy, která byla ještě před několika lety tak šťastná, uvadla jako květina ubitá deštěm. Hijoši držel kotě, myslel na svůj hlad a na lůžko, které mu zůstane odepřeno. Když pohlédl na svou tetu, všiml si najednou, že vypadá nějak jinak.

„Tetičko! Máš velké břicho. Jsi snad těhotná?“

Oecu trhla hlavou, jako by jí vrazil políček. Ta otázka byla naprosto nemístná.

„Jako malý dítě!“ vykřikla. „Takhle by ses vůbec neměl ptát. Jsi nechutný!“ Zoufalým hlasem dodala: „Rychle se vrať domů, dokud je ještě světlo. Běž do Nakamury, nebo kam chceš! Zrovna teď je mi úplně jedno, co budeš dělat.“ Umlkla a zmizela v domě.

„Půjdu,“ zamumlal Hijoši a vstal, jenže kočka se nechtěla z jeho teplých prsou hnout. V tom okamžiku přinesla služebná misku studené rýže v polévce z fazolové pasty, ukázala ji kočce a šla s ní ven. Kotě se okamžitě vrhlo po jídle a na Hijošiho zapomnělo. Hijoši sledoval kočku, jak se krmí, a v ústech se mu sbíhaly sliny, jenže se nezdálo, že by někdo nabídl trochu jídla i jemu. Rozhodl se tedy, že půjde domů. Když však dorazil k zahradní brance, zastavil ho někdo, kdo měl až příliš dobrý sluch.

„Kdo je tam?“ otázal se hlas z domu.

Hijoši strnul; poznal, že to volá Dandžó, a rychle odpověděl. Pak, protože se domníval, že nyní nastala ta správná chvíle, pověděl Dandžóovi o tom, jak ho propustili z obchodu.

„Oecu, otevři dveře!“

Oecu se mu to pokoušela rozmluvit: tvrdila, že v průvanu nastydne a rány ho znovu začnou bolet. Otevřít dveře neměla v úmyslu, dokud Dandžó neztratil trpělivost.

„Hlupačko!“ zvolal. „Co na tom záleží, jestli budu naživu o dvacet dní víc nebo míň? Otevři ty dveře!“

Oecu s pláčem poslechla a obrátila se k Hijošimu. „Jenom se mu přitíží. Pozdrav ho a koukej zmizet.“

Hijoši se zastavil na prahu pokoje a uklonil se. Dandžó se opíral o polštáře.

„Hijoši, tebe tedy propustili z obchodu?“

„Ano, pane.“

„Hm. To je v pořádku.“

„Jakže?“ podivil se Hijoši.

„Pokud jsi nebyl neloajální nebo nespravedlivý, není nic ostudného na tom, že tě propustili.“

„Chápu.“

„I tvoje rodina byla kdysi samurajská. Jsi samuraj, Hijoši.“

„Ano, pane.“

„Samuraj nepracuje jen proto, aby mu někdo dal najíst. Není otrokem jídla. Žije pro svůj úděl, pro své povinnosti, pro svou službu. Jídlo je něco navíc, jako dar z nebes. Nestaň se tím, kdo se natolik honí za jídlem, že stráví celý život ve zmatku.“

Blížila se půlnoc.

Kočiku, který byl věčně nemocný, opět trpěl nějakou dětskou chorobou a skoro ustavičně plakal. Ležel na slaměné rohoži; Onaka ho konečně mohla odstavit.

„Jestli vstaneš, zmrzneš – taková je zima,“ řekla Ocumi své matce. „Běž spát.“

„Jak můžu spát, když se tvůj otec ještě nevrátil?“

Onaka vstala a společně s Ocumi se posadila na zápraží, kde pokračovaly v ručních pracích, které jim zbyly ještě od večera.

„Co vůbec dělá? To už zas dneska nemíní přijít domů?“

„Vždyť je Nový rok.“

„A přitom ho nikdo v tomhle domě – a zvláště ne ty – neoslavil ani jediným prosným koláčkem. Celou dobu musíme jen dělat v zimě, jako teď.“

„Inu, muži mají své vlastní zábavy.“

„Pořád mu říkáme pán, ale nehne ani prstem. Jenom pije sake. A když náhodou přijde domů, jenom ti nadává. Zlobí mě to.“

Ocumi byla ve věku, kdy se ženy obvykle vdávají, jenže nechtěla opustit matku. Věděla dobře, jak málo peněz mají, a ani ve snu by ji nenapadlo myslet na růž a pudr, natožpak na šaty k Novému roku.

„Nemluv tak, prosím,“ opáčila Onaka se slzami v očích. „Na tvého otce není spolehnutí, ale Hijoši to jednou někam dotáhne. Seženeme ti dobrého manžela, i když se dá říct, že tvá matka si své muže moc dobře nevybrala.“

„Matko, já se nechci vdávat. Chci s tebou zůstat napořád.“

„Takhle by neměla žít žádná žena. Čikunami o tom neví, ale když se Jaemon zmrzačil, dali jsme stranou řetízky s penězi, co dostal od svého pána, abys měla dost na svatbu. Navíc jsem nasbírala přes sedm žoků bavlny, abys měla na kimono.“

„Matko, myslím, že někdo jde.“

„Tvůj otec?“

Ocumi natáhla krk a podívala se. „Ne.“

„Kdo tedy?“

„Nevím. Teď mlč.“ Ocumi nasucho polkla a znejistěla.

„Matko, jsi tam?“ zavolal ze tmy Hijoši. Stál jako socha a do místnosti ani nevkročil.

„Hijoši?“

„Uhm.“

„Takhle pozdě v noci?“

„Z obchodu mne propustili.“

„Propustili?“

„Odpusť. Prosím, matko, odpusť mi,“ vzlykal.

Onaka s Ocumi se mohly přetřhnout, aby ho přivítaly.

„Co teď budeš dělat?“ zeptala se Onaka. „Nestůj tady tak, pojď dál.“ Vzala Hijošiho za ruku, ale ten zavrtěl hlavou.

„Ne, budu muset jít. Kdybych v tomhle domě strávil jedinou noc, už by se mi nechtělo odejít.“

Třebaže Onaka nechtěla, aby se Hijoši vracel do tak chudobného domu, nesnesla představu, že by měl zase odejít do mrazivé noci. Vytřeštila oči. „Kam půjdeš?“ vyzvídala.

„Nevím, ale tentokrát budu sloužit nějakému samurajovi. Tak aspoň najdete klid.“

„Sloužit samurajovi?“ zašeptala Onaka.

„Říkalas, že ze mne nechceš mít samuraje, jenže to je to jediné, co doopravdy chci dělat. Můj strýc v Jabujamě mi povídal totéž. A prohlásil, že teď je ta správná chvíle.“

„V tom případě by sis o tom měl promluvit se svým otčímem.“

„Nechci ho vidět,“ odtušil Hijoši a zavrtěl hlavou. „Příštích deset let bys na mne vůbec neměla myslet. Sestro, nemá smysl, aby ses nevdávala. Buď jenom trpělivá, ano? Až se ze mne stane velký muž, obléknu tvou matku do hedvábí a tobě koupím vzorovaný brokát na svatbu.“

Obě ženy plakaly, protože Hijoši už dost vyrostl na to, aby mohl takové věci říkat. Jejich srdce se změnila v jezera slz, v nichž se mohla utopit jejich těla.

„Matko, v obchodě mi dali tyhle dvě měrice soli. To je můj výdělek za dva roky práce. Sestro, ulož ji do kuchyně.“ Hijoši postavil pytlík se solí na zem.

„Děkuji,“ pravila matka a uklonila se před sáčkem. „Tuhle sůl jsi vydělal, když ses poprvé vydal do světa.“

Hijoši byl spokojen. Když pohlédl do šťastné tváře své matky, pocítil takovou radost, jako by se vznášel nad zemí. Tak je to! Tahle sůl patří mé rodině, pomyslel si. Vlastně nejen mé rodině, ale celé vesnici. A ještě lépe: je to sůl celé říše.

„Asi nějakou dobu potrvá, než se vrátím,“ prohlásil Hijoši a couval ke dveřím, aniž by přitom spustil oči z Onaky a Ocumi. Už vykročil jednou nohou ven, když se k němu Ocumi znenadání naklonila a zadržela ho: „Počkej, Hijoši! Počkej.“ Pak se obrátila k matce. „Ten řetízek s penězi, jak jsi o něm mluvila. Nepotřebuji ho. Nechci se vdávat, a tak bych byla ráda, kdybys ho dala Hijošimu.“

Onaka si přiložila rukáv k ústům, aby potlačila vzlyk, přinesla řetízek s penězi a podala ho Hijošimu. Ten se na peníze jen podíval a pravil: „Ne, já je nepotřebuji.“ Vrátil peníze matce.

Ocumi namítla se soucitem starší sestry: „Co budeš ve světě dělat bez peněz?“

„Matko, mnohem radši bych si vzal ten meč, co nosil můj otec – ten, co nechal vyrobit můj děd.“

Matka sebou škubla, jako by ji udeřil do prsou. Odvětila: „Peníze tě udrží při životě. Prosím, o ten meč nežádej.“

„Cožpak ho už nemáš?“ zeptal se Hijoši.

„Ehm... ne.“ Matka musela s hořkostí přiznat, že meč už dávno prodali, aby měl Čikuami na sake.

„Nu, na tom nezáleží. V kůlně je pořád ještě ten rezavý meč, ne?“

„Tedy... pokud si ho chceš vzít.“

„Nevadí to?“ I když Hijoši nechtěl matku ranit, musel trvat na svém. Vzpomínal si,

jak po tom meči zoufale toužil, když mu bylo šest, a jak svou matku tehdy rozplakal. Teď už se smířila s tím, že Hijoši dospívá v to, čím se podle ní nikdy neměl stát – v samuraje.

„Dobrá, vezmi si ho. Ale Hijoši, nikdy jej nevytahuj z pochvy, ani se s ním nestav proti jiným. Prosím tě, Ocumi, přines ho.“

„To je v pořádku. Dojdu pro něj sám.“

Hijoši doběhl do kůlny a sňal meč z trámu, na němž visel. Když si jej přivázal k boku, vzpomněl si na toho uplakaného šestiletého chlapce; bylo to už tak dávno. V tom okamžiku cítil, že dospěl.

„Hijoši, matka chce s tebou mluvit,“ upozornila ho Ocumi, když nahlédla do kůlny.

Onaka postavila na oltářiček na polici svíčku a zapálila ji. Na dřevěný talířek nasypala několik zrnek prosa a trochu soli, kterou Hijoši přinesl. Sepjala ruce k modlitbě. Když Hijoši vstoupil, vyzvala ho, aby se posadil. Od oltáře si vzala břitvu. Hijoši vyřeštil oči. „Co chceš dělat?“ zajímal se.

„Tvůj obřad dospívání. I když to nemůžeme provést formálně, tvůj odchod do světa musíme oslavit.“

Vyholila Hijošimu čelo. Pak namočila do vody trochu slámy a svázala mu s ní vlasy. Na tenhle zážitek Hijoši nezapomněl do smrti. A třebaže ho rozesmutňovalo, jak hrubé má jeho matka ruce, když se dotýkala jeho tváří a uší, zaplavoval ho ještě jiný, silnější pocit. Teď jsem jako každý jiný, říkal si. Dospělý.

Zaslechl štěkot toulavého psa. V téhle temné zemi, která bojovala sama se sebou, to vypadalo, jako by jedině, co sílí, byl štěkot psů. Hijoši vyšel ven.

„Dobrá, odcházím.“ Nic jiného ze sebe vypravit nemohl, dokonce i slova „opatrujte se“ mu uvízla v krku.

Jeho matka se hluboce uklonila před oltářem. Ocumi chytila plačícího Kočikua do náruče a vyběhla za ním.

„Sbohem,“ rozloučil se Hijoši. Neohlížel se. Stále se zmenšoval, až jim zmizel z očí. Noc byla velmi jasná; snad za to mohl ten mráz.

Korokuova puška

Několik mil od Kijosu, ani ne deset mil na západ od Nagoji, ležela vesnice Hačisuka. Než jste do ní vstoupili, viděli jste skoro z každého směru kopec ve tvaru klobouku. V poledne byly v hustých lesích slyšet jenom cikády; v noci se kolem měsíce míhaly siluety velkých netopýrů.

„Hej!“

„Hej!“ ozvala se odpověď jako ozvěna z lesíka.

Vodní příkop, který čerpal vodu z řeky Kanie, se vinul mezi skalami a vysokými stromy na kopci. Při pohledu z dálky jste si sotva všimli, že voda je plná tmavých modrozelených řas, jaké nacházíme ve stojatých vodách. Řasy se držely oblýskaných kamenných hradeb a hlíněných násypů, které už po staletí chránily půdu, potomky místního panstva, jejich moc a živobytí.

Zvenčí se téměř nedalo odhadnout, kolik tisíců či dokonce desetitisíců akrů po-

zemků se na kopci nachází. Sídlu patřilo mocnému provinčnímu klanu Hačisuků, jehož členové už po několik generací používali osobní jméno Koroku. Vládnoucí pán se tedy jmenoval Hačisuka Koroku.

„Hééj! Otevřte bránu!“ Zpoza vodního příkopu se ozvaly hlasy asi tak pěti mužů. Jedním z nich byl Koroku.

Po pravdě řečeno, ani Koroku sám, ani jeho předci se nevyznačovali vznešeným původem, jímž se chlubili, ba neměli ani právo na toto území a jeho správu. Byli mocný provinční rod, nic víc. I když se Koroku označoval za pána a jeho lidé za vazaly, měla v sobě jeho domácnost něco venkovsky neotesaného. Úzké vztahy mezi hlavou rodu a družiníky nebyly ničím zvláštním, ale Koroku se ke svým lidem choval spíše jako vůdce tlupy ke svým nohsledům.

„Co dělá?“ zamumlal Koroku.

„Kde se touláš, vrátný?“ zavolal jeden družiník, zdaleka ne poprvé.

„Hééj!“

Tentokrát zaslechli, jak jim vrátný odpověděl, a dřevěná vrata se s bouchnutím otevřela.

„Kdo je?“ Zprava i zleva je obstoupili muži se zvonovitými lampami, jaké se daly nosit na bitevním poli nebo v dešti.

„Koroku,“ odpověděl, když si na něj posvítili.

„Vítejte domů.“

Když muži procházeli vraty, představovali se jeden po druhém.

„Inada Óinosuke.“

„Aojama Šinšiči.“

„Nagai Hannodžó.“

„Macubara Takumi.“

Ztěžka kráčeli širokou, tmavou chodbou do domu. Po celé délce chodby stáli služebníci, posluhovačky, ženy a děti – celá jeho široká rodina – a zdravili svého pána, který se k nim vracel ze světa za hradbami. Koroku jim pozdravy opětoval a každému věnoval aspoň přátelský pohled; když došel do hlavní síně, dosedl na kruhovou slamenou rohož. Světlo lampičky mu svítilo přímo do tváře. Má snad špatnou náladu? Uvažovaly ženy úzkostlivě, když přinášely vodu, čaj a koláčky z černých fazolí.

„Óinosuke?“ ozval se Koroku po chvíli a obrátil se k družiníkovi, který seděl nejdále od něj. „Dnes večer nás postihla pořádná ostuda, co?“

„To ano,“ připustil Óinosuke.

Čtyři muži, kteří seděli s Korokuem, se tvářili zachmuřeně. Zdálo se, že Koroku nemá, čím by svou špatnou náladu rozptýlil. „Takumi, Hannodžó. Co si o tom myslíte?“

„O čem?“

„O té ostudě dnes večer! Cožpak nebylo jméno rodu Hačisuka vláčeno blátem?“

Čtyři muži se ponořili do hlubokého ticha. Noc byla dusná a vzduch se ani nehnul. Kouř kadidla proti moskýtům je štípal do očí.

V průběhu dne obdržel Koroku pozvání od významného vazala klanu Odů, aby se zúčastnil čajového obřadu. Na takové věci si nikdy zvlášť nepotrpěl, jenže mezi hosty měli být všichni významní lidé z Owari a zdálo se, že jde o dobrou příležitost, jak se

s nimi seznámit. Kdyby pozvání odmítl, jen by se zesměšnil. Všichni by řekli: „Jen se na něj podívejte, jak se nafukuje. A přitom je to jenom vůdce tlupy róninů. Nejspíš se bojí dát najevo, že o čajovém obřadu neví ani co by se za nehet vešlo.“

Koroku se čtyřmi společníky se tedy dostavili na slavnost a byli důstojnost sama. Při čajovém obřadu si jeden z hostů všiml džbánku akae a během hovoru mu uklouzla neopatrná poznámka.

„Zvláštní,“ pronesl ten člověk, „jsem si jist, že tenhle džbánek jsem viděl v domě Sutedžiróa, toho obchodníka s keramikou. Není to ten slavný džbánek akae, co mu ho ukradli lupiči?“

Hostitel, kterému se džbánek nesmírně líbil, byl samozřejmě šokován. „To není možné! Koupil jsem ho teprve nedávno v jednom krámku v Sakai za skoro tisíc zlatých!“ Dokonce zašel tak daleko, že ukázal stvrzenku.

„Inu,“ trval host na svém, „ti lupiči ten džbánek nejspíš prodali do Sakai, a pak se dostal do vašeho ctěného domu. Do domu toho obchodníka s keramikou se vloupal Watanabe Tenzó z Mikurije. O tom není pochyb.“

Všechny shromážděné zamrazilo. Ten, kdo takto bez zábran promluvil, nejspíš neměl ani tušení o rodokmenu jiného hosta, Hačisuky Korokua. Pán domu a několik dalších hostů ovšem dobře věděli, že Watanabe Tenzó je Korokuův synovec a jeden z jeho největších spojenců. Než odešel, Koroku přísahal, že celou záležitost podrobně prošetří. Připadal si pokořený a domů se vracel plný zloby a studu. Nikdo z jeho zasmušilých příbuzných však neměl žádný plán, jak věc vyřešit. Kdyby šlo o jejich vlastní rodinné příslušníky nebo družiníky, mohli by snad s něčím přijít, jenže tentokrát šlo o Tenzóa, Korokuova synovce. Tenzóova domácnost v Mikuriji byla odnoží rodu Hačisuka a trvale tam sídlilo dobrých třicet róninů.

Koroku se zlobil hlavně proto, že Tenzó byl jeho příbuzný. „Tohle je odporné,“ vrčel, dáváje tak najevo pohrdání nad Tenzóovým chováním. „Byl jsem hlupák, že jsem si nevšiml, co Tenzó poslední dobou dělá. Začal se oblékat do drahých šatů a vydržovat si několik žen. Teď pošpinil jméno rodu. Musíme se ho zbavit. Takhle by si lidé ještě mysleli, že rod Hačisuka je obyčejná banda zlodějů nebo tlupa bezectných róninů. Smutná situace pro rodinu, která se obyčejně považuje za jednu z prvních v provincii. A já, Hačisuka Koroku, mám na veřejnosti poslouchat, že jsem vůdcem banditů.“

Hannodžó a Óinosuke hleděli k zemi, celí na rozpacích z toho, že v Korokuových očích spatřili slzy zármutku.

„Všichni mne poslouchejte!“ Koroku přešel očima po své družině. „Tašky na střeše tohoto domu nesou znak kříže mandži. I když jsou dnes obrostlé mechem, tenhle erb jsme si předávali z generace na generaci od časů mého dávného předka, pana Minamota Jorimasy, jemuž jej přidělil princ Takakura za to, že pro něj vybudoval armádu. Naše rodina kdysi sloužila šógunům, jenže od dob Hačisuky Taróa ztrácela vliv. Teď se z nás stal jen obyčejný provinční klan. Samozřejmě nehodláme hnít donekonečna na venkově a nehnout ani prstem. Kdepak. Já, Hačisuka Koroku, jsem přísahal, že náš čas nastal! Už dlouho čekám na příležitost, abych očistil rodinné jméno a ukázal světu, co v nás je.“

„To jste říkal vždycky.“

„Říkal jsem vám, že před každým činem je třeba přemýšlet a že je nutno chránit slabé. Povaha mého synovce se nijak nezlepšila. Vloupal se do domu obchodníka a jednal jako obyčejný zloděj.“ Koroku se kousl do rtu; dobře si uvědomoval, že musí tuhle záležitost vyřešit jednou provždy. „Óinosuke, Šinšiči. Ještě dnes večer se rozjedete do Mikurije. Přiveďte Tenzóa sem, ale neříkejte mu, oč jde. Má u sebe dost ozbrojených mužů. Jak se říká, není to člověk, na kterého můžete jít jenom s jedním provazem.“

Přišlo ráno a ptáci na zalesněných kopcích cvrlikali. Jitřní slunce proniklo do jednoho domu za hradbami dříve než do ostatních.

„Macu, Macu!“

Korokuova manželka Macunami nahlédla do ložnice. Koroku byl vzhůru a ležel na boku pod sítí proti moskytům.

„Už se vrátili ti muži, co jsem je večer poslal do Mikurije?“

„Ne, ještě ne.“

„Hm,“ zabručel Koroku a zatvářil se ustaraně. Jeho synovec byl možná lump, který neudělal nic dobrého, ale také byl chytrý. Vycítil snad, že ho čekají nepříjemnosti, a vzal do zaječích? Je už dost pozdě, pomyslel si znovu.

Jeho žena rozvázala síť. Jejich syn Kameiči, ani ne dva roky starý, si hrál hned vedle.

„Hej! Pojď sem.“ Koroku dítě objal a podržel ho před sebou. Chlapec, který byl stejně buclatý jako děti na čínských obrazech, připadal i vlastnímu otci dost těžký.

„Copak se děje? Máš víčka celá zarudlá a nateklá.“ Koroku olízl Kameičimu oči. Hošíka se zmocnil neklid: tahal otce za vlasy a škrábal ho do obličeje.

„Nejspíš ho poštíпали moskyti,“ mínila jeho matka.

„Jestli jde jen o moskyty, nemusíme si s tím lámat hlavu.“

„Je pořád tak neklidný, i když spí. V jednom kuse vyklouzává zpod sítě.“

„Hlavně ať ve spaní nenastydne.“

„Neboj se, dám pozor.“

„A pozor na neštovice.“

„O tom mi ani nemluv.“

„Je to naše první dítě. Dá se říct, že je to naše kořist z první bitvy.“

Koroku byl mladý a dobře stavěný. Teď strávil příjemnou chvíli s rodinou a vyšel z místnosti jako člověk, jehož čeká nějaký velký úkol. Nepatřil k těm, kdo by dokázali sedět doma a v poklidu usrkávat ranní čaj. Když se převlékl a umyl si obličej, zamířil do zahrady a dlouhými kroky se vydal k místu, odkud slyšel bušení kladiv.

Po jedné straně úzké cestičky stály dvě malé kovárny vystavěné na místě, kde ještě donedávna rostly staré stromy. Bylo to přímo uprostřed lesa, jehož se od časů Korokuových předků sekera ani nedotkla.

Puškař Kunijoši, jehož si Koroku tajně přizval ze Sakai, zde pracoval se svými učedníky.

„Jak to jde?“ zeptal se. Kunijoši a jeho lidé padli na podlahu z udusané hlíny. „Pořád nic, co? Ještě se vám nepodařilo okopírovat tu pušku, co máte jako vzor?“

„Zkusili jsme všechno možné. Nejíme ani nespíme, ale...“

Koroku přikývl. Tehdy k němu přistoupil jakýsi nižší družiník a pravit: „Můj pane, ti dva muži, které jste poslal do Mikurije, se právě vrátili.“

„Skutečně?“

„Ano, pane.“

„Přivedli s sebou Tenzóa?“

„Ano, můj pane.“

„Výborně!“ Koroku pochvalně přikývl. „Ať počká.“

„V domě?“

„Ano. Přijdu za chvíli.“

Koroku byl dobrý stratég – na téhle jeho schopnosti ostatně závisel celý rod –, jenže kromě toho měl ještě jednu silnou povahovou stránku: dobromyslnost. Dokázal být přísný, ale zároveň se nechal pohnout slzami, zvláště pokud šlo o jeho vlastní krev. Tentokrát se ovšem rozhodl: dnes ráno musí záležitost svého synovce vyřídit jednou provždy. Přesto však ještě váhal, a tak nějakou dobu zůstal v kovárně a sledoval Kunihošiho při práci.

„Je to jen přirozené,“ pravil. „Koneckonců, palné zbraně se tu objevily teprve před osmi lety. Od té doby spolu samurajské klany ve všech provinciích soupeří o to, kdo jich víc vyrobí nebo nakoupí od evropských barbarů. Tady v Owari máme taktickou výhodu. Na severu a východě jistě žije spousta samurajů, co nikdy žádnou střelnou zbraň neviděli. Ty jsi také nikdy předtím žádnou nedělal, takže nespěchej a trpělivě pracuj metodou pokusů a omylů. Jakmile vyrobíš jednu, můžeš jich vyrobit sto, a my je pak budeme mít po ruce na později.“

„Můj pane!“ Družiník se vrátil a poklekl na orosenou zemi. „Čekají na vás.“

Koroku se k němu obrátil. „Už brzy přijdu. Mohou počkat ještě chvíli.“

I když se Koroku odhodlal k té oběti, že v zájmu spravedlnosti synovce potrestá, nemohl se vyrovnat s konfliktem mezi svým smyslem pro právo a mezi tím, co cítil. Když se měl k odchodu, otočil se znovu ke Kunihošimu: „Za rok můžeš vyrobit tak deset nebo dvacet fungujících pušek, ne?“

„Ano,“ odpověděl puškař s vážnou tváří, vědom si své zodpovědnosti. „Jakmile vyrobím jednu, o níž budu mít pocit, že je v pořádku, mohu jich vyrobit třeba i čtyřicet nebo sto.“

„Nejtěžší je ta první, že?“

„Vydáváte na mne tolik peněz.“

„S tím si nelam hlavu.“

„Děkuji, můj pane.“

„Nečekám, že by boje polevily napřesrok, dokonce ani v dalších letech... Až všechna tráva na zemi povadne a znovu se rozevrou poupata – inu, dělej, co je v tvých silách, abys to dokončil co nejrychleji.“

„Dám do toho všechno.“

„Pamatuj, musíme to zachovat v tajnosti.“

„Ano, můj pane.“

„To bušení kladiv je trochu moc hlasité. Nemůžeš pracovat tak, aby to nebylo slyšet za vodním příkopem?“

„Budou si dávat pozor.“

Cestou z kovárně si Koroku všiml pušky opřené vedle měčů. „A tohle?“ zeptal se a ukázal na ni. „Je to ten vzor, nebo ta, kterou jsi vyrobil?“

„Je zbrusu nová.“

„Ukaž mi ji tedy.“

„Obávám se, že není ještě úplně dokonalá.“

„Nevadí. Našel jsem pro ni dobrý cíl. Střelí?“

„Kulka sice vyletí, ale ať dělám cokoli, mechanismus nefunguje tak jako u originálu. Budu se snažit vyrobit nějakou, která bude skutečně fungovat.“

„I testování výrobků má svůj význam. Nech mi ji.“

Koroku vzal pušku Kunijošimu z rukou, opřel si hlaveň o ohnutou paži a dělal, jako by mířil na cíl. V tom okamžiku se ve dveřích kovárny objevil Inada Óinosuke.

„Á, ještě jste neskončil.“

Koroku se obrátil k Óinosukemu s pažbou zabořenou pod žebra.

„Copak?“

„Myslím, že byste měl co nejdříve přijít. Dokázali jsme přemluvit Tenzóa, aby šel s námi, jenže mu to zřejmě připadá divné a začíná být neklidný. Jestli to nevyjde, mohl by se z něj stát tygr, co se snaží uniknout z klece, jak se říká.“

„Dobře, už jdu.“

Koroku podal pušku Óinosukemu a dlouhými kroky vyrazil po cestičce lesem.

Watanabe Tenzó seděl přímo před pracovnou a uvažoval, co se to vlastně děje. Co se stalo tak naléhavého, že se musel dostavit sem? Aojama Šinšiči, Nagai Hannodžó, Macubara Takumi a Inada Óinosuke, oddaní vazalové klanu Hačisuka, seděli vedle něj a bedlivě pozorovali každý jeho pohyb. Tenzó cítil neklid od chvíle, kdy sem dorazil. Už přemýšlel o tom, že se nějak vymluví a odejde, když v zahradě zahlédl Korokua.

„Á, strýčku.“ Tenzó svůj pozdrav doprovodil nuceným úsměvem.

Koroku lhostejně pohlédl na svého synovce. Óinosuke opřel pažbu pušky o zem.

„Pojď do zahrady, Tenzó, buď tak hodný,“ vyzval ho Koroku. Vypadal stejně jako obvykle a Tenzó se trochu uklidnil.

„Řekli mi, abych přišel rychle, že je třeba vyřešit nějaké naléhavé záležitosti.“

„To je pravda.“

„Jaké záležitosti?“

„Pojď sem.“

Tenzó si obul slaměné sandály a vyšel do zahrady. Hannodžó a Takumi šli s ním.

„Zůstaň stát tady,“ poručil mu Koroku, posadil se na velký kámen a zvedl pušku. Tenzó si okamžitě uvědomil, že strýc se chystá zamířit na něj, avšak nemohl nic dělat. Ostatní muži stáli kolem něj nehybně jako kameny na desce go. Vůdce mikurijských lupičů se ocitl v bezvýchodné situaci. Tvář mu zbrunátněla. Z Korokua šlehalo neviditelné plameny zloby. Z výrazu jeho obličeje Tenzó usoudil, že všechna slova jsou tu zbytečná.

„Tenzó!“

„Ano?“

„Doufám, žeš nezapomněl na všechny ty věci, co jsem ti opakoval pořád dokola?“

„Mám je vryté do paměti.“

„Narodil ses jako člověk ve zmateném světě. Nejostudnější věci jsou marnivost v jídle a oblékání a utlačování obyčejných, mírumilovných lidí. Tyhle věci ovšem dě-

lají takzvané velké provinční klany, stejně tak róninové. Rodina Hačisuky Korokua je však jiná a myslím, že jsem tě na to už dávno upozornil.“

„Ano, říkals mi to.“

„Naše rodina si přísahala, že své velké naděje jednou naplní. Přísahali jsme, že nebudeme utlačovat rolníky, nebudeme se chovat jako zloději, a pokud se jednou stane vládci provincie, zajistíme, aby se na bohatství podíleli všichni.“

„To je pravda.“

„A kdo tento slib porušil?“ otázal se Koroku. Tenzó mlčel. „Tenzó! Zneužil jsi vojenskou sílu, kterou jsem ti svěřil. Použil jsi ji ve službách zla, k práci obyčejného zloděje. To ty ses vloupal do krámu s keramikou v Šinkawě a ukradl džbán akae, nemám pravdu?“

Tenzó se zatvářil, jako by se chystal k útěku.

Koroku vstal a zaburácel: „Ty špíno! Sednout! Nebo snad chceš utéct?“

„Já... já neuteču.“ Hlas se mu třásl. Svezl se do trávy a posadil se na zem jako přilepený.

„Svažte ho!“ vyštěkl Koroku na své družiníky. Macubara Takumi a Aojama Šinšiči se na Tenzóa okamžitě vrhli. Zkroutili mu ruce za záda a svázali je jeho vlastním pásem. Sotva Tenzó pochopil, že jeho zločin byl odhalen a hrozí mu opravdové nebezpečí, jeho bledá tvář získala ještě odhodlanější a vyzývavější výraz.

„Str-stryčku, co se mnou chceš dělat? Víím, že jsi můj strýc a že tohle je proti všemu zdravému rozumu.“

„Mlč!“

„Přísahám, že si vůbec nevzpomínám, že bych někdy udělal to, o čem mluvíš.“

„Mlč!“

„Kdo ti všechny tyhle věci napovídal?“

„Tak budeš mlčet nebo ne?“

„Strýčku... jsi přece můj strýc, ne? Když se o mě roznášely takové klepy, proč ses mne na to nezeptal rovnou?“

„Zanech těch zbabělých výmluv.“

„Aby vůdce velkého klanu jednal jen na základě pomluv, aniž by si je ověřil, to je...“

Netřeba připomínat, že Korokua takové fňukání odpuzovalo. Zvedl pušku a opřel si ji o loket.

„Mizero. Jsi ideální živý terč, který potřebuji, abych vyzkoušel tuhle novou zbraň, kterou pro mne právě vyrobil Kunijoši. Vy dva, dovedte ho k plotu a přivažte ho ke stromu.“

Šinšiči a Takumi postrčili Tenzóa a chytili ho za límec. Odvedli ho až na druhý konec zahrady, což bylo tak daleko, že špatný lukostřelec by na takovou vzdálenost ani nedostřelil.

„Strýčku! Musím ti něco říct. Vyslyš mne aspoň jednou!“ volal Tenzó. Jeho hlas slyšeli všichni, stejně jako zoufalství, které z něj zaznívalo. Koroku si ho nevšímal. Óinosuke přinesl zápalnici. Koroku si ji vzal, nabil mušketu a zamířil na svého ječícího synovce.

„Dělal jsem špatné věci! Přiznávám se! Prosím, vyslechni mne!“

Muži, na něž tohle představení nedělalo o nic větší dojem než na jejich pána, mlčky stáli a přihlíželi. Po několika minutách Tenzó zmlkl a svěsil hlavu. Možná se připravoval na smrt. Nebo byl jen zlomený.

„Nemá to smysl,“ zabručel Koroku a odvrátil oči od cíle. „I když stisknu spoušť, kulka nevyletí. Óinosuke, zaběhni do kovárny a sežeň mi Kunijošiho.“

Když se zbrojír objevil, Koroku mu pušku podal se slovy: „Zrovna jsem se z ní snažil vystřelit, ale rána nevyšla. Oprav ji.“

Kunijoši si mušketu prohlížel. „Nebude to tak snadné, můj pane,“ oznámil.

„Jak dlouho to potrvá?“

„Možná to stihnu do večera.“

„Dříve to nepůjde? Ten živý terč, na němž ji chci vyzkoušet, pořád čeká.“

Teprve nyní si Kunijoši uvědomil, že tím terčem má být Tenzó. „Váš... váš synovec?“ vykoktal.

Koroku si jeho poznámky nevšímal. „Teď jsi puškař. Bylo by dobře, kdybys veškerou svou energii věnoval výrobě pušky. Pokud ji dokážeš dokončit třeba i o den dříve, než jsme plánovali, bude to skvělé. Tenzó je zlý člověk, jenže je to můj příbuzný, a tak místo toho, aby zemřel psí smrtí, aspoň nám prospěje, když na něm pušku vyzkoušíme. A nyní se dej do práce.“

„Ano, můj pane.“

„Na co čekáš?“ Korokuovy oči plály jako signální ohně. Kunijoši ani nemusel zvedat hlavu, aby cítil jejich žár. Popadl pušku a utíkal zpátky do kovárny.

„Takumi, dej našemu živému terči trochu vody,“ nařídil Koroku. „Dokud se ta puška nespraví, ať ho hlídají nejméně tři muži.“ Pak se vrátil do hlavního domu, aby se nasnídal.

Takumi, Óinosuke a Šinšiči také odešli ze zahrady. Nagai Hannodžó se měl toho dne vrátit domů; brzy také oznámil, že odjíždí. Přibližně ve stejnou dobu vyrazil Macubara Takumi na jakousi pochůzku, takže v domě na kopci zůstali jen Inada Óinosuke a Aojama Šinšiči.

Slunce stoupalo stále výš. Začínalo připalovat. Cikády vrzaly a jediné živé bytosti, jež se v tom spalujícím žáru pohybovaly, byli mravenci, kteří se plazili po pálených dlaždicích na zahradě. Od kovárny se občas ozval zuřivý tlukot kladiv. Jak asi zněl Tenzóovým uším?

„Ta puška ještě není hotová?“ Pokaždé když se z Korokuova pokoje ozval přísný hlas, Aojama Šinšiči utíkal do kovárny. A pokaždé se vracel na verandu se slovy: „Ještě chvíli to potrvá,“ načež hlásil, jak práce pokračuje.

Koroku ležel s roztaženýma nohama a rukama a neklidně spal. Také Šinšiči, unavený ze všeho toho ruchu, nakonec usnul.

Probudil je hlas jednoho ze strážných, který volal: „Utekl!“

„Pane Šinšiči! Utekl! Pojdte rychle!“

Šinšiči vyběhl bos do zahrady.

„Pánův synovec zabil dva strážné a uprchl!“ Tvář toho muže měla barvu hrnčířské hlíny.

Šinšiči utíkal se strážným a křičel přes rameno: „Tenzó zabil dvě strážné a utekl!“

„Jakže?“ zavolal Koroku, který se najednou probudil. Vrzání cikád znělo dál. Téměř

jediným pohybem vyskočil na nohy a připnul si meč, jež měl i ve spánku neustále po ruce. Seskočil z verandy a brzy dohonil Šinšičiho a strážného.

Když doběhli ke stromu, nebylo po Tenzóovi ani stopy. Pod stromem se válel kus rozvazaného konopného provazu. O deset kroků dál leželo tvář dolů mrtvé tělo. Druhého hlídače našli opřené o hradbu; jeho rozbitá lebka připomínala zralé granátové jablko. Obě těla byla zalitá krví, až to vypadalo, že ji na ně někdo vyлил z kýble. Ve slunečním žáru krev na trávě rychle zaschla a zčernala jako lak; zápach přitahoval hejna much.

„Stráž!“

„Ano, můj pane.“ Muž se vrhl Korokuovi k nohám.

„Tenzó měl obě ruce svázané pásem a ke stromu ho přivázali konopným provazem. Jak je možné, že se odtud dostal? Pokud vidím, ten provaz nikdo nepřelzl.“

„Tedy, víte... my jsme ho odvázáli.“

„Kdo?“

„Jeden z těch mrtvých hlídačů.“

„Proč ho odvazovali? S čím svolením?“

„Napřed jsme ho neposlouchali, jenže pak váš synovec prohlásil, že si potřebuje ulevit. Povádal, že to už nevydrží, a –“

„Hlupáku!“ zařval Koroku a jen tak tak se držel, aby nezačal vztekle dupat. „Jak jste mohli naletět na takový starý trik? Pitomci!“

„Prosím, pane, odpusťte mi. Váš synovec nám říkal, že jste v jádru laskavý muž, a ptal se nás, jestli skutečně věříme, že byste zabil svého vlastního synovce. Tvrdil, že ho takhle trestáte jen pro výstrahu, a protože zatím celou záležitost prošetřujete, dostane stejně do večera milost. Potom říkal, že jestli mu nevyhovíme, čeká nás trest za to, že jsme ho nechali tak trpět. Nakonec ho jeden odvázal a šel s ním a s druhým strážným, aby si váš synovec mohl ulevit ve stínu těch stromů tamhle.“

„A pak?“

„Pak jsem slyšel výkřik. Zabil je oba a já běžel do domu, abych vám pověděl, co se stalo.“

„Kudy utíkal?“

„Když jsem ho viděl naposledy, měl ruce na zdi, takže předpokládám, že ji přelezl. Mám pocit, že jsem slyšel, jak něco spadlo do vodního příkopu.“

„Šinšiči, pusť se za ním. Okamžitě postav naše lidi na cestu do vsi.“ Jakmile vydal tyto rozkazy, sám vyrazil k přední bráně, nabitý děsivou energií.

Kunijoši, zbrcený potem, neměl ani tušení, co se stalo, a nevyšimal si ubíhajícího času. Na celém světě pro něj existovala jen puška, nic jiného. Jiskry z pece létaly všude kolem něj. Konečně se mu povedlo odlít součástku, kterou potřeboval. S úlevou, že se mu podařilo dílo dokončit, uchopil mušketu do rukou. Stále však ještě zcela nevěřil, že kulka z hlavně skutečně vyletí. Namířil prázdnou pušku na zeď a vyzkoušel ji. Sotva stiskl spoušť, ozvalo se uspokojivé cvaknutí.

Vypadá to, že je konečně v pořádku, pomyslel si. Byla by ovšem ostuda, kdyby ji předal Korokuovi a ten by objevil nějakou další závadu. Nacpal do hlavně střelný prach a kulku, naplnil prachem pánvičku, sklonil hlaveň k zemi a vystřelil. Ozvala se hlasitá rána a kulka vyryla do země malou jamku.

Podařilo se!

S hlavou plnou Korokua pušku znovu nabíl a vyběhl z chatrče po cestě, která vedla hustým stromovím do zahrady.

„Hej, ty!“ zavolal muž, jehož bylo ve stínu stromu sotva vidět.

Kunijoši se zarazil. „Kdo je to?“ zeptal se.

„Já.“

„Kdo?“

„Watanabe Tenzó.“

„He? Pánův synovec!“

„Netvař se tak překvapeně. I když si dokážu představit proč. Dneska ráno jsem stál přivázaný u stromu, aby na mě vyzkoušeli pušku. A teď jsem tady.“

„Co se stalo?“

„To se tě netýká. Je to záležitost mezi strýcem a synovcem. Pořádně mi vyčinił.“

„Skutečně?“

„Poslyš, zrovna teď se ve vsi u rybníku Širahata začali práť rolníci a pár samurajů z okolí. Můj strýc, Óinosuke, Šinšiči a ostatní tam už běželi. Mám jít hned za nimi. Podařilo se ti dokončit tu pušku?“

„Ano.“

„Tak mi ji dej.“

„To je příkaz pana Korokua?“

„Ano. Dej mi ji. Když nám nepřítel uteče, nebudeme ji moci vyzkoušet.“

Tenzó vytrhl pušku Kunijošimu z ruky a zmizel v lese.

Tohle je divné, pomyslel si zbrojíf. Vyrázil za Tenzóem, který se prodíral mezi stromy u vnější hradby. Zahlédl ho, jak přelézá zeď a skáče; přistál kousek od druhého břehu vodního příkopu. Zapadl do páchnoucí vody až po prsa, ale neztrácel čas a s mocným šploucháním mířil ke břehu jako nějaké divoké zvíře.

„Ha! Utíká! Pomoc! Tady!“ křičel Kunijoši na hradbě z plných plic.

Tenzó vylezl z vody jako vodní krysa a obrátil se ke Kunijošimu. Pak zamířil a vystřelil.

Ozvala se příšerná rána. Kunijošiho tělo se zřítilo z hliněného náspu. Tenzó se rozběhl přes pole jako levhart na lovu.

„Shromáždit se!“

Rozkaz byl opatřen podpisem vůdce klanu, Hačisuky Korokua. Do večera se sídlo za branami i před nimi zaplnilo samuraji.

„Nějaká bitva?“

„Co myslíte, že se stalo?“ ptali se celí vzrušení představou boje. I když obvykle orali svá pole, prodávali hedvábné zámotky, chovali koně a jezdili na trh jako obyčejní rolníci a obchodníci, v zásadě se od nich odlišovali. Chlubili se svými předky bojovníky a jejich úděl je v nejmenším neuspokojoval. Jakmile se naskytla příležitost, neváhali se vzepřít osudu se zbraněmi v ruce a řádit jako bouře. Takoví lidé byli už po celé generace oporou klanu.

Óinosuke a Šinšiči stáli před hradbami a dávali rozkazy.

„Běžte do zahrady.“

„Nehlučte tolik.“

„Projděte hlavní branou.“ Muži byli vyzbrojeni dlouhými bitevními meči; jako členové provinčního klanu však neměli úplné brnění, ale jen rukavice a chrániče lýtek.

„Jdeme do boje,“ usoudil jeden.

Hranice panství Hačisuků nebyly jasně určeny. Tihle muži nepatřili k žádnému hradu a nepřísahali věrnost žádnému lennímu pánovi. Neměli žádné jasné spojení ani protivníky. Vydávali se však do války, jakmile někdo napadl území klanu, nebo pokud se rod spojil s místním pánem; někdy také rod pronajímal své muže jako žoldáky a agitátory pánům vzdálených provincií. Někteří vůdci klanů svolávali svá vojska ke kořistnickým nájezdům, avšak Korokua osobní zisk nikdy nelákal. Jeho sousedé Odové to uznávali, stejně jako Tokugawové z Mikawy a Imagawové ze Surugy. Hačisukové byli jen jedna z několika mocných provinčních rodin, ale měli takovou prestiž, že jejich půdu nikdo neohrožoval.

Po výzvě se celý rod okamžitě shromáždil. Stáli v prostorné zahradě a dívali se na svého vůdce. Stál na umělém pahorku pod měsícem na večerním nebi a mlčel jako socha. Měl na sobě brnění z černé kůže a u pasu mu visel dlouhý meč. Přes toto lehké vybavení si zachovával důstojnost hlavy klanu bojovníků.

Před ztichlým shromážděním asi dvou set mužů Koroku oznámil, že tímto dnem počinaje již není Watanabe Tenzó členem rodu. Poté, co jasně vysvětlil důvody tohoto rozhodnutí, omluvil se za své vlastní nedostatky. „Tato nepříjemná situace vznikla z mé vlastní nedbalosti. Za to, že uprchl, musí být Tenzó potrestán smrtí. Převrátíme všechno vzhůru nohama. Necháme-li ho naživu, ponese Hačisukové cejch zlodějů ještě sto let. Ve jménu své cti, ve jménu našich předků a našich potomků musíme Tenzóa dostat. Nepovažujte ho za mého synovce. Je to zrádce!“

Když domluvil, přiběhl k němu zvěd. „Tenzó a jeho lidé jsou v Mikuriji,“ hlásil. „Očekávají útok a opevňují vesnici.“

Když se vojáci doslechli, že jejich protivníkem je Watanabe Tenzó, trochu to zchladilo jejich nadšení, avšak poté, co vyslechli důvody, hodlali jako jeden muž bránit čest klanu. Rozhodným krokem zamířili do zbrojnice, kde je čekala pozoruhodná nabídka zbraní. Dříve se zbraně a brnění po každé bitvě nechávaly na bitevním poli. Ovšem nyní, když občanská válka ne a ne skončit a země se nořila do zmatku a temnoty, stal se ze zbraní cenný majetek. Našli jste je v domě každého rolníka a takové kopí nebo meč se daly prodat za hotové peníze, což jinak platilo jen pro potraviny.

Velké množství zbraní ve zbrojnici tu leželo bezmála od doby založení klanu; za Korokuovy vlády se jejich zásoba podstatně rozrostla, ovšem střelné zbraně tu stále chyběly. To, že Tenzó utekl s jejich jedinou puškou, Korokua natolik rozlítlo, že svou zlost mohl zahnat jen nějakým rozhodným činem. Svého synovce nyní považoval za pouhé zvíře – rozsekat ho na kousky byl v jeho očích ještě mírný trest. Přísahal, že nesvlékne brnění a neulehne ke spánku, dokud nezíská Tenzóovu hlavu.

Koroku vyrazil v čele svého vojska do Mikurije.

Kousek od vesnice se vojsko zastavilo. Vyslaný průzkumník se vrátil se zprávou, že rudá záře na nočním nebi pochází od požáru, který Tenzó a jeho lidé založili, když rabovali vesnici. Vyкроčili dál a na cestě narazili na dav prchajících vesničanů, kteří

s sebou nesli děti, nemocné i domácí potřeby a vedli zvířata. Sotva zahlédli muže z Hačisuky, vyděsili se ještě víc.

Aojama Šinšiči je uklidnil. „Nepřišli jsme rabovat,“ prohlásil. „Přicházíme ztrestat Watanabeho Tenzóa a jeho lotry.“

Vesničané se utišili a dali najevo, co si myslí o Tenzóových zločinech. Krádež Sutedžiróova džbánu nebyla tím jediným, čím se provinil. Kromě toho, že vybíral roční pozemkovou daň pro pána provincie, stanovil si svá vlastní pravidla a vybíral další daň, prý za „ochranu“ rýžových políček a jiných polí. Zmocnil se i hrází na jezerech a řekách a vyžadoval „peníze za vodu“. Jestliže se někdo odvážil protestovat, Tenzó poslal své lidi, aby mu zpusťovali pole. Vyhrůžkami, že pobije celé rodiny, navíc zabránil obyvatelům, aby o stavu věcí zpravili vládce provincie. Ten byl ostatně příliš zaneprázdněn vojenskými záležitostmi na to, aby se staral o takové drobnosti jako zákon a pořádek.

Tenzó a jeho nohsledi si dělali, co chtěli: hráli, pobíjeli a jedli krávy i kuřata na posvátných pozemcích, vydržovali si ženy a z chrámu si udělali zbrojnici.

„Co měla Tenzóova tlupa za lubem dnes?“ zeptal se Šinšiči.

Vesničané začali mluvit všichni najednou. Ukázalo se, že ničemové si nejprve v chrámu vyzvedli kopí a halapartny. Popíjeli sake a pokřikovali něco o tom, jak budou bojovat, dokud nepadnou, jenže pak začali rabovat domy a zapalovat je. Nakonec se shromáždili a utekli se zbraněmi, potravinami a vším cenným, co vesničané měli. Těmi řečmi o odhodlaném boji se nejspíš snažili odradit případné pronásledovatele.

Že by mi vyklouzli? uvažoval Koroku. Zadupal a nařídil vesničanům, aby se vrátili do svých domovů. Jeho muži je následovali a společně se pokusili požár uhasit. Koroku obnovil znesvěcený chrám a už za úsvitu se v něm sklonil k modlitbě.

„I když Tenzó zastupuje jen jednu větev naší rodiny, jeho zločiny se staly skvrnou na celém klanu Hačisuka. Prosím o odpuštění a přísahám, že bude potrestán smrtí, že tito rolníci budou znovu žít v pokoji a že bohům tohoto chrámu nabídnu bohaté oběti.“

Zatímco se modlil, vojáci stáli mlčky po jeho boku.

„Může být tohle vůdce tlupy lupičů?“ ptali se vesničané sami sebe. Byli zmatení a nedůvěřiví, což bylo jen pochopitelné, protože Watanabe Tenzó napáchal jménem Hačisuků mnoho zla. Protože byl Korokuovým synovcem, všichni se třásli jako jeden muž, protože předpokládali, že tenhle člověk je Tenzóovým následníkem a je stejný jako on. Koroku přitom věděl, že nedosáhne úspěchu, pokud si nenakloní bohy i lidi.

Nakonec se vrátili vojáci, které vyslal za Tenzóem. „Tenzó má s sebou asi sedmdesát mužů,“ hlásili. „Z jejich stop se dá vyčíst, že se vydali do hor v Higaši Kasugai a míří k silnici do Mino.“

Koroku vydal rozkazy: „Polovina z vás se vrátí hlídat Hačisuku. Polovina zbytku zůstane tady, aby pomohla vesničanům a udržovala pořádek. Zbytek půjde se mnou.“

Poté, co své síly takto rozdělil, mu na pronásledování Tenzóa zbylo sotva padesát mužů. Prošli přes Komaki a Kuboiški a dohnali část unikající tlupy. Tenzó vyslal hlídky na různé cesty, a když zjistil, že má Korokua v patách, pokusili se jeho lidé nebezpečí obejít. Proslýchalo se, že sestupují průsmykem Seto do vsi Asuke.

Bylo kolem poledního čtvrtého dne po vypálení Mikurije. Slunce žhnulo. Cesty příkrře stoupaly a Tenzóovi lidé si nemohli svléknout brnění. Celou tlupu už útěk viditelně unavoval. Postupně zmenšovali náklad, který nesli s sebou, zanechávali na cestách lup i koně, a než pronikli do údolí řeky Dózuki, byli zpocení, vyhladovělí a vyčerpaní. Zatímco pili, Korokuova malá jednotka sestoupila po svazích a sevřela je do kleští. Na uprchlíky přšely drobné kameny i velké balvany a voda v řece se brzy zbarvila krví. Někteří byli probodnuti, jiní utlučeni, další se utopili v řece. Tihle lidé spolu jindy vycházeli dobře a spojovaly je pokrevní svazky: byli to bratrance, strýci nebo synovci. Klan vlastně napadal sám sebe, jenže nebylo zbylí. Rod tvořil jedno velké tělo, z nějž bylo nutno odstranit všechny kořeny zla.

Udatný Koroku byl brzy promočený krví vlastních příbuzných. Volal na Tenzóa, aby se ukázal, avšak bezvysledně. Deset jeho mužů padlo, ovšem protivníka čekal pravý masakr. Mezi mrtvými však Tenzó nebyl. Zdálo se, že své muže opustil a uprchl po horských stezkách.

Ten ničema! říkal si Koroku a skřípal zuby. Míří do Kai.

Koroku stál právě na vrcholku jedné hory, když se zčistajasna ozval jediný výstřel a jeho ozvěna se rozléhala mezi skalisky, jako by se mu vysmívala. Po tvářích mu tekly slzy. V tu chvíli ho napadlo, že on a jeho synovec – takto ztělesnění zla – jsou přece jen stejné krve. Plakal lítostí nad vlastní neschopností. Zklamaně začal o celé věci uvažovat a uvědomil si, jak daleko je doba, kdy přestane být pouhou hlavou rodu a stane se vládcem provincie. Musel si přiznat, že to nesvede. Když nedokážu zvládnout ani své vlastní příbuzné... Síla sama nestačí, pokud člověk nemá jasně určenou strategii a neumí udržet kázeň ve vlastním domě. Najednou se mu na rtech objevil hořký úsměv. Ten mizera mne nakonec o něčem poučil, pomyslel si. A dal rozkaz k ústupu.

Jednotka, která nyní čítala jen něco přes třicet mužů, se shromáždila a sestoupila od údolí Dózuki ke Koromu. Utábořili se těsně u města a druhý den vyslali posla do podhradí Okazaki. Dostali povolení k průchodu, avšak vyrazili pozdě a k Okazaki došli až těsně před půlnocí. Všechny cesty k domovu byly obklopené hrady a pevnostmi; stála tu i strategická strážní stanoviště, kudy nemohla žádná skupina ozbrojenců projít. Cesta po silnici by jim zabrala několik dní, a tak se rozhodli plout lodí po proudu řeky Jahagi až k Óhamě, odkud se mohli dostat do Handy. Od Tokoname se mohli znovu plavit po moři a poté po řece Kanie do Hačisuky.

K řece Jahagi dorazili o půlnoci a na žádnou loď nenarazili. Proud byl silný a řeka široká. Koroku se se svými muži zastavil pod stromy a uvažoval, co dál. Slyšel různé názory:

„Když tu není žádná loď, abychom mohli odplout, mohli bychom se nechat převézt na druhou stranu a pokračovat po druhém břehu.“

„Je už pozdě. Počkejme do rána.“

Korokua zlobilo ze všeho nejvíc, že mají-li zde tábořit, musí znovu žádat hrad Okazaki o svolení.

„Zkuste najít převozní člun,“ nařídil Koroku. „Když najdeme aspoň jeden a přeplavíme se na druhý břeh, urazíme do rána stejnou vzdálenost, jako kdybychom pluli po řece.“

„Jenže my jsme žádný člun nikde nenašli, pane.“

„Hlupáku! Nějaký člun tady být musí. Jak jinak by mohli lidé za dne přecházet řeku? Navíc by v rákosí a v trávě na břehu měly být schované průzkumné čluny. Nebo dokonce lodi, které se používají, když kvůli bojům přívoz nefunguje. Dívejte se pořádně!“

Muži se rozdělili do dvou skupin: jedna zamířila po proudu, druhá proti němu.

„Vida. Tady je jeden!“ zavolal jeden muž o kus dál proti proudu a zastavil se.

Na místě, kde velká voda podemlela břeh, se nad vodou skláněly velké nachové vrby. Voda byla temná a nehybná jako v hlubokém rybníce. Ve stínu pod stromy ležela přivázaná loď.

„Je použitelná.“

Muž seskočil dolů a chystal se odvázat provaz přípevněný ke kořenům vrby, aby s člunem sjel po proudu. Najednou se zarazil a zadíval se do lodi: bylo to malé plavidlo s nízkým ponorem, určené pro převážení nákladu. Bylo celé ztellelé, nebezpečně se naklánělo a vypadalo, že se každou chvíli rozpadne. K překročení řeky se však dalo použít. Vojákovu pozornost upoutal muž, který tvrdě spal na polorozpadlé rákosové rohoži a chrápal, jako když řeže dříví. Měl na sobě podivné šaty. Rukávy i spodní lem košile mu byly krátké; pod nimi se rýsovaly nohavice a kryty na zápěstí. Na bosých nohou měl slaměné sandály. Nebyl už dítě, ale ani dospělý. Ležel na zádech pod nočním nebem a na obočí i na řasách mu visely kapky rosy. Zdálo se, že je dokonale smířen se světem.

„Hej, ty!“ Voják se ho pokusil probudit; když však muž neodpovídal, znovu na něj zavolal a poklepal mu na prsa násadou kopí.

„Hej, ty, probud' se!“

Hijoši otevřel oči, s výkřikem chytil násadu kopí a vytřeštil oči na vojáka.

Vířící voda kolem člunu jako by odrážela Hijošiho dosavadní život. Když v prvním měsíci předchozího roku opouštěl za mrazivé noci svou matku a sestru, sdělil jim, že se vrátí, až se z něj stane velký člověk. Nijak netoužil po tom, střídat zaměstnání a učit se u různých obchodníků a řemeslníků, jak to dělal doposud. Ze všeho nejvíc toužil po tom, aby mohl sloužit u nějakého samuraje. Jeho vzezření však stálo proti němu, a navíc neměl žádné důkazy o svém původu a rodokmenu.

Prošel všechna města v okolí: Kijosu, Nagoju, Sunpu i Odawaru. Někdy sebral odvahu a postavil se před bránu nějakého samurajského sídla, ale všechny jeho prosby narážely jen na hradbu smíchu a posměšků. Jednou ho dokonce vyhnali koštětem. Peníze mu docházely a Hijoši si začínal uvědomovat, že svět je skutečně takový, jak mu říkala jeho teta v Jabujamě. Přesto se odmítal svého snu vzdát a dále věřil, že jeho ctižádost je odůvodněná. Nestyděl se říkat druhým o svých ambicích, třebaže musel spát v trávě pod širým nebem, nebo jako dnes s vodou místo postele. Kupředu ho hnala touha učinit ze své matky, kterou považoval za nejnešťastnější osobu pod sluncem, tu nejšťastnější. A jak by mohl udělat něco pro svou nebohou sestru, která si myslela, že se už nikdy nevdá?

Měl i své vlastní tužby. Ať jedl sebevíc, zdálo se mu, že má pořád hlad. Když viděl paláce, přál si v nich bydlet, a pohled na elegantně oděné samuraje mu připomínal jeho vlastní zevnějšek; sotva spatřil krásnou ženu, učarovala mu její vůně. Nedalo se

ovšem říci, že se jeho priority změnilly. Na prvním místě bylo stále štěstí jeho matky. O své vlastní potřeby se bude moci postarat později. Prozatím tedy s chutí cestoval z místa na místo, nevnímal si hladu a poznával nové věci – chod světa, lidské vášně i zvyky různých krajů. Snažil se rozumět nejnovějším událostem, porovnával vojenskou sílu různých provincií a seznamoval se s životem rolníků i měšťanů.

Od začátku občanských válek až do konce posledního století se mnoho mužů cvičilo v bojových uměních. Vyžadovalo to smířit se s životem plným útrap, a i Hijoši se rok a půl řídil Cestou bojovníka. Nechodil však nakonec s dlouhým mečem u pasu a nenažil se zdokonalit své bojové schopnosti. Místo toho si za zbytek svých peněz koupil u velkoobchodníka jehly a stal se podomním obchodníkem. Došel až do Kai a Hokuecu a neustále vyvolával své zboží. „Potřebujete jehly? Máme jehly na šití z Kjóta. Nekoupíte si? Jehly na bavlnu, jehly na hedvábí. Jehly na šití z Kjóta!“ Nevydělal si mnoho; sotva to stačilo na obživu. Přesto neztrácel nadhled, jak se často stává obchodníkům, kteří vidí svět jen prizmatem svého zboží.

Hódžóové z Odawary, Takedové z Kai, Imagawové ze Surugy. Při svých návštěvách měšť na severu vycítil, že svět se otrásá a prochází velkými změnami. Dospěl k závěru, že nadcházející události se budou podstatně lišit od všech těch malých bitev, jimiž se doposud vnitřní sváry projevovaly. Přijde velká válka, která vyléčí všechny neduhy země. A až k tomu dojde, uvažoval, když prodával své zboží, mohl bych i já... Země už začíná být unavena prohnílou vládou Ašikagů. Všude panuje zmatek a svět čeká na ty z nás, kdo jsou ještě mladí.

Při svých cestách po severních provinciích, do Kjóta a do Ómi se trochu dověděl o životě. Zašel do Owari a poté do Okazaki, kde měl v podhradí bydlet nějaký příbuzný jeho otce. Nechtěl obcházet příbuzné a známé, aby prosil o jídlo a šaty, ale začátkem léta zeslábl a postihla ho těžká otrava z jídla. Také se chtěl dovědět, co nového doma.

Dva dny putoval pod palčivým sluncem, ale muže, kterého hledal, nenašel. Když snědl syrovou okurku a zapil ji vodou ze studny, pocítil v břiše palčivou bolest. Večer se vydal po břehu řeky Jahagi, dokud nenarazil na člun. Břicho ho bolelo a škrundalo mu v něm. Ústa měl vyprahlá a jakoby plná trní; možná za to mohla lehká horečka. I nyní však myslel na svou matku, a ta ho navštívila ve snu. Později upadl do hlubokého spánku, v němž pro něj přestal existovat celý svět – matka, bolavý žaludek, nebe i země. Tedy až do chvíle, než mu začal voják klepat na prsa kopím.

Výkřik, který Hijoši při probuzení vydal, vůbec neodpovídal velikosti jeho těla. Instinktivně popadl kopí. Tehdy se věřilo, že duše člověka sídlí v prsou jako v nějakém chrámu.

„Mrňousi, vstávej!“

Voják se mu pokusil kopí vytrhnout. Hijoši se ho přidržel a napřímil se.

„Mám vstávat? Už jsem vzhůru.“

Muž vycítil, s jakou silou Hijoši svírá jeho kopí, a zamračil se na něj. „Vypadni z toho člunu!“

„Mám vypadnout?“

„Ano, okamžitě! Ten člun potřebujeme, takže koukej zmizet!“

Hijoši se zlostně znovu posadil. „A co když se mi nechce?“

„Jakže?“

„Co když se mi nechce?“

„Co tím chceš říct?“

„Nechci z toho člunu ven.“

„Ty mrňavá zrůdo!“

„Kdo je zrůda? Když někoho probudíš tím, že ho přetáhneš kopím, a pak mu nařídíš, aby koukal zmizet?“

„Zatraceně! Měl by sis dávat pozor na hubu. Kdo si myslíš, že jsem?“

„Člověk.“

„To je přece zřejmé.“

„Ty ses ptal.“

„Máš pusu dobře proříznutou, co, mrňousi? Jenže za chvíli možná ztratíš řeč. Jsme z klanu Hačisuka. Naším vůdcem je Hačisuka Koroku. Přišli jsme sem uprostřed noci a potřebujeme loď, abychom se dostali přes řeku.“

„Vidíš člun a ne člověka. A vůbec, ten člun jsem si zabral já!“

„Viděl jsem tě a probudil. Teď vylez z člunu a zmiz.“

„Ty se dost naotravuješ, co?“

„Opakuj to!“

„Kolikrát chceš. Nechce se mi odtud. Tenhle člun vám nevydám.“

Muž škulb násadou kopí a pokusil se vytáhnout Hijošiho na břeh. Hijoši na tu chvíli čekal a pustil se. Kopí prolétlo mezi listím vrby a voják se svalil na záda. Obrátil kopí a zaútočil špičkou na Hijošiho. Z loďky vyletělo pár shnilých prken, kbelík na vybírání vody a rohož.

„Hlupáku!“ posmíval se mu Hijoši.

Ostatní vojáci k nim přiběhli.

„Nechte toho! Co se to tu děje?“ ptal se jeden.

„Kdo to je?“ zajímal se druhý.

Obstoupili člun a nadělali tolik rámusu, že se zanedlouho objevil Koroku a zbytek jeho družiny.

„Našel jsi člun?“ ptal se Koroku.

„Jeden tu je, ale –“

Koroku klidně vystoupil do čela skupiny. Hijošimu došlo, že tohle musí být vůdce; vsedě se napřímil a pohlédl Korokuovi do očí. Koroku přejel Hijošiho pohledem. Ani jeden nepromluvil. Koroku si ani nevšiml Hijošiho podivného vzhledu; příliš ho překvapilo, jak upřeně mu mladík hleděl do očí. Je statečnější, než vypadá, pomyslel si Koroku. Čím déle se na sebe dívali, tím více Hijošiho oči připomínaly oči nějakého nočního dravce zářící ze tmy. Nakonec Koroku odvrátil zrak.

„Nějaké dítě,“ pronesl tiše.

Hijoši neodpověděl. Jeho oči mířily stále na Korokuův obličej jako šípky.

„Je to dítě,“ opakoval Koroku.

„Mluvíte o mně?“ zeptal se Hijoši trucovitě.

„Samozřejmě. Je snad tam dole kromě tebe ještě někdo?“

Hijoši narovnal ramena. „Nejsem dítě. Už jsem prošel obřadem dospívání.“

„Vážně?“ Koroku se otřásal smíchy. „Jestli jsi dospělý, naložím s tebou podle toho.“

„Co se mnou chcete udělat – teď, když je vás tolik na jednoho? Počítám, že jste róninové.“

„Jsi docela zábavný.“

„Vůbec ne. Klidně jsem tu spal. Navíc mne bolí břicho. A vůbec, je mi jedno, kdo jste. Nehnu se odtud.“

„Hm, tebe bolí břicho?“

„Ano.“

„Čím to asi bude?“

„Snědl jsem něco špatného, nebo to mám od úpalu.“

„Odkud jsi?“

„Z Nakamury v Owari.“

„Z Nakamury? Vida, vida. Jaké je tvoje rodové jméno?“

„Rodové jméno vám neřeknu, ale moje osobní jméno je Hijoši. A vůbec, co to má znamenat, probudit někoho ze spaní a ptát se ho na jeho rod? Odkud jste a z jakého rodu pocházíte?“

„Jsem z Owari, stejně jako ty, ze vsi Hačisuka v okrese Kaitó. Jmenuji se Hačisuka Koroku. Nevěděl jsem, že tak blízko mé vesnice žijí lidé jako ty. Čím se živíš?“

Místo odpovědi Hijoši pravil: „Takže vy jste z okresu Kaitó? To je kousek od naší vsi.“ Začal se chovat přátelštěji. Konečně měl příležitost zeptat se, co je v Nakamure nového. „Nu, když jsme ze stejného okresu, rozmyslel jsem si to. Ten člun si můžete vzít.“

Popadl uzlík se zbožím, který používal místo polštáře, přehodil si ho přes rameno a vyškrábal se na břeh. Koroku mlčky sledoval každý jeho pohyb. Nejdříve ze všeho si všiml podoby podomního obchodníka a drzých odpovědí hodných mladíka, který sám procestoval kus světa. Hijoši se smířil se situací, povzdechl si a s těžkým srdcem se měl k odchodu.

„Počkej, Hijoši. Kam odtud půjdeš?“

„Člun jste mi vzali, takže nemám kde spát. Když usnu na trávě, provlhnou od rosy a břicho mě bude bolet ještě víc. Nemůžu nic dělat. Půjdu dál až do svítání.“

„Jestli chceš, pojď se mnou.“

„Kam?“

„Do Hačisuky. Zůstaň u mne. Dáme ti najíst a postaráme se, aby ses uzdravil.“

„Děkuji.“ Hijoši se pokorně uklonil. Pak se zadíval na své nohy a zdálo se, že přemýšlí, co dál. „Znamená to, že mne tam necháte bydlet a pracovat pro vás?“ zeptal se.

„Líbí se mi tvé vystupování. Máš něco do sebe. Jestli mi chceš sloužit, dám ti práci.“

„Nechci.“ Pronesl to naprosto jasně, s hlavou zpříma. „Protože mám v úmyslu sloužit u nějakého samuraje, srovnával jsem na svých cestách samuraje a vládce různých provincií. Došel jsem k závěru, že chci-li sloužit samurajovi, musím si vybrat toho pravého. Volba pána není tak snadná záležitost.“

„Cha, cha! Tohle je pořád zajímavější. Copak já, Koroku, nejsem pro tebe dost dobrý?“

„To nemohu vědět, dokud mne nezaměstnáte, ale v mé vsi se o rodu Hačisuků nemluví zrovna nejlépe. Pána domu, jemuž jsem sloužil předtím, oloupil někdo, o kom se říká, že patří ke klanu Hačisuka. Mou matku by trápilo, kdybych pracoval pro zloděje, takže nemohu žít v domě takového člověka a sloužit mu.“

„Nu, řekl bych, že jsi pracoval pro kupce Sutedžiróa.“

„Jak to víte?“

„Watanabe Tenzó byl členem klanu Hačisuka. Já osobně jsem toho lotra vydědil. Utekl mi, ale rozprášil jsem jeho tlupu, a teď se vracím domů. Cožpak se hanba Hačisuků donesla až k tvým uším?“

„Hm. Nezdá se, že byste byl stejný jako on.“ Hijoši to pronesl zcela otevřeně a díval se přitom Korokuovi do očí. Pak, jako by si najednou na něco vzpomněl, dodal: „Tedy, pane, aniž bych vám co sliboval, mohl byste mne vzít s sebou až do Hačisuky? Rád bych navštívil své příbuzné ve Futacudeře.“

„Futacudera leží hned vedle Hačisuky. Koho tam znáš?“

„Bednář Šinzaemon je můj příbuzný z matčiny strany.“

„Šinzaemon pochází ze samurajského rodu. To znamená, že i tvá matka je ze samurajské krve.“

„Teď možná dělám podomního obchodníka, ale můj otec byl samuraj.“

Muži nastoupili do člunu, připravili bidlo a čekali na Korokua. Ten položil Hijošimu paži kolem ramen a společně naskočili do loďky.

„Hijoši, chceš-li jít do Futacudery, jdi tam. Budeš-li chtít zůstat v Hačisuce, můžeš.“

Malý Hijoši nebyl mezi muži a lesem jejich kopí skoro vidět. Člun se vydal přes širokou řeku, ale v silném proudu to trvalo dost dlouho. Hijoši se nudil. Náhle spatřil na zádech jednoho z Korokuových vojáků světlušku. Natáhl dlaně, chytil ji a sledoval, jak její světélko pomrkává.

Hora zlatého květu

I když se Koroku vrátil do Hačisuky, nehodlal nechat Tenzóa uprchnout bez trestu. Poslal za ním nájemné vrahy a napsal dopisy klanům ve vzdálených provinciích, aby se dověděli, kde se skrývá. Přišel podzim, ale jeho snaha dosud nepřinesla ovoce. Proslýchalo se, že Tenzó utekl k rodu Takedů z Kai. Věnoval jim ukradenou pušku a vstoupil k nim do služby jako jeden z armády špehů a provokatérů, kteří pro provincii pracovali.

„Jestli dorazil až do Kai...“, mumlal Koroku zachmuřeně, jenže prozatím nemohl dělat nic než trpělivě čekat.

Brzy poté jej navštívil posel od onoho vazala Odů, který ho kdysi pozval na čajový obřad. Muž s sebou přinesl džbáněk akae.

„Víme, že tahle nádoba způsobila vaší rodině značné potíže. I když jsme tenhle skvost koupili v dobré víře, zdá se nám, že si jej nemůžeme déle ponechat. Myslíme si, že můžete očistit své jméno, vrátíte-li jej zpátky do obchodu.“

Koroku si džbáněk vzal a slíbil, že návštěvu oplátí. Nakonec tam nejel osobně, ale vyslal posla s dary, k nimž patřilo krásné sedlo a dvojnásobné množství zlata, než kolik džbáněk stál. Téhož dne si zavolał Macubaru Takumiho a nařídil mu, aby se připravil na krátkou cestu. Poté vyšel na verandu.

„Opičáku!“ zavolał.

Hijoši se vynořil mezi stromy a poklekl před Korokuem. Nejprve se stavil ve Futa-

cudeře, ale pak se vrátil rovnou do Hačisuky a začal nový život. Byl bystrý a žádná práce mu nevadila. Lidé si z něj utahovali, ale Hijoši si nedovolil oplácet jim rovné rovným. Rád mluvil, ale vždycky jen od srdce. Koroku ho nechal pracovat na zahradě a docela si ho oblíbil. Třebaže byl Hijoši pouhý sluha, jeho práce se neomezovala jen na úklid. Při svých úkolech byl Korokuovi neustále nablízku a jeho pán ho tak měl dnem i nocí na očích. Po západu slunce se z něj stával strážný. Taková činnost se přirozeně svěřovala jen těm, kdo se těšili největší důvěře.

„Půjdeš s Takumim a ukážeš mu cestu k tomu obchodu s keramikou v Šinkawě.“

„V Šinkawě?“

„Proč se tak tváříš?“

„Totiž –“

„Chápu, že se ti tam nechce, ale Takumi má ten džbánek vrátit právoplatnému majiteli. Myslel jsem, že bude dobře, když pojedíš s ním.“

Hijoši mu padl k nohám a dotkl se čelem země.

Protože cestoval jako pouhý sluha, zůstal Hijoši po příjezdu k Sutedžiróovi venku. Jeho bývalí spolupracovníci nevěděli, co si o tom mají myslet, a šli se na něj podívat. Zdálo se, že už dokonale zapomněl, jak si z něj někteří tropili švandu a tloukli ho, než se musel vrátit domů. Seděl na zemi, usmíval se na ně a čekal na Takumiho. Takumi za chvíli vyšel z domu.

Nečekaný návrat ukradeného džbánku Sutedžiróa a jeho ženu natolik potěšil, že si připadali jako ve snu. Spěšně urovnali návštěvníkovy sandály tak, aby do nich při odchodu mohl lehce vklouznout, a pospíšili před ním k bráně, kde se mu několikrát uklonili. Byl s nimi i Ofuku; zarazilo ho, když spatřil Hijošiho.

„Pokusíme se udělat si čas, abychom mohli zajet do Hačisuky a vyjádřit svou úctu osobně,“ ujišťoval Sutedžiró. „Buďte tak laskav a pozdravujte od nás Jeho Milost. Ještě jednou děkuji, že jste se obtěžoval takovou dlouhou cestu.“ Muž, žena, Ofuku a všichni služebníci se hluboce klaněli. Hijoši následoval Takumiho a na odchodu všem zamával.

Cestou kolem kopce Kómjó smutně uvažoval: *Jak se daří mé tetě v Jabujamě? A co můj nemocný strýc? Možná už zemřel.* Cestovali nedaleko od Nakamury a to mu pochopitelně připomnělo matku a sestru. Nejradši ze všeho by k nim na chvíli zaskočil, ale slib, který učinil oné mrazivé noci, mu to nedovoloval. Stále ještě neudělal nic, z čeho by jeho matka mohla mít radost. Když neochotně odvracel pohled od Nakamury, zahlédl muže ve stejnokroji pěšáka.

„Poslyš, nejsi ty Jaemonův syn?“

„A kdo jste vy, smím-li se ptát?“

„Jsi Hijoši, ne?“

„Ano.“

„Ty jsi ale vyrostl! Jmenuji se Otowaka. Byl jsem přítelem tvého otce. Sloužili jsme u stejného pluku pod Odou Nobuhidem.“

„Už si na vás vzpomínám! To jsem skutečně tak vyrostl!“

„Ba, škoda že tě tvůj nebohý otec nemůže vidět.“

Hijošimu se zalily oči slzami. „Viděl jste v poslední době mou matku?“ zeptal se.

„V domě jsem nebyl, ale občas chodím do Nakamury a slyším, co je nového. Zřejmě pracuje stejně těžce jako jindy.“

„Doufám, že není nemocná?“
„Proč se tam nezajdeš podívat sám?“
„Nemohu se vrátit, dokud se ze mne nestane velký muž.“
„Jenom se tam ukaž. Vždyť je to tvoje matka.“

Hijošimu bylo do pláče. Odvrátil se. Když se trochu vzpamatoval, Otowaka už kráčet opačným směrem. Takumi pokračoval v cestě a byl už o pořádný kus vpředu.

Vytrvalé letní horko konečně polevilo; rána a večery byly cítit podzimem a kulkasy se obalily bohatým listím.

„Tenhle vodní příkop už nikdo aspoň pět let nevyčistil,“ bručel Hijoši. „Pořád jen cvičíme jízdu na koni a techniku útoku kopím, ale přímo pod nohama se nám hromadí bahno! To není dobře.“ Když se vrátil z domu řezače bambusu, prohlížel si vodní příkop kolem sídla. „K čemu je takový příkop? Musím na to pána upozornit.“

Hijoši změřil hloubku vody bambusovou tyčí. Hladina byla porostlá vodními rostlinami, takže si sotva kdo mohl všimnout, že kvůli napadanému listí ztratil příkop svou původní hloubku. Když změřil hloubku na několika místech, odhodil tyč. Právě se chystal přejít přes most k postranní brance, když tu na něj kdosi zavolal: „Pane půlko.“ Nebyla to však narážka na jeho nízký vzrůst, nýbrž běžné oslovení sluhy provinčního klanu.

„Kdo jste?“ zeptal se Hijoši hladově vyhlízejícího muže, který seděl pod dubem a objímal si kolena pažemi. Měl na sobě špinavé šedé kimono a za pásem měl zastrčenou bambusovou flétnu.

„Pojďte sem na chvíli.“ Muž mu pokynul. Byl to *komusó*, jeden ze žebravých mnichů, kteří hráli na flétnu a občas přicházeli do vsi. Byl stejně špinavý a neoholený jako ostatní a svou flétnu nosil v rákosové rohoži přehozené přes rameno. Někteří jemu podobní se toulali od vesnice k vesnici jako zenoví mniši a na svůj příchod upozorňovali zvoněním na zvonek.

„Což takhle almužnu pro mnicha? Nebo máte plnou hlavu toho, co si dáte k jídlu?“

„Ne.“ Hijoši si z něj původně chtěl vystřelit, ale pak si uvědomil, jak těžce se žije člověku na cestách, a místo toho mu nabídl jídlo, pokud má hlad, a léky, pokud je nemocný.

Muž zavrtěl hlavou, pohlédl na Hijošiho a zasmál se. „Neposadíte se?“

„Díky, raději stojím. Co mi chcete?“

„Sloužíte tady?“

„Vlastně ne.“ Hijoši zavrtěl hlavou. „Dostávám tu jídlo, ale nejsem členem domácnosti.“

„Hm... Pracujete někde ve stájích nebo v hlavním domě?“

„Uklízím zahradu.“

„Strážce vnitřní zahrady, co? To musíte patřit k oblíbencům pana Korokua?“

„O tom nic nevím.“

„Je teď doma?“

„Ne.“

„To je škoda,“ zamumlal mnich a zatvářil se zklamaně. „Vrátí se ještě dnes?“

Hijošimu ten člověk připadal podezřelý: zaváhal tedy a rozhodl se, že si své odpovědi rádně rozmyslí.

„Vrátí se?“ naléhal neznámý.

Hijoši odvětil: „Vsadím se, že jste samuraj. A pokud jste skutečně mnich, musíte být úplný novic.“

Muž se na Hijošiho vyjeveně zadíval. Nakonec se zeptal: „Proč si myslíte, že jsem samuraj nebo novic?“

Hijoši odpověděl hovorovým tónem: „To je přece jasné. I když jste opálený, dlaně máte bílé a uši čisté. A pokud jde o důkaz, že jste samuraj, sedíte na té rohoži se zkříženými nohama, po vojensku, jako byste měl na sobě brnění. Žebrák nebo mnich by se shrbil dopředu. Prostě, co?“

„Hm... máte pravdu.“ Muž vstal z rohože, aniž Hijošiho spustil z očí. „Máte bystrý zrak. Prošel jsem přes mnoho hranic a strážních stanovišť a nikdo si mne ještě nevyšiml.“

„Neříká se, že hlupáků je na světě stejně tolik jako moudrých? A vůbec, co chcete mému pánovi?“

Muž ztišil hlas. „Pravda je, že přicházím z provincie Mino.“

„Mino?“

„Kdybyste se zmínil o Nanbaiovi Naikim, družiníkovi Saitóa Dósana, pan Koroku by pochopil. Chtěl jsem se s ním setkat a rychle zase odejít, aniž by o tom někdo věděl, ale pokud tady není, nedá se nic dělat. Ve dne radši zůstanu ve vsi a večer se sem vrátím. Jestli dorazí, povězte mu mezi čtyřma očima, co jsem vám řekl.“

Naiki se obrátil k odchodu. Hijoši za ním zavolal: „Byla to lež.“

„Ech?“

„To, že tu není. Řekl jsem to, protože jsem nevěděl, kdo jste. Teď je na jezdeckém cvičišti.“

„Aha, takže tady je.“

„Ano. Zavedu vás k němu.“

„Jste pěkně přísný, co?“

„V samurajské domácnosti je opatrnost přirozená věc. Mám si snad myslet, že lidi z Mino taková věc překvapuje?“

„Ne, to jistě ne!“ ozval se Naiki dotčeně.

Vydali se kolem příkopu, prošli zelinářskou zahradou a pustili se po stezce, která vedla přes les na jezdecké cvičišť.

Země byla vyprahlá a k nebi stoupala oblaka prachu. Muži z Hačisuky poctivě dřeli. Necvičili jen jízdu na koni. Při jednom manévru se seřadili vedle sebe a vyměňovali si rány holemi, jako kdyby bojovali ve skutečné bitvě.

„Počkejte tady,“ nařídil Hijoši Naikimu.

Koroku, který až dosud sledoval cvičení, si otřel pot z čela a zamířil k přístřešku, aby se napil.

„Trochu horké vody, pane?“ Hijoši nabral horkou vodu a zředil ji kapkou studené, aby ji ochladil. Uchopil šálek, poklekl a položil jej před Korokuovu stoličku. Pak se k němu naklonil a zašeptal: „Dorazil tajný posel z Mino. Mám ho přivést sem? Nebo za ním půjdete sám?“

„Z Mino?“ Koroku okamžitě vstal. „Veď mne, Opičáku. Kdes ho nechal?“

„Na druhé straně lesa.“

Saitóové z Mino a Hačisukové spolu neměli žádnou oficiální smlouvu, ale už mnoho let je spojovalo tajné spojenectví, na jehož základě jedni druhým pomáhali v nouzi. Na oplátku dostávali Hačisukové z Mino slušný roční důchod.

Korokua obklopovali mocní sousedé – Odové z Owari, Tokugawové z Mikawy a Imagawové ze Surugy –, ale Koroku se nikdy nestal vazalem ani jednoho z nich. Za svou nezávislost vděčil bdělým očím Saitóa Dósana, vládce hradu v Inabajamě. Protože jejich území od sebe ležela dost daleko, nebylo jasné, proč spolu Hačisukové a Saitóové toto spojenectví uzavřeli.

Proslýchalo se, že Korokuův předek Masatoši zachránil přímo před sídlem Hačisuků život jakémusi muži. Vypadal jako potulný bojovník, který se řídil přísnou kázní bojových umění. Masatoši se nad ním slitoval, vzal ho k sobě a poskytl mu tu nejlepší péči. Když se muž uzdravil, dal mu Masatoši i peníze na cestu.

„Tohle vám nikdy nezapomenu,“ přísahal ten muž. V den svého odjezdu slíbil: „Až získám jmění, dám vám vědět a vaši laskavost vám oplatím.“ Představil se jim jako Macunami Šókuró.

O několik let později došel dopis s podpisem pána Saitóa Dósana. K jejich překvapení jej napsal muž, jehož znali jako Šókuróa. Šlo skutečně o dávné spojenectví, které se předávalo z generace na generaci. Proto také Koroku spěchal, aby se s poslem setkal, jakmile se dověděl, že přichází od Saitóa Dósana.

V lesním přítmí si oba muži vyměnili pozdravy, pohlédli si do očí a přiložili si otevřené dlaně na prsa, jako by se modlili.

„Jsem Hačisuka Koroku.“

„Jsem Nanba Naiki z Inabajamy.“

Dósan v mládí studoval buddhismus v chrámu Mjókakudži. Tehdy se naučil používat tajné buddhistické výrazy a znamení, s nimiž se seznámil po klášterech, jako hesla mezi svými lidmi.

Jakmile skončili s formalitami a ověřili si svou totožnost, začali se oba muži cítit volněji a mluvili spolu otevřeně. Koroku nařídil Hijošimu, aby hlídal a nenechal nikoho projít, a společně s Naikim zašel hlouběji do lesa. Hijoši se tak nedověděl, o čem spolu mluvili, případně jaké tajné dokumenty s sebou Naiki přinesl, a po pravdě řečeno to ani nechtěl vědět. Věrně držel stráž na kraji lesa. Kdykoli mu něco uložili, udělal to: když měl uklidit zahradu, uklidil ji; když měl držet stráž, držel ji. Ať dělal cokoli, dělal to důkladně. Na rozdíl od jiných dokázal najít potěšení v každé práci, ovšem nejen proto, že se narodil v chudobě. Každou práci totiž považoval za přípravu na další úkol. Byl přesvědčen, že tímto způsobem se mu jednou podaří naplnit svou ctižádost.

Co musím dělat, abych se vyznamenal? Tuhle otázku si kladl často. Jiní měli vznešený původ a rod; on ne. Jiní měli peníze a moc, ale Hijoši postrádal obojí. Jak se tedy mám prosadit? Při té otázce propadal chmurám, protože byl malého vzrůstu a jeho zdraví nebylo o nic lepší než zdraví jiných. Neměl žádné vzdělání, které by stálo za řeč, a vyznačoval se jen průměrnou inteligencí. Co vůbec svědčilo v jeho prospěch? Oddanost – nic jiného jej nenapadlo. Nehodlal být oddaný jen v některých věcech a v jiných ne: rozhodl se, že bude oddaný ve všem. Svě oddanosti se držel jako klíště, protože svému pánu nemohl nic jiného nabídnout.

Všechno, nebo nic! Ano, tak daleko to muselo dojít. Každý úkol splní až do samého

konce, jako by mu jej zadali sami bohové. Ať už bude uklízet zahradu, nosit sandály nebo čistit stáje, dá do toho všechno. Rozhodl se, že v zájmu svých ambicí nebude lenořit ani teď. S ohledem na budoucnost by bylo hloupé, kdyby zapomínal na přítomnost.

Lesní ptáci mu švitořili nad hlavou. Neviděl však ovoce, do něhož ptáci klovali. Když se Koroku konečně vynořil z lesa, tvářil se nadšeně a oči mu planuly ctižádostí. Jeho tvář, která se obvykle zachmuřila, když se doslechl o nějakých potížích, ještě zářila radostí z důležité zprávy.

„Kde je ten mnich?“ zeptal se Hijoši.

„Odešel z lesa druhou stranou.“ Koroku pohlédl Hijošimu do očí a pravil: „Nech si to pro sebe.“

„Samozřejmě, pane.“

„Mimochodem, Nanba Naiki tě vychvaloval až do nebes.“

„Opravdu?“

„Jednou tě povýším. Doufám, že u nás zůstaneš už napořád!“

Přišla noc a v Korokuově sídle se sešli nejvyšší členové klanu. Tajná rada trvala až do časných ranních hodin. I té noci stál Hijoši pod hvězdami jako věrná stráž.

Zpráva od Saitóa Dósana se držela v nejpřísnější tajnosti a její obsah tak znali jen nejvyšší velitelé. Ve dnech, které po nočním shromáždění následovaly, se však začali Korokuovi družiníci z Hačisuky vytrácet. Šlo o elitní skupinu, o ty nejschopnější a nejchytřejší, a všichni odcházeli v přestrojení – šuškal se, že do Inabajamy.

K těm, kdo se měli v přestrojení odebrat do Inabajamy, patřil i Korokuův mladší bratr Šičinai. Hijoši ho měl doprovázet.

„Jdeme na výzvědy? Bude se bojovat?“ vypytał se.

„Neptej se,“ zněla strohá odpověď. „Prostě mlč a následuj mne.“ Šičinai mu víc neřekl. Méně významní členové klanu a kuchaři mu přezdívali „Pan Poďobaný“, ovšem pouze za jeho zády. V jeho blízkosti se nikdy necítili dobře a neměli ho rádi. Hodně pil, byl arogantní a postrádal sebemenší stopu oné dobromyslnosti, jíž se vyznačoval jeho starší bratr. Hijošimu byl ten člověk zcela odporný, ale na svůj úkol si nestěžoval. Koroku jej vyslal, protože mu důvěřoval. Hijoši ještě nepožádal o to, aby se mohl stát členem klanu, ale souhlasil, že bude věrně plnit rozkazy. Byl tedy schopen a ochoten sloužit Šičinaiovi – Panu Poďobanému – třeba až do konce.

V den, kdy měli odjet, změnil Šičinai dokonale svůj vzhled – včetně způsobu, jakým si svazoval vlasy. Měl cestovat inkognito, v převleku za obchodníka s olejem z Kijosu. Hijoši se znovu změnil v prodavače jehel, jímž byl ještě minulý rok v létě. Oba se měli jakoby náhodou setkat na cestě do Mino.

„Opíčáku, když dorazíme na nějaké strážní stanoviště, bude lepší, když jím prodáme každý zvlášť.“

„Jistě.“

„Jsi dost ukecaný, takže když se tě budou na něco ptát, koukej mlčet.“

„Ano, pane.“

„Jestli se prozradíš, budu dělat, že tě neznám, a nechám tě tam.“

Na cestě je čekalo mnoho strážních stanovišť. I přes blízké příbuzenství, které klany Oda a Saitó spojovalo, skutečnost svědčila spíše o opaku. Výsledkem bylo, že obě

strany střežily své společné hranice obzvláště pečlivě. I když však pronikli na území provincie Mino, atmosféra nedůvěry se nijak nerozptýlila a Hijoši se ptal Šičinaie proč.

„Pořád se ptáš na takové jasné věci! Pan Saitó Dósan je už několik let ve sporu se svým synem Jošitacuem.“ Takové nepřátelství uvnitř jediné rodiny Šičinaie zřejmě nijak nepřekvapovalo. Hijoši málem začal pochybovat o jeho inteligenci. Ne snad že by se i v dávných dobách nenašlo dost příkladů, kdy v samurajských rodinách proti sobě pozvedli zbraně otcové a synové, ale k takovým věcem musel být vždycky pádný důvod.

„Proč se pan Dósan a pan Jošitacu neshodnou?“ zajímal se Hijoši.

„Neotravuj! Jestli to chceš vědět, zeptej se někoho jiného.“ Šičinaie mlaskl jazykem a odmítl o tom dál mluvit. Ještě před příchodem do Mino se Hijoši začal obávat, jestli nebude nucen provést něco proti svému svědomí.

Inabajama bylo hezké městečko s hradem vklíněné mezi nízkými horami. Lehký deštěk rozmazával podzimem zbarvené svahy hory Inabajama, ale mezi mraky už prosvítalo slunce. Podzim postupoval a člověk se mohl na hory dívat od rána do večera, aniž by jej ten pohled znudil. Zdálo se, jako by skaliska pokrýval zlatý brokát, díky čemuž získala Inabajama svou přezdívku: Hora zlatého květu. Tyčila se přímo nad řekou Nagara a tvořila tak krásné pozadí pro město a okolní pole, že se Hijošimu rozšířily oči úžasem, když na jejím vrcholku spatřil bílé hradby hradu, který vypadal z dálky jako opuštěný bílý ptáček.

Z podhradí se dalo nahoru vyjít jen jedinou úzkou stezkou a hrad měl dostatečné zásoby vody. Na Hijošiho udělal značný dojem. Byla to přesně taková pevnost, na jakou se špatně útočí a která většinou nepadne. Pak si připomněl, že provincie nestojí jen na hradech.

Šičinaie se ubytoval v obchodnickém hostinci v bohaté městské čtvrti. Hijošimu dal jen málo peněz a nařídil mu, aby zůstal v laciné ubytovně v jedné zapadlé uličce.

„Za nějakou dobu ti dám další rozkazy,“ prohlásil. „Kdybys lenošil, lidé by tě mohli začít podezírat, a tak choď každý den prodávat jehly, dokud nebudeme připraveni.“

Hijoši se uctivě uklonil, vzal si peníze a zařídil se podle pokynů. Ubytovna nebyla příliš čistá, ale o samotě se cítil o něco volněji. Pořád ještě netušil, co bude muset udělat. V ubytovně pobývala celá řada poutníků: herci, leštiči zrcadel a dřevorubci. Znal dobře jejich zvláštní pach, stejně jako blechy a vši, které byly jejich stálými společníky.

Hijoši chodil každý den prodávat jehly a nosil si do ubytovny solenou zeleninu a rýži, protože každý ubytovaný si obstarával jídlo sám. Ti, kdo zaplatili za dříví, směli používat kamna. Uběhlo sedm dní a Šičinaie o sobě stále nedával vědět. Cožpak Šičinaie celé dny nelenošil? Hijoši si připadal úplně opuštěný.

Jednoho dne, když si Hijoši vykračoval postranní uličkou v obytné čtvrti a nabízel své zboží, přiblížil se k němu muž s koženým toulcem u boku a několika starými luky na rameni. Vyvolával ještě hlasitěji než Hijoši: „Opravuji staré luky! Opravuji staré luky!“

Když přistoupil k Hijošimu, opravář luků se zastavil a překvapením vytřeštil oči. „Hleďme, to je přece Opičák! Kdy ses sem dostal a s kým jsi tady?“

I Hijoši byl překvapen. Opravářem luků byl Nitta Hikodžú, další Korokuův člověk. „Pane Hikodžú, jak to, že opravujete luky v Inabajamě?“

„Hm, nejsem tu sám. Je nás tu přinejmenším čtyřicet. Nečekal jsem ovšem, že tady zastihnu tebe.“

„Přišel jsem před sedmi dny s panem Šičinaiem, jenže ten mi jen nařídil, abych prodával jehly, a to také dělám. Co to má vůbec všechno znamenat?“

„Copak to ještě nevíš?“

„Nechtěl mi nic říct. A neznám nic horšího, než když má člověk něco dělat, aniž ví proč.“

„Ano, to si dovedu představit.“

„Vy určitě víte, co to všechno znamená.“

„Kdybych to nevěděl, myslíš, že bych tu obcházel domy a spravoval luky?“

„Nemůžete mi o tom něco povědět, prosím?“

„Hm, Šičinai není zrovna laskavý. Chodíš tu a netušíš, proč riskuješ život. Nemůžeme tu ovšem stát a mluvit o tom uprostřed ulice.“

„Naše životy jsou v nebezpečí?“

„Kdyby tě chytili, hrozí, že odhalí celý náš plán, ale pro všechny bude nakonec lepší, když ti vysvětlím aspoň něco, abys měl nějakou představu, oč jde.“

„To bych byl moc rád.“

„Tady jsme ovšem strašně nápadní.“

„Co takhle za tím chrámem?“

„Jistě, a navíc mám hlad. Co kdybychom poobědvali?“

Hikodžú vykročil a Hijoši ho následoval. Chrám byl obklopen lesem a panoval tu klid. Vytáhli oběd zabalený do bambusových listů a pustili se do jídla. Listy jinanů nad nimi tančily ve slunečním světle. Když se podívali přes jasně žluté listoví, spatřili horu Inabajama zahalenou do rudého hávu konce podzimu. Hrad na jejím vrcholku se rýsoval proti modrému nebi: symbol moci klanu Saitó a jeho pýcha.

„Tohle je náš cíl.“ Hikodžú ukázal hůlkami obalenými rýží na hrad Inabajama. Oba se dívali na tentýž hrad, avšak každý z nich ho viděl jinak. Hijoši se podíval směrem, jímž ukazovaly hůlky, a otevřel ústa.

„To chtějí Hačisukové hrad přepadnout?“

„Nehloupi!“ Hikodžú přelomil hůlky vejpůl a odhodil je na zem. „V tom hradu sídlí Jošitacu, syn pana Dósana, a ovládá odtud celé okolí, včetně cest do Kjóta a na východ. Za těmi hradbami cvičí vojáky a shromažďuje zbraně. Odové, Imagawové ani Hódžóové na něj nestačí. Co tedy mohou Hačisukové dělat? Neptej se na takové hlouposti. Chtěl jsem ti vysvětlit náš plán, ale teď si říkám, jestli je to dobrý nápad.“

„Omlouvám se. Už budu mlčet.“ Po takovém pokárání Hijoši pokorně zmlkl.

„Doufám, že tady nikdo není.“ Opravář luků se rozhlédl a navlhčil si rty. „Asi jsi slyšel o tom spojenectví mezi naším klanem a panem Dósanem.“ Hijoši pouze přikývl. „Otec a syn se spolu prou už léta.“ Hikodžú pověděl Hijošimu o povaze sporu a zmatku, který z toho v Mino vznikl.

Dósan kdysi cestoval pod různými jmény, z nichž jedním bylo i Macunami Šókuró. Byl to zkušený člověk: působil jako obchodník s olejem, potulný mistr bojových umění i jako novic v klášteře. Postupně se povznesl z nízkého postavení obchodníka s olejem a holýma rukama se zmocnil provincie Mino. Přitom zabil svého pána Tokiho Masajoriho a jeho dědice Jorinariho poslal do vyhnanství. Později přebíral i jednu

z Tokiho konkubín. Vyprávěly se desítky historek o jeho krutosti a zločinech, které spáchal. A pokud někdo potřeboval další důkaz jeho důmyslu, stačilo si uvědomit, že od chvíle, kdy se stal pánem Mino, nepřenechal nepřátelům ani píď své půdy.

Cesty osudu jsou však nevyzpytatelné. Je snad možné, že to, co následovalo, bylo božím trestem? Adoptoval Jošitacua, syna konkubíny svého bývalého pána. Nevěděl ovšem, zda je dítě jeho nebo pana Tokiho. Jošitacu rostl a Dósanovy pochybnosti každým dnem sílily.

Jošitacu byl impozantní muž, měřil přes šest stop. Když se stal pánem Inabajamy, jeho otec se přestěhoval do hradu Sagijama na druhém břehu řeky Nagara. Další osud otce a syna, rozdělených řekou, byl nyní ve hvězdách. Jošitacu byl v nejlepších letech a muže, jehož považoval za svého otce, si nijak nevsímal. Stárnoucí a stále podezíravější Dósan Jošitacua prokrel a nakonec ho vydědil s tím, že na jeho místo postaví svého druhého syna Magoširóa. Jenže Jošitacu celý plán brzy odhalil.

Tehdy se však Jošitacu nakazil malomocenstvím a začalo se mu říkat „Malomocný pán“. Byl divoký a výstřední, ale také schopný a odvážný. Jošitacu vybudoval pevnosti na ochranu před útokem ze Sagijamy a nevyhnul se žádné příležitosti k boji. Dósan se smířil s tím, že bude muset prolévat krev, aby se zbavil toho „Malomocného pána“ – svého vlastního syna – jednou provždy. Hikodžú se zhluboka nadechl. „Dósanovy družiníky tady samozřejmě každý dobře zná. Požádali nás, abychom podpálili podhradí.“ „Podpálit město!“

„Založit jen tak najednou pár požárů by nemělo žádný smysl. Než to uděláme, musíme rozšířit pár pověstí, a jakmile Jošitacu a jeho družina v Inabajamě zneklidní, vybereme si větrnou noc a změníme podhradí v moře plamenů. Potom Dósanovy jednotky překročí řeku a zaútočí.“

„Chápu.“ Hijoši přikývl s výrazem, jaký příslušel spíše dospělému. Nedal na sobě znát ani obdiv, ani nesouhlas. „Takže nás poslali, abychom rozšiřovali pomluvy a dopustili se žhářství.“

„Přesně tak.“

„Nakonec jsme tedy jenom provokatéři, ne? Máme tu podněcovat lidi.“

„Ano, dá se to tak nazvat.“

„A není práce provokatéra prací těch nejhorších psanců?“

„S tím nemůžeme nic dělat. My Hačisukové jsme na panu Dósanovi závislí už mnoho let.“ Hikodžú viděl věci velmi prostě. Hijoši se na něj podíval. Rónin zůstane róninem, ale on si na tuhle představu těžko zvykal. I když jedl rýži z róninova stolu, vážil si svého života a nechtěl o něj jen tak lehkovážně přijít.

„Proč sem jel pan Šičinai?“

„Má tu řídit všechnu naši činnost. Když sem cestuje na čtyřicet mužů každý sám, musí být někdo, kdo je bude řídit a dohlížet na ně.“

„Aha.“

„Tak, teď víš, o co jde.“

„Mhm. Jenom jedné věci nerozumím. Co já?“

„Ty?“

„Co myslíte, že budu mít na práci já? Pan Šičinai mi zatím žádné příkazy nedal.“

„Možná budeš zapalovat ohně, až bude větrná noc, protože jsi malý a mrštný.“

„Chápu. Tedy žhář.“

„Protože jsme přišli s tajným úkolem, nemůžeme si dovolit ani tu nejmenší neopatrnost. Když se vydáváme za opraváře luků a prodavače jehel, musíme si dávat pozor, co kde říkáme.“

„Jestliže se o našem plánu dovědí, začnou nás hned hledat?“

„Jistěže. Kdyby měli Jošitacuovi samurajové o našich záměrech třeba jen tušení, následoval by masakr. Jestli nás chytí, bude to strašné, ať už půjde jen o tebe nebo o nás všechny.“ Zpočátku se Hikodžúovi nezdálo dobré, že Hijoši nic neví; teď měl obavy z toho, že by Opičák mohl něco prozradit. Hijoši mu to viděl na očích. „Nemějte strach. Při cestách jsem si na takové věci zvykl.“

„Takže nikde nic neřekneš?“ ujišťoval se Hikodžú napjatě. „Víš, tohle je nepřátelské území.“

„Já vím.“

„Nu, neměli bychom vzbudit podezření.“ Záda mu ztuhla, a než vstal, musel se do nich několikrát praštit. „Kde bydlíš, Opičáku?“

„V uličce přímo za hostincem, kde má pokoj pan Šičinai.“

„Skutečně? Dobrá, jednou večer se u tebe zastavím. Hlavně si dávej pozor na svoje spolubydlící.“ Nitta Hikodžú si přehodil luky přes záda a vydal se směrem k městu.

Hijoši zůstal sedět u chrámu a mezi listím jinanů hleděl na vzdálené bílé hradby. Teď, když se dověděl o sporech uvnitř rodu Saitó a o zlu, které z nich pramenilo, ztratily v jeho očích pevné hradby i strategická poloha hradu všechnu moc. *Kdo bude dalším pánem tohoto hradu?* uvažoval. Jistě ani Dósan neskončí dobře. Jakou sílu může mít země, kde pán a jeho družina jsou nepřátelé? Jak mohou mít lidé důvěru, když si jejich vládci, otec a syn, nevěří a pleticháří proti sobě?

Mino byla úrodná oblast v podhůří a důležitá obchodní křižovatka mezi hlavním městem a provinciemi. Bohové ji obdařili bohatými ložisky surovin, zemědělství i řemeslo vzkvétaly, voda byla čistá a ženy krásné. Jenže to všechno bylo prohnité až do morku kostí! Neměl čas přemýšlet o červu, který se zahnízdil v samém jádru provincie. Jeho mysl se zabývala otázkou, kdo bude příštím vládcem Mino.

Hijošiho nejvíce zlobilo, jakou úlohu v celém spiknutí hraje Hačisuka Koroku, muž, který ho živil. Róninové se netěšili dobré pověsti, ovšem během své služby poznal, že Koroku je čestný člověk: pocházel z dobré rodiny, třebaže šlo o poněkud vzdálené příbuzenství, a dalo se říci, že má mimořádně dobrou povahu. Hijošimu se vždycky zdálo, že není nic špatného na tom, když se takovému člověku každý den klaní a poslouchá jeho rozkazy, jenže nyní o tom začal pochybovat.

Dósan Hačisuky dlouho finančně podporoval a jejich přátelství bylo věru silné. Nepricházelo v úvahu, že by Koroku nevěděl, co je Dósan zač, nebo že by neměl tušení o jeho proradnosti a zločinné povaze. Přesto v boji mezi otcem a synem přijal roli provokatéra. Hijoši o tom mohl přemýšlet sebedéle, ale stále nemohl souhlasit s tím, aby se něčeho takového zúčastnil. Na světě žily tisíce slepých. Že by byl Koroku jedním z nich? Jeho odpor rostl a nejradši by někam utekl.

Koncem desátého měsíce odešel Hijoši z ubytovny, aby dál prodával své zboží. Na rohu jedné postranní uličky narazil na Hikodžúa, který měl nos od suchého větru celý červený. Opravář luků se k němu přiblížil a vtiskl mu do ruky dopis. „Až si to přečteš,

rozžvýkej ho a vyplivni do řeky,“ upozornil. Potom Hikodžú, který předstíral, že ho nezná, zahrnul doprava, kdežto Hijoši se vydal opačným směrem. Už věděl, že tenhle dopis je od Šičinaie. Úzkost ho však neopouštěla a srdce se mu rozbušilo.

Od těchhle lidí se musím dostat co nejdál, uvědomil si. Přemýšlel o tom už mnohokrát, jenže utéci bylo z dlouhodobého hlediska nebezpečnější než zůstat tam, kde je. V ubytovně bydlel sám, ale nepochyboval o tom, že je neustále pod dohledem. Možná někdo kontroloval i samotné špehy. Všichni byli mezi sebou propojeni jako články řetězce. Zdá se, že to skutečně chtějí udělat, pomyslel si a zachmuřil se. Jeho neochota uposlechnout příkazů možná pramenila z bázlivosti, avšak tak či onak se nedokázal přimět, aby se stal nemilosrdným provokatérem, který zmate lidi, vyvolá problémy a změní celé město v pekelnou výheň.

Ztratil veškerou úctu, kterou ke Korokuovi cítil. Nechtěl sloužit Dósanovi a ani s Jošitacuem nechtěl mít nic společného. Pokud se měl stát něčím spojencem, chtěl být na straně obyvatel města. Velmi s nimi soucítil, zvláště s rodiči a jejich dětmi. Takoví lidé padali za oběť válce jako první. Také si chtěl co nejdříve přechíst dopis.

Procházel městem, jako obyčejně vyvolával: „Jehly! Jehly z hlavního města!“ a schválně zabloudil do uličky v obytné čtvrti, kde ho nikdo nemohl vidět. Zastavil se u říčky.

„Zatraceně, tudy se nedá projít!“ zavolal nahlas a rozhlédl se. Měl štěstí. Nikde nikoho neviděl. Aby se ujistil, postavil se čelem k říčce, a zatímco si ulevoval, rozhlížel se po okolí. Potom klidně vytáhl dopis ze záhybů svého šatstva a četl:

Pokud bude dnes večer v hodině Psa vát vítr od jihu či od západu, dostav se do lesa za chrámem Džózaidži. Bude-li vítr vát od severu nebo ustane úplně, nechoď.

Dočetl, roztrhal dopis na kousky a smotal je do kuličky, kterou rozžvýkal na kaši.

„Jehláři!“

Samým leknutím nestačil vyplivnout rozžvýkaný papír do řeky. Místo toho jej sevrhel v pěsti.

„Kdo volá?“

„Tady. Rádi bychom si koupili pár jehel.“

Nikoho však nebylo vidět a Hijoši neměl tušení, odkud ten hlas vychází.

„Jehláři, tady!“

Na druhé straně ulice stál násep a na něm dvojité hliněné hradby. Malá proutěná vrátka v hradbě se otevřela a nějaký mladý sluha z nich vystrčil hlavu. Hijoši mu váhavě odpověděl. Všechna samurajská obydlí v okolí jistě patří vazalům klanu Saitó. Ke které straně ovšem patří? Kdyby tenhle dům obýval nějaký Dósanův družiník, neměl by se čeho bát; kdyby však náležel k Jošitacuově straně, mohlo by se všechno nepříjemně zvrtnout.

„Někdo tady by si rád koupil pár jehel.“

Hijoši zneklidněl ještě víc, ale neměl na vybranou. „Děkuji,“ pronesl roztržitě. Následoval sluha brankou a kolem umělého pahorku na místo, které vypadalo jako zahrada za domem. Tohle obydlí jistě patřilo nějakému významnému vazalovi. K domu přiléhalo několik přístavků. Hijoši zpomalil krok a vstřebával do sebe majestát toho

místa společně s elegancí skalek a umělých potůčků. Kdo by si od něj v takovémhle domě kupoval jehly? Ze sluhových slov vyplývalo, že půjde o člena rodiny majitele, jenže to nedávalo smysl. V takhle vznešeném domě si ani paní, ani její dcery jistě nebudou kupovat jehly samy. A i kdyby, neměly by důvod volat podomního obchodníka, který své zboží nabízel na ulici.

„Chvilí tu počkej,“ vyzval ho sluha a nechal ho stát v koutě zahrady. Hijošiho pozornost upoutala patrová budova s hrubě omítnutými stěnami, která stála o něco dál od hlavního domu. V přízemí se zřejmě nacházela pracovna, v patře knihovna. Mladý sluha zavolal nahoru: „Pane Micuhide, přivedl jsem toho člověka.“

Micuhide se objevil u čtvercového okénka, jež připomínalo spíše hradní střílnu. Byl to mladý, asi tak pětadvacetiletý muž se světlou pletí a inteligentními očima. S několika knihami v ruce vystrčil hlavu z okna. „Sejdu dolů. Zaveď ho na verandu,“ prohlásil a zmizel uvnitř.

Hijoši zvedl hlavu a poprvé si uvědomil, že ho přes hradbu mohl někdo vidět, jak stojí u řeky a čte dopis. Nyní si byl jist, že jej zpozorovali, Micuhide pojal podezření a chystá se ho vyslýchat. Hijošiho napadlo, že ho čekají pořádné potíže, jestliže si honem nevymyslí nějakou výmluvu. Zatímco si ji v duchu připravoval, mladý sluha mu pokynul a pravil: „Pánův synovec už jde, tak čekej na verandě. A dbej na slušné vychování.“

Hijoši poklekl kousek od verandy, s očima sklopenýma k zemi. Když se ani po chvíli nikdo neobjevil, zvedl hlavu. Udivovalo ho, kolik je v tom domě knih. Byly všude: na psacím stole, na poličkách i v jiných místnostech v přízemí a v patře. Ať už jde o pána nebo o jeho synovce, pomyslel si, někdo tady je nejspíš velký učenec. Hijoši vídal knihy málokdy. Když se rozhlédl kolem, spatřil ještě několik dalších věcí: mezi stropními trámy viselo pěkné kopí a o zeď ve výklenku stála opřená mušketa.

Nakonec muž vešel do pokoje a klidně se posadil za psací stůl. Opřel si hlavu o dlaně a zadíval se na Hijošiho, jako by se soustředil na nějaké čínské znaky v knize. „Bud' zdrav.“

Hijoši pronesl: „Jsem prodavač jehel. Chcete si koupit nějaké jehly, pane?“

Micuhide přikývl. „Ano. Ovšem napřed bych se tě rád na něco zeptal. Přišel jsi sem prodávat jehly, nebo špehovat?“

„Prodávat jehly, pochopitelně.“

„Co tě tedy přivedlo do takovéhohleh uličky v obytné čtvrti?“

„Myslel jsem, že to bude zkratka.“

„Lžeš.“ Micuhide lehce pootočil trup. „Když jsem tě viděl, poznal jsem, že jsi ostřílený cestovatel a podomní obchodník. Měl bys tedy mít dost rozumu na to, abys věděl, zda můžeš prodat nějaké jehly v samurajských domech.“

„Už jsem nějaké prodal, i když jen zřídka –“

„To si dokážu představit, že zřídka.“

„Ale není to nemožné.“

„Dobrá, tohle nechme na chvíli stranou. Co sis to četl na tak opuštěném místě?“

„Ech?“

„Potají jsi vytáhl nějaký papír, protože sis myslel, že tě nikdo nevidí. Jenže všude tam, kde žijí lidé, jsou i oči. A také různé věci, které promlouvají k těm, co mají uši. Co sis to četl?“

„Četl jsem dopis.“

„Nějakou tajnou korespondenci?“

„Četl jsem dopis od matky,“ odvětil Hijoši rázně. Micuhide se na něj pátravě po-
díval.

„Skutečně? Dopis od matky?“

„Ano.“

„V tom případě mi ho ukaž. Podle hradních zákonů je třeba každou podezřelou osobu zadržet a odvést do hradu. Ukaž mi ten dopis od matky jako důkaz, nebo tě předám úřadům.“

„Snědl jsem ho.“

„Cože jsi udělal?“

„Bohužel, pane, když jsem ho přečetl, snědl jsem ho.“

„Tys ho snědl?“

„Ano, přesně to jsem udělal,“ pokračoval Hijoši vážně. „Pro mne, dokud jsem na-
živu, je moje matka mnohem úctyhodnější než bohové nebo Buddhové. A proto –“

Micuhide zahřimal: „Mlč! Nejspíš jsi dopis rozžvýkal, protože šlo o nějaké tajné
sdělení. Už jenom proto jsi podezřelý!“

„Ne! Ne! Jste na omylu!“ volal Hijoši a mával rukama. „Dostat dopis od matky, jíž
jsem vděčen za víc než bohům a Buddhovi, a nakonec se do něj vysmrkat nebo jej
zahodit někde na ulici, je podle mne bezbožnost a zločin. Takhle se na to dívám, a proto
mám ve zvyku všechny její dopisy jíst. Nelžu vám. Je přece přirozené, že se někomu
po matce stýská natolik, že všechny její dopisy sní, když přicházejí z takové dálky.“

Micuhide nepochyboval, že je to celé lež jako věž, ovšem tenhle chlapec dokázal lhát
lépe než kdo jiný. Navíc s ním soucítit, protože on sám musel nechat svou matku doma.

Je to lež, ale nikoli mrzká lež. A třebaže je nesmyslné mluvit o tom, že někdo sní
dopis od matky, není pochyb, že tenhle mladík s tváří opice má také nějaké rodiče,
pomyslel si Micuhide a svého neotesaného a nevzdělaného protivníka spíše litoval.
Pokud je ovšem tenhle nevědomý a naivní mladík nástrojem nějakého provokatéra,
mohl by být nebezpečný jako divoká šelma. Nebyl to člověk, jehož by stálo za to po-
sílat do hradu, a zabít ho na místě by bylo ostudné. Napadlo ho, že by mohl Hijošiho
propustit, ale nespustit ho z očí, dokud by se nerozhodl, jak celou záležitost vyřešit.

„Mataiči!“ zavolal. „Je tady Micuharu?“

„Myslím, že ano, pane.“

„Pověz mu, že ho nechci obtěžovat, ale jestli by sem nemohl na chvíli přijít.“

„Ano, pane.“ Mataiči odběhl.

Krátce poté vyšel Micuharu dlouhými kroky z domu. Byl mladší než Micuhide, asi
tak devatenáctiletý. Byl dědicem pána domu, Akečiho Micujasua, a s Micuhidem byli
bratrance. Micuhideho rodové jméno také znělo Akeči. Bydlel u svého strýce a dny
trávil studiem. Ne snad že by byl na svém strýci finančně závislý: do Inabajamy přišel
proto, že jeho vesnický domov v Eně měl daleko ke všem centrům kultury a politiky.
Strýc svému synovi často říkal: „Vezmi si příklad z Micuhideho a také trochu studuj.“

Micuhide byl skutečný učenec. Ještě před svým příchodem do Inabajamy hodně
cestoval a projel celou zemi od hlavního města až po západní provincie. Družil se
s potulnými bojovníky a učil se od nich, zkoumal poslední události a ochotně přijímal

těžkosti života na cestách. Když se dostal ke studiu střelných zbraní, vydal se do svobodného města Sakai a nakonec natolik přispěl k obraně a vojenské organizaci Mino, že každý, včetně jeho strýce, ho považoval za geniálního znalce nových věd.

„Co pro tebe můžu udělat, Micuhide?“

„Vlastně jenom maličkost.“ Mluvil nadmíru pokorně.

„Oč jde?“

„Rád bych, abys pro mne něco udělal, pokud ti to bude připadat správné.“

Oba muži vyšli ven, postavili se vedle Hijošiho a rozmlouvali o tom, co s ním udělají. Když si Micuharu vyslechl podrobnosti, zeptal se: „Myslíš tuhle nulu?“ Pozorně si Hijošiho prohlédl. „Jestli myslíš, že je podezřelý, předej ho Mataičimu. Stačí trocha mučení, řekněme výprask zlomeným lukem, a on promluví. Nemělo by to být těžké.“

„Ne.“ Micuhide přejel Hijošiho pohledem. „Nemyslím, že je to člověk, který by po takovém zacházení něco prozradil. A tak nějak je mi ho líto.“

„Jestliže tě obalamutil a přiměl tě, abys ho litoval, zřejmě z něho nic nedostaneš. Nech mi ho na pár dní. Zavřu ho v kůlně. Až dostane hlad, začne mluvit.“

„Je mi líto, že tě s tím musím obtěžovat,“ omlouval se Micuhide.

„Mám ho svázat?“ otázal se Mataiči a zkroutil Hijošimu paži.

„Počkejte!“ ozval se Hijoši a pokusil se Mataičimu vykrotit. Vzhlédl k Micuhidemu a Micuharuovi. „Zrovna jste říkal, že když mne ztlučete, pravdu vám nepovím. A přitom se stačí zeptat, povím vám všechno. Ani se nemusíte ptát! Nesnesu být zavřený ve tmě.“

„Takže jsi ochoten mluvit?“

„Ano.“

„Dobře. Vyslychat tě budu já,“ rozhodl Micuharu.

„Prosím.“

„Což takhle –“ Hijošiho vyrovnanost však Micuharu zjevně vyváděla z míry; zarazil se uprostřed věty a zamumlal: „Nemá to cenu! Je divný. Říkám si, jestli to má v hlavě v pořádku. Nejspíš nás vodí za nos.“ Pohlédl na Micuhideho a hořce se zasmál. Micuhide se však ani neusmál: místo toho upíral na Hijošiho úzkostlivý pohled. Pak ho Micuhide a Micuharu začali střídavě vyslychat, skoro jako by přemlouvali rozmazlené dítě.

Hijoši pravil: „Dobrá, povím vám, co se připravuje na dnešní noc, ale protože nejsem členem jejich tlupy, ani jinak s nimi nemám nic společného, můžete mi zaručit, že mne nedáte zabít?“

„Klidně. Vzít ti život by nebyl žádný skvělý čin. Takže se něco připravuje, co?“

„Pokud povane správný vítr, dojde dnes večer k velkému požáru.“

„Kde?“

„To přesně nevím, ale róninové v hostinci o tom tajně mluvili. Když bude vát vítr od jihu nebo od západu, mají se večer sejít v lese u Džózáidži, rozdělit se a podpálit město.“

„Jakže?“ Micuharu překvapením otevřel ústa. Micuhide nasucho polkl a nevěřil vlastním ušima.

Hijoši si jejich reakce na svá slova nevsímal a odpřisáhl, že neví nic víc než to, co zaslechl od róninů, kteří s ním náhodou sdíleli pokoj. Nepřál si nic jiného než prodat

svůj náklad jehel a vrátit se co nejrychleji do své domovské vsi Nakamura, aby se mohl setkat s matkou.

I když se jim už do tváří vrátila barva, Micuhide a Micuharu ještě chvíli vyjeveně stáli. Nakonec Micuhide vydal rozkaz.

„Dobrá, toho chlapíka pustíme, ale ne před soumrakem. Mataiči, odveď ho a dej mu najíst.“

Vítr, který vál celý den, se začal ochlazovat. Přicházel od jihozápadu.

„Micuhide, co myslíš, že udělají? Vítr vane od západu.“

Micuharu se ustaraně díval na plující mraky. Micuhide mlčky seděl na verandě před knihovnou. Hleděl do prázdna a zdálo se, že se soustředí na nějaký složitý problém.

„Micuharu,“ pronesl nakonec, „neříkal můj strýc v posledních dnech něco zvláštního?“

„Ne, nic z toho, co otec říkal, mi nepřipadalo zvláštní.“

„Určitě?“

„Vlastně, když o tom mluvíš, dnes ráno, než odjel do hradu Sagijama, prohlásil, že vztahy mezi panem Dósanem a panem Jošitacuem se poslední dobou zhoršily a že nás možná čekají nepřijemnosti, i když těžko říci kdy. Zmínil se, že člověk musí být pořád ve střehu pro případ, že se stane něco nečekaného, a že by si muži měli připravit svou zbroj a koně.“

„To říkal dnes ráno?“

„Ano.“

„To je ono!“ Micuhide se plácl do kolena. „Nepřímě tě upozorňoval, že dnes večer dojde k boji. Je běžné, že se takové vojenské plány nesvěřují ani nejbližším příbuzným. Určitě o tom ví.“

„Dnes večer dojde k bitvě?“

„Ti muži, co se mají dnes večer sejít u Džózaidži, jsou patrně cizí špehové, které si objednal pan Dósan, pravděpodobně z Hačisuky.“

„Takže pan Dósan se rozhodl, že vyžene pana Jošitacua z hradu.“

„Přesně to si myslím.“ Micuhide si byl jist, že uhadl pravdu; živě pokývl hlavou, avšak zároveň se zachmuřeně kousl do rtu. „Mám obavu, že plán pana Dósana nevyjde. Pan Jošitacu se dobře připravil. A co víc, aby otec a syn proti sobě pozvedli zbraně a prolévali krev, to odporuje všem pravidlům. Bohové je potrestají! Nezáleží na tom, kdo vyhraje – poteče krev pokrevních příbuzných. A území klanu Saitó se tím nezvětší ani o píď. Naopak, sousední provincie čekají na příležitost k vpádu a naše provincie se tím dostane na pokraj zhroutil.“ Zhluboka si povzdechl.

Micuharu mlčel a zamyšleně si prohlížel temné mraky, které vířily na nebi. Při sváru mezi svými pány nemůže vazal dělat nic. Věděli, že Micuharuův otec Micujasu, věrný Dósanův družiník, stojí v čele hnutí, které má přivodit Jošitacuův pád.

„Tenhle nepřírozený boj musíme zastavit všemi prostředky, které máme k dispozici. Je to naše povinnost věrných vazalů. Micuharu, musíš se okamžitě rozjet do Sagijamy a vyhledat otce. Společně pak musíte pana Dósana přesvědčit, aby od svých plánů ustoupil.“

„Ano, rozumím.“

„Počkám až do večera, půjdu k Džózaidži a nějak celou věc překazím. Zastavím je, ať se stane cokoli!“

V kuchyni stála vedle sebe troje velká kamna. Na nich ležely velké kotle naplněné rýží. Když se zvedly poklice, vyvalila se pára z vařící vody plné škrobu. Hijoši si spočítal, že k tomu, aby se všechna tahle rýže snědla na posezení, musí být v domě nejméně sto lidí včetně pánovy rodiny, jeho družiníků a jejich rodin. „Jak to, že se moje matka a sestra nemohou najíst dosyta, když je tolik rýže?“ Myslel na matku; myslel na rýži. Rýže mu připomněla matčin hlad.

„Dneska to hrozně fouká.“ Stařec, který měl kuchyni na starost, přistoupil ke kamnům a zkontroloval oheň. Pomocníkům, kteří vařili rýži, pravil: „Vít neustane ani po západu slunce. Dávejte pozor na oheň. Jakmile bude hotov první hrnec, začněte dělat rýžové kuličky.“

Cestou z kuchyně si všiml Hijošiho. Zvědavě na něj pohlédl a zavolal si jednoho ze sluhů. „Kdo je tenhle chlapík s tváří jako opice?“ zeptal se. „Ještě jsem ho tady neviděl.“

„Je v péči pana Micuhideho. Mataiči ho hlídá, aby neutekl.“

Stařec zahlédl Mataičiho, jak sedí na nádobě s třískami.

„Dobrá práce,“ pochválil Mataičiho, aniž by tušil, co se vlastně děje. „Zatkli jste ho za podezřelé chování?“

„Ne. Nevím proč. Vím jen, že rozkaz mi dal sám pan Micuhide.“ Mataiči se snažil říci co nejméně.

Stařec zřejmě pustil Hijošiho z hlavy a pronesl: „Po pravdě řečeno, pan Micuhide je mnohem rozumnější a bystřejší než většina mužů v jeho věku.“ Stařík zřejmě Micuhideho obdivoval a nyní jej začal vychvalovat do nebes. „Je zcela nadprůměrný, nemyslíš? Pan Micuhide není z těch, kdo pohrdají vzděláním a chvástají se jen, jak těžkou hůl používají, jak dobře se ohánějí kopím na koni a kolik lidí pobili při které bitvě. Kdykoli nahlédnu do knihovny, leží v knihách. Navíc je to i skvělý bojovník a stratég. Určitě to dotáhne daleko.“

Mataiči, pyšný na to, že se jeho pánovi dostalo takové chvály, se přidal: „Je to tak, jak říkáte. Sloužím mu od dob, kdy jsem byl ještě kluk, a neznám laskavějšího pána, než je on. Je také dobrým synem své matce, a ať už studuje tady nebo cestuje po provinciích, nikdy jí nezapomene napsat.“

„Dnes si stateční pětadvacetiletí muži obvykle potrpí na chvástání, a pokud jsou trochu jemní, stávají se z nich hejsci,“ dodal stařec. „Brzy zapomenou, čím jsou povinováni svým rodičům, a žijí jako sobci, jako by se narodili ve stáji.“

„Pamatujte, že pan Micuhide není jenom jemný,“ připomněl Mataiči. „I když to tak nevypadá, dokáže se také rozzuřit. Stává se to málokdy, ale jakmile ho popadne zlost, nic ho nezadrží.“

„Třebaže tedy vypadá jemně, když se rozzlobí...“

„Přesně tak. Třeba dneska.“

„Dnes?“

„Když ve vypjatých situacích zvažuje, co je dobré a co špatné, dotahuje své myšlenky až do konce. Jakmile se však rozhodne, je to, jako kdyby praskla hráz, a okamžitě začne rozkazovat svému bratranci, panu Micuharuovi.“

„Jistě, má vůdcovskou povahu – je to rozený generál.“

„Pan Micuharu je panu Micuhidemu plně oddán a jeho rozkazy ochotně plní. Dnes proto odjel na hrad Sagijama.“

„Co myslíš, že to znamená?“

„Nevím.“

„Uvařte hodně rýže. A připravte rýžové kuličky pro vojáky. Možná se v noci strhne bitva.‘ Přesně takhle to pan Micuharu říkal, když odjížděl.“

„Přípravy na boj, co?“

„Byl bych rád, kdyby zůstalo jen u příprav – na čí straně bychom v takovém boji mezi Sagijamou a Inabajamou měli stát? Ať bychom volili jakkoli, stříleli bychom šípy po svých přátelích a příbuzných.“

„Nu, možná k tomu ani nedojde. Zdá se, že pan Micuhide vymyslel, jak bitvě předejít.“

„Bohové vědí, že se modlím, aby mu takový záměr vyšel. Když nás napadnou sousední klany, jsem připraven s nimi bojovat.“

Venku se už setmělo. Obloha byla černá jako saze. Vítr vál v poryvech, oheň v kamnech hučel a plameny zjasněly. Hijoši, který stále ještě seděl u kamen, ucítil pach spálené rýže.

„Hej! Pálí se vám rýže! Necháte ji připálit!“

„Uhni!“ nařídili mu sluhové, aniž mu poděkovali. Sotva ztlumili oheň v kamnech, jeden z nich vylezl na žebřík a vysypal rýži do necek. Všichni, kdo neměli jinou práci, začali připravovat desítky rýžových kuliček. Hijoši pracoval s nimi. Několik soust si strčil do úst, ale nikomu to zřejmě nevadilo. Jakoby v transu vyráběli kuličky a rozmlouvali mezi sebou.

„Asi nás čeká nějaká bitva, co?“

„Copak se to nedá vyřešit bez boje?“

Připravovali potravu pro vojáky, ale většina z nich doufala, že jí nakonec nebude zapotřebí.

V hodině Psa zavolal Micuhide Mataičiho; ten se za chvíli vrátil a zavolal: „Jehláři! Kde je ten prodavač jehel?“

Hijoši vyskočil a olízl si rýžová zrnka z prstů. Jediný krok přes práh budovy mu stačil, aby poznal, jak je vítr silný.

„Pojď se mnou. Pan Micuhide čeká. A pospěš si.“

Hijoši se pustil za Mataičim; přitom si všiml, že sluha si oblékl lehkou zbroj, jako by se chystal do boje. Hijoši neměl tušení, kam jdou. Když prošli hlavní branou, pocho-pil. Obešli zahradu za domem a ocitli se před domem. Tam na ně čekal muž na koni.

„Mataiči?“ Micuhide měl na sobě stejné šaty, jaké nosil celý den. V rukou držel otěže a pod paží si nesl dlouhé kopí.

„Ano, pane.“

„Ten jehlář?“

„Je tady.“

„Vy dva běžte napřed.“

Mataiči se obrátil k Hijošimu a přikázal: „Tak, jehláři, jde se.“

Oba muži se rozběhli do temné noci. Micuhide je následoval na koni. Dorazili na křižovatku a Micuhide jim nařídil, aby zahrnuli nejprve vpravo a pak vlevo. Nakonec si Hijoši uvědomil, že dorazili k bráně Džózáidži, kde měli sraz lidé z Hačisuky. Micuhide seskočil z koně.

„Mataiči, zůstaň tady u koně,“ zavelel a předal mu oště. „Micuharu by se měl vrátit z hradu Sagijama v poslední půli hodiny Psa. Pokud to nestihne včas, náš plán se ruší.“ Potom s tragickým výrazem ve tváři dodal: „Ve městě se usídlili démoni války. Kdo může odhadnout, co z toho vzejde?“ Jeho poslední slova se rozplynula v černočerné tmě.

„Jehláři! Ukaž mi cestu.“

„Cestu kam?“ Hijoši se vzpíral poryvům větru.

„Do lesa, kde se mají sejít ti ničemové z Hačisuky.“

„Ehm, já to místo také neznám.“

„I když jsi tady poprvé, jistě tě dobře znají.“

„He?“

„Nehraj si na neviňátko.“

Tohle není k ničemu, pomyslel si Hijoši. Vůbec jsem ho neobelstil. Micuhide jeho lži prohlédl, a teď už se nemohl vymlouvat.

V lese panovala naprostá tma. Vítr se proháněl mezi větvemi, které bušily do střechy chrámu jako mořská pěna do boků lodi. Les za chrámem vypadal jako rozbouřený oceán: stromy sténaly a tráva hučela.

„Jehláři!“

„Ano, pane.“

„Tví druhové už jsou tady?“

„Jak to mám vědět?“

Micuhide se posadil u malé kamenné pagody za chrámem. „Blíží se druhá polovina hodiny Psa. Jestliže budeš jediný, kdo chybí, budou se mít na pozoru.“ Poryv větru zanesl jeho kopí přímo k Hijošiho nohám. „Běž se jim ukázat!“ Hijoši si musel přiznat, že Micuhide do něj viděl od samého začátku. „Pověz jim, že tu na ně čeká Akeči Micuhide a že by si rád promluvil s tím, kdo ty chlapy z Hačisuky vede.“

„Ano, pane.“ Hijoši sklonil hlavu, ale jinak se ani nepohnul. „Mám to říci přede všemi?“

„Ano.“

„Proto jste mne sem vzal s sebou?“

„Ano. A už běž.“

„Půjdu, ale protože se už možná nesetkáme, rád bych vám něco řekl.“

„Ano?“

„Bylo by zlé, kdybych vám to neřekl, protože mne máte jen za špeha z Hačisuky.“

„To je pravda.“

„Jste velmi chytrý, jenže máte příliš ostrý zrak, takže vidíte přímo skrz tu věc, na niž se díváte. Když někdo zatlouká hřebík, zastaví se tam, kde má, protože zatloucí jej příliš je stejně špatné, jako kdyby jej zatloukl málo. Vaše inteligence postupuje stejně. Připouštím, že jsem do Inabajamy přišel s lidmi z Hačisuky. Jenže v srdci s nimi nejsem ani náhodou. Narodil jsem se v rolnické rodině v Nakamuře a živil jsem se prodejem jehel, ale svého cíle jsem nedosáhl. Nehodlám strávit celý život tím, že bych bral zavděk rýží z róninova stolu. Také nehodlám dělat za mizernou odměnu provokatéra. Jestliže se ještě někdy setkáme, dokážu vám, co jsem říkal o tom, že se díváte skrz věci. Zatím půjdu za Hačisukou Šičinaiem, předám